CatalunyA

> Òrgan d'expressió de la CGT de Catalunya · 8a. època · octubre 2017 · núm. 196 · 0,50 euros www.cgtcatalunya.cat

Portada: grup autognomous sobre foto de Jordi Borràs

Dipòsit legal: B 36.887-1992

Editorial

Continua l'escalada repressiva, mantenim la lluita

Nosaltres i els nostres hem conegut la repressió. Multes, judicis, peticions de presó i presó. Des de fa anys. I fora dels focus d'atenció dels grans mitjans, a qui interessàvem poc.

Una repressió exercida per les empreses, per la judicatura, per ajuntaments i els governs de la Generalitat i l'estat espanyol. L'hem patit i hi hem lluitat en contra. En aquest camí de lluita, de solidaritat i de recolzament, ens hem trobat amb molts companys i companyes de molts moviments socials. I també ens hem trobat amb molt silencis, de mitjans de comunicació, d'institucions.

Ara la repressió continua. En aquesta ocasió els empresonaments de'n Jordi Cuixart i Jordi Sánchez s'han fet sota tots els focus mediàtics. Una publicitat que també hauria calgut en tants i tants altres casos condemnats al silenci. Malgrat això, o precisament recordant això, des de la CGT de Catalunya volem fer públics els següents punts:

1- Rebutgem de manera enèrgica la repressió de l'estat, que les darreres setmanes ha comportat l'adopció de mesures excepcionals contra una part important de la població de Catalunya.

2- Cridem a combatre aquesta suspensió de drets que, de manera progressiva, s'està consolidant. S'hi afegeix, en aquest cas, un ús del delicte de 'sedició' que podria ser aplicat a qualsevol altra manifestació futura motivada per un canvi de l'statu quo, sigui territorial o de tipus socio-econòmic.

3- Exigim l'aturada immediata de la persecució policial i penal contra persones per la seva ideologia, per promoure manifestacions o pel seu activisme social, sindical i polític. Per la seva actualitat, volem expressar també que és inadmissible que es castigui amb presó a qui va organitzar o col·laborar amb el referèndum del dia 1 d'octubre.

4- Exigim, també, de forma clara i categòrica, la llibertat immediata de tots els presos i preses polítiques, entre els quals des d'ahir s'hi han afegit també en Jordi Cuixart i Jordi Sánchez.

5- Reclamem la dissolució de l'Audiència Nacional, hereva directa del Tribunal de Orden Público franquista, un tribunal d'excepció que les darreres dècades ha perseguit sistemàticament la dissidència política a l'estat espanyol.

A la CGT de Catalunya hem reiterat el nostre compromís amb la llibertat, amb la defensa de drets civils i en la lluita contra els abusos de poder. Fem una crida a tornar a convertir aquest compromís en mobilitzacions, de la forma i en els llocs es vagi considerant oportú en cada moment.

IDREN

"La CGT lluitarà per tal que el poble català assoleixi la plena sobirania política, trencant l'actual marc jurídico-polític"
CGT de Catalunya, acords IV Congrés, 1992, Lleida

ON ENS TROBEM?

SECRETARIAT PERMANENT DEL COMITÈ CONFEDERAL DE LA CGT DE CATALUNYA

Carrer Burgos, 59 baixos
08014 Barcelona
spccc@cgt.es
Tel. 935120481

FEDERACIONS SECTORIALS

- Federació Metal·lúrgica de Catalunya (FEMEC)
- Federació de Banca, Borsa, Estalvi i Entitats de Crèdit
- Federació Catalana d'Indústries Químiques (FECIQ)
- Federació de Sanitat
- Federació d'Ensenyament de Catalunya (FEC)
- Federació d'Administració Pública (FAPC)

FEDERACIONS COMARCALS

Anoia
Carrer Clavells 11 - 08700 Igualada
cgtanoia@yahoo.es
Tel/FAX 938042985

Baix Camp/Priorat
Plaça Nen de les Oques 8, 1r D
43202 Reus
baixc-p@cgtcatalunya.cat
Tel. 977340883

Baix Llobregat
Cra. Esplugues, 46 - 08940 Cornellà -
cgtbaixll@cgtcatalunya.cat
Tel. 933779163. FAX 933777551

Baix Penedès
Nord, 11-13, 3r, 43700 El Vendrell
Tel/FAX 977660932
cgt.baix.penedes@gmail.com

Barcelonès Nord
Alfons XII, 109. 08912 Badalona
cgt_bn@yahoo.es
Tel/FAX 933831803

Garraf-Penedès
Lepant, 23, baixos.
08800 Vilanova i la Geltrú
cgtvng@cgtcatalunya.cat
Tel/FAX 938934261

Maresme
Unió 38 baixos,
08302 Mataró -
maresme.cgt@gmail.com
Tel/FAX 937908261

Vallès Oriental
Francesc Macià, 51 08100 Mollet -
cgt_mollet@hotmail.com
Tel. 935931545. FAX 935793173

FEDERACIONS INTERCOMARCALS

Girona
Av. Sant Narcís 28, ent. 2a 17005 Girona
cgt_gir@cgtcatalunya.cat
Tel. 972231034. FAX 972231219

Ponent
Av. Catalunya, 2, 8è 25002 Lleida -
lleida@cgtcatalunya.cat
Tel. 973275357. FAX 973271630

Camp de Tarragona
Plaça Imperial Tarraco, núm. 1
Edifici 2, 3a Planta
43005 Tarragona
cgttarragona@cgt.es
Tel. 977242580 i FAX 977241528

FEDERACIONS LOCALS

Barcelona
Via Laietana, 18, 9è
08003 Barcelona
flbcn@cgtbarcelona.org
Tel. 933103362 FAX 933107080

Berga
Balç 4, 08600
sad@cgtberga.org
Tel. 938216747

Manresa
Circumval·lació 77, 2n
08240 Manresa
manre@cgtcatalunya.cat
Tel. 938747260. FAX 938747559

Rubí
Colom, 3-5, 08191 Rubí,
flcgt_rubi@hotmail.com
Tel/FAX 935881796

Sabadell
Rosellò 10, 08207 Sabadell
cgtsabadell@hotmail.com
Tel/FAX 937450197

Terrassa
Ramon Llull, 130-136,
08224 Terrassa -
cgtterrassafl@gmail.com
Tel. 937887947
FAX 937894504

Castellar del Vallès
Pedrissos, 9 bis, 08211
Castellar del Vallès
cgt.castellar-v@terra.es,
Tel/FAX 937142121

Sallent
Clos, 5, 08650 Sallent
sallent@cgtcatalunya.cat
Tel 938370724
FAX 938206361

Tàrrega
Plaça dels Àlbers 10, 2n,
25300, Tàrrega

Viladecans
C/ Sant Marià 72, 08840
Viladecans
fl.viladecans@cgtcatalunya.cat
Tel. 936590814 - 610072649

Xarxes: www.revistacatalunya.cat | twitter.com/rcatalunya | fb.com/RevistaCatalunya
Contacte: catalunyacgt@cgtcatalunya.cat, com-cgt-cat@cgtcatalunya.cat, grafica@cgtcatalunya.cat
Col·lectiu la Tramuntana: Joan Rosich, José Cabrejas, Josep Estivill, Xavi Roijals, Jordi Martí, Paco Martín, Xabi Araujo.
Col·laboracions: Pep Cara, Ferran Aisa, Emili Cortavitarte, Agustín Guillamón, Dídac Salau, Arnauart, Idren, Moisès Rial, Roser Pineda, Ermengol Gassiot, Òscar Murciano, i el Secretariat Permanent i les federacions i seccions sindicals de CGT Catalunya.
Redacció i subscripcions: Plaça Nen de les Oques 8, 1r D 43202 Reus. Telèfon, 977340883 (dimecres tarda)
Tirada: 13.000 exemplars.
No compartim necessàriament les opinions signades de les col·laboracions.

D'acord amb la Llei Orgànica 15/1999 de Protecció de Dades de caràcter personal la CGT informa: a) Les dades personals, nom i adreça dels subscriptors i subscriptores són incorporades a un fitxer automatitzat degudament notificat davant l'Agència de Protecció de Dades, el titular del qual és el Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya i la seva única finalitat és l'enviament d'aquesta publicació. b) Aquesta base de dades està sotmesa a les mesures de seguretat necessàries per tal de garantir la seguretat i confidencialitat en el tractament de les dades de caràcter personal. c) Tot/a subscriptor/a podrà exercir el seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició al tractament de les seves dades personals mitjançant comunicació remesa al Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya, als correus electrònics com-cgt-cat@cgtcatalunya.cat o comunicacio@cgtcatalunya.cat bé a Carrer Burgos, 59 baixos 08014 Barcelona.

Tots els continguts d'aquesta revista estan sota una llicència "Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 Espanya"
Sou lliure de: copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
- Reconeixement. Heu de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra per a finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clar els termes de la llicència de l'obra. Alguna d'aquestes condicions pot no aplicar-se si obteniu el permís del titular dels drets d'autor. Els drets derivats d'usos legítims o altres limitacions reconegudes per llei no queden afectats per l'anterior. Més informació a http://cat.creativecommons.org/

Tema del mes

La CGT va convocar Vaga General a Catalunya el 3 d'octubre

Redacció

La classe treballadora catalana viu una realitat insuportable construïda a base de llibertats i drets civils trepitjats, precarietat salvatge, repressió normalitzada a les empreses, al carrer, atacs a la llibertat d'expressió sindical o d'altra mena, en un estat autoritari que és on més han retrocedit els salaris de tot Europa.

Després d'un període de contactes amb altres sindicats cercant la unitat d'acció, vam comunicar públicament que la CGT de Catalunya havia presentat un preavís de vaga general a Catalunya del 3 al 9 d'octubre, convocant específicament jornada de vaga pel 3 d'octubre, perquè no volem ni reformes laborals que ens esclavitzen la vida ni l'autoritarisme d'aquells que creuen que esclafaran els nostres drets.

La convocatòria de la vaga general del 3 d'octubre, va comptar amb el suport d'altres sindicats i organitzacions socials, com IAC, I-CSC, COS, Cobas, CNT i diversos col·lectius i organitzacions llibertàries i moviments socials.

Una vaga general per a a tots els sectors productius

Els darrers anys les treballadores i treballadors de Catalunya hem patit una important degradació de les nostres condicions de vida. Hem experimentat una caiguda general dels nostres salaris. Hem vist com les reformes laborals dels anys 2010 i 2012 han provocat un increment de la nostra indefensió vers els empresaris, que s'ha traduït en major precarietat i un empitjorament general de les nostres condicions de treball. En paral·lel, hem assistit a un increment de la repressió, amb vaguistes i militants socials jutjats, la imposició de multes en el marc de la Llei Mordassa, etc. Els darrers dies i setmanes, a més, hem observat com aquesta repressió s'ha estès a molts altres àmbits de la nostra societat, en el que sembla ser un procés general de suspensió de drets civils per part de l'Estat. Aquestes raons van motivar que el Comitè Confederal de la CGT de Catalunya, reunit en Plenària extraordinària, amb una assistència de pràcticament totes les seves federacions territorials i sectorials, decidís convocar vaga general pel 3 d'octubre. Els motius que plantejava aquesta convocatòria eren, concretament, tres:

1) Aturar la suspensió general de drets civils experimentada aquests darrers dies (amb registres, tancament de pàgines web, violació de la correspondència, prohibició d'actes col·lectius, etc), uns drets que les darreres reformes del codi penal i la "llei mordassa" ja havien deixat molt malmesos. Aquesta retallada de drets erosiona la capacitat de defensa de la classe treballadora en tots els àmbits i, específicament, en el laboral.

2) Rebutjar la presència de cossos policials i militars en molts llocs de treball, com hem estat patint, a impremtes, escoles, empreses de missatgeria, etc., les darreres setmanes.

3) Derogar les reformes laborals dels anys 2010 i 2012.

Aquesta vaga general s'insereix, també, en la crida general efectuada per la nostra organització i d'altres moviments i col·lectius socials a tota la població per a la defensa de les llibertats públiques. En aquest sentit, pretenia estimular i emparar una àmplia mobilització social.

La brutal repressió policial de l'1 d'Octubre

La repressió policial de l'1 d'Octubre, jornada del referèndum per la independència de Catalunya, va deixar centenars de ferits, milers de cops de porra, ulls perduts, bales de goma, escoles destruïdes, arreu de Catalunya, de la mà de la policia nacional i la guàrdia civil. Els nostres carrers es van omplir de terror i sang, en una operació policial perfectament calculada pel govern espanyol. Sang, la nostra, la del poble.

Les porres, les de sempre, les de les forces de seguretat de l'Estat. Ja feia setmanes que véiem com la repressió s'intensificava i afectava directament a milers i milers de treballadors i treballadores. Aquell diumenge, però, vam veure com superava el pitjor dels escenaris previstos.
Front això calia donar la resposta contundent que es merexia, l'eina més temuda de la classe treballadora: la Vaga General.
Una Vaga General que el dimarts 3 d'octubre va plantar cara a la repressió i promoure una gran mobilització per donar-hi resposta.
Des de la CGT de Catalunya vam fer una crida a tota la classe treballadora a fer vaga, participant de totes les convocatòries de mobilitzacions que hi havia previstes pel dia 3 d'octubre.

Una vaga general amb un seguiment massiu

La del 3 d'Octubre va ser una vaga general amb un seguiment massiu, d'entre el 75 al 80%, una vaga amb un seguiment i una participació a les manifestacions i accions com feia temps que no es veia, una vaga transversal en la qual van confluir motivacions diverses i que va paralitzar quasi completament el país. Piquets informatius, múltiples talls de carreteres, tractorades, massives concentracions i manifestacions a ciutats i pobles de tot el país, tant pel matí com per la tarda, amb una participació mai vista en molts dels casos, van conformar una jornada de mobilització popular pacífica i contundent, que va esdevenir un clam general contra la repressió i en defensa dels drets socials i laborals i les llibertats.

Hem triat lluitar: vaga general 3 d'octubre

Triem lluitar, Vaga General 3-0

CGT Catalunya
Negres Tempestes
Embat
Heura Negra
Assemblea Llibertària de Vallcarca
CNT Catalunya i Balears
Oca Negra
Assemblea Llibertària Clot-Camp de l'Arpa
Solidaritat Obrera

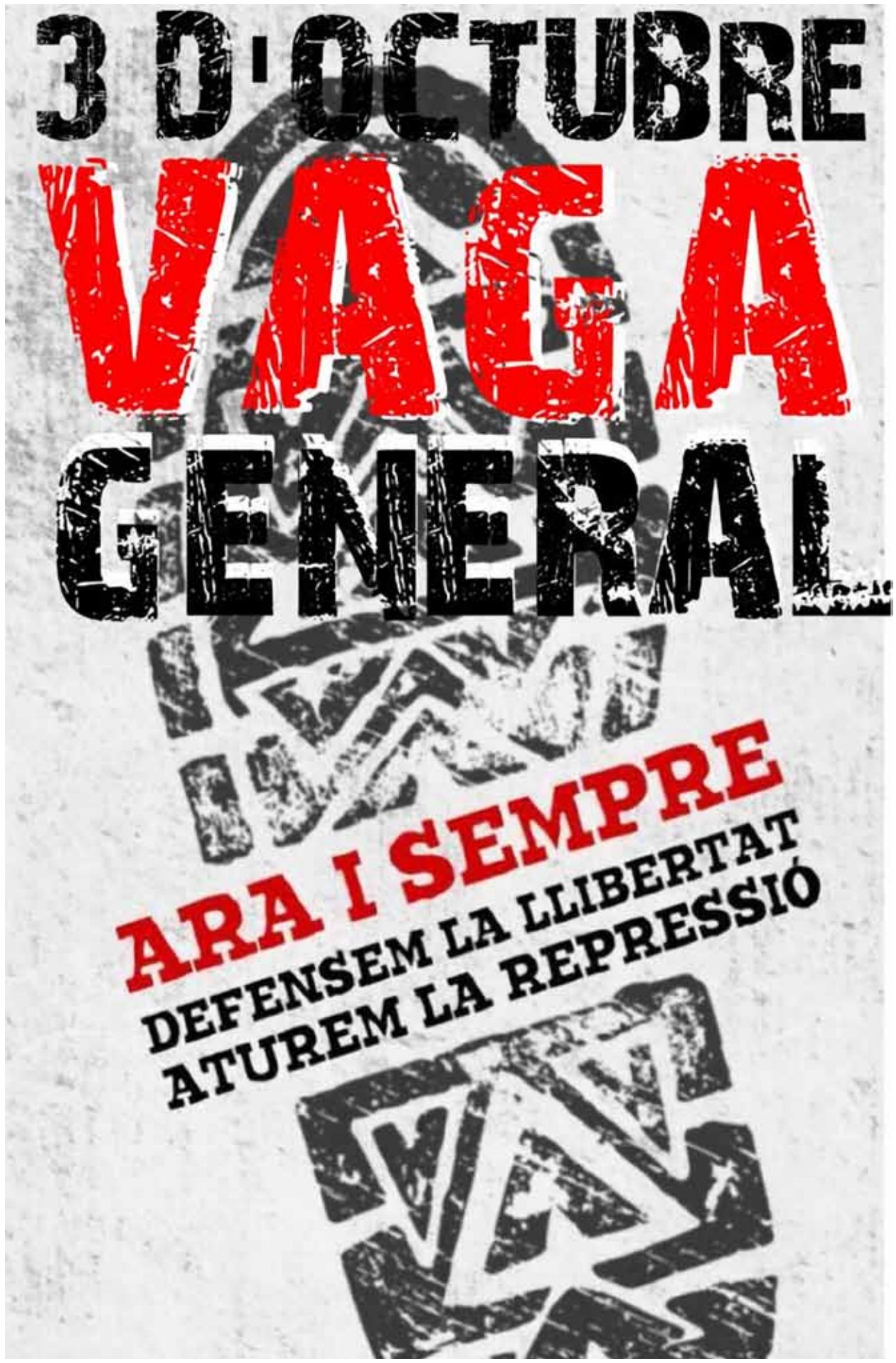

Els sindicats, organitzacions i col·lectius aquí firmants volem comunicar a les treballadores i al conjunt de les classes populars el nostre posicionament davant els diferents esdeveniments que s'estan produint els darrers dies als carrers de les nostres ciutats i pobles.

Des de fa uns anys hem vist com s'aprofita l'escalada de tensions d'un conflicte, ja històric, per anar tallant els drets fonamentals de la població. Venim d'una tradició sindical i política que històricament ha defensat els drets i les llibertats de la classe oprimida i que ha pres els carrers quan ha calgut lluitar per arrabassar al poder tot allò que ens permeti ser protagonistes del nostre present i futur.

Com a llibertàries i part activa dels moviments sindical, popular i associatiu de Catalunya defensarem sempre el dret d'autodeterminació dels pobles – començant pel nostre. Ho entenem com un principi bàsic del confederalisme, per possibilitar la convivència humana en règim d'igualtat. Tenim clar que tota emancipació plena serà impossible sense el pas previ d'eliminació de l'estructura econòmica que la sustenta, el capitalisme. Mentre això no succeeixi, les condicions de vida de la classe treballadora seguiran sent esclafades per una oligarquia espanyola i catalana que van sempre del bracet per imposar contrareformes laborals i retallades de drets socials.

Tanmateix, volem denunciar la militarització i la repressió que estem patint per part de l'estat espanyol, que tot mostrant la seva cara més crua i autoritària, vol imposar la seva voluntat fins a les darreres conseqüències. Sempre hem estat en contra de qui ha militaritzat Catalunya - i qualsevol territori - per fer front a les grans protestes populars o tot anhel d'emancipació social.

Ens oposem a la repressió de l'estat perquè l'hem patida de forma sistemàtica i continuada en els nostres propis cossos, al carrer i a les empreses. Per això també volem denunciar la naturalesa repressiva de la mateixa Generalitat de Catalunya, la qual en els darrers anys, ha perseguit, colpejat, detingut i empresonat a totes aquelles que no han volgut mirar cap a una altra banda cada cop que els drets civils i humans del poble eren trepitjats. No oblidem la forma en què els mossos d'esquadra ens desallotjaven de Plaça Catalunya, empresonaven i denunciaven a sindicalistes, ens perseguien per participar a la mobilització que envoltava el parlament els dies en què es retallaven els nostres drets socials, o en què a través de macro operatius policials, ens detenien i empresonaven en les recents Operacions Pandora, o morts i mutilacions entre d'altres. Així doncs, no permetrem que ningú ens prengui el que és nostre, porti la bandera que porti.

Per a nosaltres, l'autodeterminació i emancipació dels nostres pobles, viles i ciutats no pot quedar-se solament en la decisió d'un marc territorial concret. La llibertat col·lectiva no serà possible sense l'acció decidida del poble i les treballadores enfront d'un Estat i d'unes elits polítiques que mantenen unes estructures antisocials, heteropatriarcals i opressives, que també estan defensades per alguns actors en l'anomenat sobiranisme català. L'autodeterminació i l'emancipació només seran possibles a través de l'acció insubmisa de les oprimides, que entenguin en aquest fet la defensa i millora de les seves condicions materials de vida. La socialització dels mitjans de producció, de la riquesa i l'eliminació de totes les formes d'opressió, com l'heteropatriarcat i les seves diferents estructures de poder tant explícites com implícites, la més àmplia llibertat de decisió i participació a través de -treure:[la democràcia] l'acció directa i l'autogestió serà el que ens farà realment lliures.

Així doncs, pensem que és el poble constituït com a subjecte polític i de classe, qui ha de servir de fonament per a qualsevol canvi social important i, per tant, celebrem l'extensió d'organitzacions populars de base per practicar desobediència i fer front al context autoritari existent. Volem que aquesta actitud de desobediència i enfrontament a l'autoritat vagi més enllà de la tessitura actual i s'adreci a totes les injustícies a les que estem sotmeses.

Per tot això, hem fet una crida a les treballadores de Catalunya a participar de les mobilitzacions en defensa dels nostres drets i llibertats, i de forma molt especial a participar de forma massiva de la vaga general convocada pel dia 3 d'octubre. Perquè l'esperit combatiu que recorre històricament aquest indret de la Terra no es doblegarà tan fàcilment, perquè som classe treballadora i volem decidir-ho tot, ara toca sortir al carrer, ara toca lluitar!

Hem triat lluitar: vaga general 3 d'octubre

Volem decidir-ho tot!

Emili Cortavitarte

És evident que en les últimes setmanes la perspectiva sobre l'anomenat conflicte català ha sofert una significativa variació en funció de dos fets fonamentals: el desplegament i posterior intervenció violenta del 75% dels efectius d'antidisturbis de la Guàrdia Civil i Policia Nacional en el referèndum (1 d'octubre) i la vaga general (3 d'octubre). I s'ha modificat a nivell de l'Estat espanyol i també a Catalunya; i en el si de l'esquerra social, política i sindical.

En el primer dels fets, perquè hi ha hagut una plasmació neta del tancament de l'Estat espanyol i les seves estructures de dominació, pel que fa a la unitat territorial i a la recentralització, per la via de l'exercici de la violència física (que poca gent de bona voluntat preveia); que se suma a l'aplicació de facto de l'article 155 de la Constitució, mitjançant actuacions judicials, polítiques i econòmiques.

En el segon, perquè ha irromput en el conflicte de manera diàfana el sindicalisme alternatiu exercitant una de les seves tàctiques fonamentals com és la vaga general, per defensar les llibertats i els drets socials i laborals.

En no poques ocasions hem sentit o hem llegit la típica i tòpica referència al conflicte entre burgesies i oligarquies centrals i perifèriques. Bé, hauria de revisar-se profundament. Ni Foment Nacional del Treball (que agrupa a la gran patronal), ni el Cercle d'Economia, ni la gran banca (CaixaBank, Sabadell… que en aquests dies radiquen les seves seus socials fora de Catalunya) defensen l'exercici del dret a l'autodeterminació ni, per descomptat, la independència.

El denominat Procés implica a sectors de la classe política i funcionarial, propietaris de petites i mitges empreses, autònoms, professionals liberals i centenars de milers de persones que classes "mitjanes" (aquesta és la seva consideració de si mateixos) i populars implicades a través d'organitzacions de la societat civil (Assemblea Nacional de Catalunya, Ómnium Cultural), de determinades organitzacions polítiques i sindicals o a títol personal.

Les seves elits tracten de conduir un moviment multiclasista o interclasista coincident en el "dret a decidir" i/o la independència de Catalunya, però plural i, en determinats aspectes, molt divergent quant al model de societat. Però també, en conflicte amb una visió estàtica i sagrada del statu quo sorgit de la Transició (transacció entre poders econòmics, aparells d'Estat i partits i sindicats del nou règim).

El frontisme mediàtic i polític entre els qui es consideren representants absoluts d'Espanya o de Catalunya no ajuda, a nivell general, al fet que les posicions i els debats superin l'alt nivell del soroll i les asseveracions totalitaritzadores. És necessari sortir d'aquesta perspectiva per entendre la realitat i baixar al concret, per analitzar amb major i millor coneixement de causa determinades actuacions.

Molta gent dels moviments socials ha participat en els Comitès de Defensa del Referèndum que s'han creat als barris i als pobles. I ho han fet, no perquè comparteixen necessàriament el "full de ruta" del Procés, ni perquè se'ls ha enterbolit la seva visió crítica del cos de Mossos d'Esquadra, ni perquè els sembla que el Govern de Junts pel Sí és la màxima expressió de les polítiques socials i dels canvis possibles per assumir una democràcia radical. En aquestes mateixes setmanes, hem seguit assistint solidàriament a judicis contra activistes socials i sindicals o hem recordat el quart aniversari de la mort de Juan Andrés Benítez, en els quals d'una o una altra manera tenen responsabilitats les institucions anteriorment esmentades.

Tampoc les declaracions de diferents organitzacions anarcosindicalistes (CGT de Catalunya, CNT de Catalunya i Balears, Solidaritat Obrera) i de diverses organitzacions i col·lectius anarquistes (Embat, Federació Anarquista de Catalunya, Heura Negra, Negres Tempestes, Oca Negra…) defensant el dret a l'autodeterminació, amb els seus matisos i estils, estaven dictades per algun estrany miratge. Ni la convocatòria de vaga general de la CGT, ni el suport actiu i combatiu de la CNT i Solidaritat Obrera.

A la declaració conjunta 'Triem lluitar', de totes les organitzacions esmentades en el paràgraf anterior, s'expressen posicions tan diàfanes com: lligar la defensa de l'autodeterminació dels pobles a l'eliminació del capitalisme perquè si no "les condicions de vida de la classe treballadora seguiran sent aixafades per les oligarquies espanyola i catalana que van sempre de la mà per imposar reformes laborals i retallades de drets socials"; denunciar la militarització i repressió de l'Estat espanyol però també la naturalesa repressiva de la Generalitat i dels seus Mossos (desallotjament de Plaça de Catalunya, detenció i denúncia de sindicalistes i activistes socials, casos Pandora, Parlament, Esther Quintana…); i, ampliar l'autodeterminació i l'emancipació a "la socialització dels mitjans de producció, de la riquesa i l'eliminació de totes les formes d'opressió, com el heteropatriarcat…, la més àmplia llibertat de decisió a través de l'acció directa i l'autogestió".

La Taula per la Democràcia (integrada, entre altres, pel PEdCAT, ERC, CCOO, UGT, ANC, Ómnium Cultural…) es va apressar, en la tarda de l'1 d'octubre, a llançar una 'Aturada de país' per a no deixar en mans dels sindicats alternatius convocants de la vaga del dia 3 (CGT, IAC, COS, I-CSC) la responsabilitat d'oferir un llit d'expressió al rebuig a la violència policial, a la defensa de les llibertats i els drets i a les reformes laborals. Solament la CUP va mostrar el seu suport a la vaga general.

Aquest "eufemisme", amb rebaixa de continguts i de conseqüències, de la Taula per la Democràcia va provocar no pocs equívocs entre la gent i problemes al sindicalisme ètic i combatiu, malgrat la qual cosa la vaga va ser un èxit i les concentracions i manifestacions multitudinàries, com no recordàvem des de la guerra de l'Iraq. No contents amb el confusionisme sobre vaga o aturada, amb descompte salarial o sense ell, els qui ens bombardegen cada dia amb que som un sol poble van programar un altre punt de sortida per a la seva manifestació i van fer contínues crides a abandonar el més aviat possible els carrers, en clara falta de sintonia amb un dels lemes més corejats: els carrers seran sempre nostres!

En fi, que les situacions i esdeveniments socials són els que són i es donen en les circumstàncies que es donen. Els escenaris ideals no existeixen i si hi hagués alguna oportunitat els poderosos procurarien destrossar-los. Salvant la impossible comparació de la situació actual amb la fortalesa de la CNT i del moviment llibertari del moment, qui els anava a dir que la revolució social del 36 es duria a terme com a reacció a un cop d'estat militar?

A Catalunya, una part significativa dels moviments socials i populars, de les organitzacions alternatives i de les llibertàries ens hem decantat per formar part activa d'uns esdeveniments, que tenen més d'una lectura, perquè pretenem que molts dels objectius expressats en el comunicat 'Triem lluitar' formin part del debat sobre l'autodeterminació i la sobirania popular, perquè volem decidir-ho tot!

** Article publicat a la revista El Salto*

Hem triat lluitar: vaga general 3 d'octubre

Vaga General i nou règim

Òscar Murciano,
Secretari d'Acció Social
de la CGT de Catalunya

El 21 de setembre de 2017, la CGT de Catalunya va iniciar un procés de reflexió intern que va portar l'organització a fer una crida a la vaga general 12 dies després, amb tota seguretat la de major seguiment des de la del 1988.

La rapidesa dels esdeveniments que es van produir tant els dies previs com el mateix dia de la vaga va fer que diferents actors haguessin de decidir entre prendre posicionament a la mateixa velocitat o quedar-se mirant des de fora. Per això, ara és el moment d'aturar-nos una una estona per analitzar-ho, i m'agradaria fer-ho sobre tres eixos: l'entrada de l'anarcosindicalisme i sectors llibertaris en aquesta etapa de l'anomenat "procés", l'estratègia de l'estat espanyol i la protecció del govern als ressorts socials i sindicals d'ordre i concertació.

El context immediatament anterior a la presentació del preavís de vaga va estar determinat per un seguit d'actuacions de l'estat espanyol que van fer presagiar allò que finalment va esdevindre. Atacs a la llibertat de premsa, prohibicions del dret de reunió, manifestació, obertura de comunicacions de correu postal, retenció de publicacions, amenaces, imputacions, entrades de la policia i guàrdia civil sense ordre judicial o fabricades 'ad hoc' amb posterioritat, registres a treballadors...tot això donava indicis clars que els mecanismes estatals polítics, judicials i mediàtics estaven determinats a actuar sense màscares.

La presentació oberta d'una democràcia "a l' Erdogan" ja va ser un motiu suficient com per fer un pas endavant. I fer un pas endavant no implicava en cap cas donar suport a l'altra part dominant del conflicte. Em sembla increïble haver de ressaltar una obvietat com aquesta però, malauradament, cal fer-ho.

En tot cas, allò que principalment va fer que algunes persones i col·lectius ens adonéssim de la urgència de l'acció va ser l'anomenada operació Piolín. L'estat estava preparant un escarni contra la població per demostrar qui mana. Més de 10.000 efectius policials, 10 vegades el contingent d'antiavalots dels Mossos, van buidar de tropes d'aquest tipus la resta de l'estat. Vaig estar comentant amb un company com és que havien rebutjat una càrrega de la UIP a Sol aquests dies: "Tío, es que eran viejos de 60 años. El resto se han ido a Catalunya". A Saragossa, en un míting de Podemos els assistents van haver de tancar-se al pavelló perquè la dotació present a la ciutat sumava un màxim de 40 policies, incapaços de controlar la concentració de 400 feixistes que esperaven a les portes. I paral·lelament s'anaven reproduint les imatges de comiat dels reforços policials des de les seves bases sota crits d'ànim i de 'a por ellos', com si anessin a rebutjar la invasió d'un exèrcit estranger.

Que no es mouen 10.000 tropes per a tenir-les fent turisme o tancades a dos vaixells ho sap tothom, i més, quan la persona que es designa com a responsable de l'operatiu policial és Diego Pérez de los Cobos, amb vinculacions històriques amb l'extrema dreta i acusat de tortures a Euskal Herria. Tota una declaració d'intencions.

Conscients que la situació, i la impunitat futura que s'estava sembrant, requeria l'esforç, es va obrir la possibilitat per a que la CGT pogués decidir als diferents territoris la realització efectiva de la vaga. Tenint en compte que la realitat, com apuntava un company fa poc, és antiestatutària en el ritme dels esdeveniments. Bé, doncs, vaga general.

Efectes de la Vaga General en el 'nou règim' català

Val a dir que els representants dels poder polític i govern català si en una cosa s'han comportat com un estat, és en la definició del marc social i sindical desitjat per la futura república: Una continuació del règim del 78 basat en la concertació (rendició) social i control de les masses sota nous (vells) mites. "La Transición que nos hemos dao" versus "El procés d'entesa transversal que ens va permetre ser lliures". Un dels principals punts de fricció d'aquest model d'estat social és el tractament del tipus de sindicalisme oficial.

La convocatòria de la vaga general va tensionar dos dels aparells al servei del govern o amb els que compta pel futur: d'una banda el neoperonisme d'ANC-Òmnium (basat en disciplinar una part de la població mitjançant consignes i instruccions de pastoreig en les mobilitzacions) i d'altra banda, la pota del sindicalisme anomenat "responsable",que va córrer el risc de quedar en evidència i fora de joc. CCOO i UGT, a més estan sota la pressió interna d'una part independentista que li demana permanentment explicacions del seu paper mentre que a la resta de l'estat aquesta demanda d'explicacions arriben en sentit contrari.

La vaga general introduïa un actor nou no desitjat, el món obrer no pactista, amb el perill que pogués encaixar com a agent influent i, per tant, esdevenir una amenaça al rol omnipotent del pack de control social del govern (ANC-Òmnium). Alhora, es posava en qüestió la credibilitat d'aquells amb qui comptarà sempre qualsevol estat sigui espanyol, català o andorrà (CCOO i UGT). Calia, doncs, que alguns moguessin fitxa per fer front a aquesta situació:

La Taula per la democràcia

Cinc dies després del preavís de Vaga General, es presenta la 'Taula per la democràcia', és a dir es presenta el no-res. Les organitzacions contràries a la vaga creen una altra plataforma transversal (incloent patronals i CCOO i UGT) que fan poc més que un manifest d'obvietats per tenir la quota dels mitjans de comunicació processistes i públics i transmetre, en definitiva, "Ei, alguna cosa estem fent".

Mentre tot això passa, la pràctica totalitat del moviment llibertari o anarcosindicalista (CGT, CNT, Solidaritat Obrera) fan crides, amb diferents matisos, a actuar contra les accions autoritàries de l'estat. Una part d'ells (Embat, Heura negra, l'Oca, Negres tempestes, CGT, CNT, SO) treuen un comunicat conjunt sobre el moment. Alhora, es constitueixen CDRs (Comitès de defensa del referèndum, de l'entorn de l'esquerra independentista), junt amb Comitès de Defensa del barri, o ciutat, de caire més llibertari. Aquests comitès, reconvertits en comitès de vaga, serien decisius en les accions de bloqueig i piquets socials del 3 d'octubre.

L'1 d'octubre

La repressió és intrínseca a qualsevol estat, o mini-estat com una comunitat autònoma, i la vivim a diari, la facin Mossos, la Guàrdia Civil o la Gendarmerie. És la forma que té el poder per implementar les seves lleis quan aquestes es veuen rebutjades o presenten oposició al carrer.

Tot i que teníem més o menys prevista l'actuació policial, tothom va quedar sobtat del nivell de violència contra una població civil clarament poc habituada a aquestes situacions. I sorpresos, també, perquè si l'objectiu era que s'acceptés l'ordre existent, fer servir la violència indiscriminada va ser totalment contraproduent. Gent gran, nens, persones llençades escales

Hem triat lluitar: vaga general 3 d'octubre

avall, gasos lacrimògens a petites viles d'interior, ús de munició prohibida… així fins a gairebé 900 persones que van requerir l' atenció mèdica del SEM. Tot això passava per atacar la defensa organitzada dels centres de votació, que es va fer de forma plural, sota el funcionament de la desobediència pacífica. Per alguns, aquest va ser un punt d'inflexió, l'escenari els va canviar del tot, per altres es va confirmar el que temíem.

En aquest context era prou clar que la vaga del dia 3 seria un èxit sense pal·liatius: la repressió va fer que moltes persones que rebutjaven el camí polític del 'procés' pel motiu que sigui (identitat nacional, ideologia, apoliticisme i un llarg etcètera) passessin a estar indignades i volguessin expressar el seu profund malestar contra aquestes actuacions policials i el poder despòtic que comandava una operació amb evident pudor d'escarni.

Això ho va veure tothom, inclosos CCOO i UGT, que es van quedar sense marge de maniobra per mantenir una postura de laissez-faire. Raude des de Palau, pujat en un cavall blanc, Oriol Junqueras va arribar al vespre del mateix diumenge 1 d'octubre a la seu de CCOO, on hi eren també ANC, PIMEC, Òmnium i UGT, una reunió que va servir per a que la 'Taula per la democràcia' anunciés la...tatxan...'Aturada de país'.

La què? El què? Ha passat d'altres vegades, quan un sindicat es troba amb una vaga convocada per d'altres, que, quan els esdeveniments fan que també hi trobi motius per fer-la, fa una crida a secundar-la. I punt. En canvi, un sindicat que fa càlculs en clau de si afavoreix o no a la seva organització i no prioritza la defensa de classe, el que fa és proposar qualsevol cosa per evitar quedar apartat del taulell; és a dir, el que van fer CCOO i UGT.

Ens trobem, a més, amb un missatge antisindical molt perillós, doncs el substrat que deixa entre la classe treballadora és que les lluites, les mobilitzacions es poden fer gratis i sense sacrificis associats. Les companyes de CGT-Ensenyament, per exemple, estaven molt empipades, doncs eren plenament conscients que la següent vaga seria molt més difícil d'explicar. I cal destacar sobretot, que l'aturada de país en aquest sector, va arribar després que molts claustres ja havien decidit sumar-se a la Vaga General. D'altra banda, s'hi afegeix el fet gravíssim de transmetre, a més, el mite neoliberal que treballadores i empresaris tenim interessos comuns.

Cal ressaltar, de forma ben explícita, que el govern no només no va fer seva la vaga general, sinó que va fer tot el possible per invisibilitzar la seva existència, quelcom que mediàticament va aconseguir amb algunes excepcions puntuals. Aquesta vaga, molestava, doncs interferia en el relat idíl·lic interclassista dissenyat, implementat a la perfecció pels ressorts governamentals.

"L'aturada de país" era absurda: l'administració catalana va córrer a donar-hi suport sabent que era innecessari, el seguiment amb vaga al sector públic hagués estat igual de massiu. Pel que fa a l'empresa privada, excepte casos puntuals, era utòpic que a més d'aguantar el dany econòmic d'una vaga pagués, a sobre, el beure. Això sí, l' "Aturada de país" (amplificada pels mitjans de comunicació públics i privats controlats) va afegir en alguns centres de treball confusió, doncs molta gent no sabia ni què era ni què fer.

Aquest muntatge es pot resumir molt ràpidament: CCOO i UGT no volien donar suport a una vaga 'de la CGT' sigui com sigui. I la Generalitat, incòmoda també amb aquest escenari, va donar un cop de mà al model sindical que més els convé. Malgrat això, la immensa majoria de la població catalana, el 3 d'octubre va fer Vaga tot el dia i no el miratge antisindical conegut com 'aturada'.

En aquest context, el problema no el va tenir un anarcosindicalisme i moviment llibertari que es van moure en clau antirepressiva, coherents, àgils, amb voluntat d'intervenció social potent; malgrat ser conscients que hi ha altres factors barrejats. Qui va quedar desubicat van ser els elements d'status quo i d'ordre local, que van haver d'idear elements de contenció per evitar una influència mai volguda, ni desitjada.

Què passarà en les properes dates? Ningú ho sap. Si, com sembla, els moviments polítics locals no faran accions reals efectives (és a dir, com porten fent els darrers 5 anys) hi haurà un reforçament de la línia dura en la resolució de problemes socials per part de l'estat (que li preguntin a la població de Múrcia en lluita avui mateix contra les obres de l'AVE). Però, si el problema polític s'accentua, no tinc cap dubte que els fets de l'1 d'octubre seran anecdòtics comparats amb el nivell de repressió que es desfermarà contra la població.

Per tant, no hi ha cap escenari optimista. I, per tot això, la CGT, i la resta de moviment anarcosindicalista i anarquista, caldrà que continuï decidint el nivell d'intervenció i confrontació amb els missatges dominants com consideri i com correspongui en cada moment.

** Òscar Murciano, Secretari d'Acció Social de la CGT de Catalunya*

Autonomia, autodeterminació i lluita de classes

(Tres idees enmig de la voràgine dels darrers dies i setmanes)

Ermengol Gassiot

Hi ha èpoques en què tot passa molt de pressa. Situacions, debats, respostes a aquestes situacions. En les diverses ocasions de la meva vida en què he passat per fases d'aquestes amb prou feines he trobat el temps per alimentar-me, fer alguna bugada i descansar el just per seguir el ritme. Crec que como jo, molta gent. Intueixo que ja sabeu perfectament de què parlo. Segurament també a vosaltres us ha passat que en aquestes èpoques, en que la vida esdevé molt més intensa i viva, els pensaments i les reflexions volen ràpidament pel vostre cervell. Tant ràpid que, tot convertit en immediatesa, costa trobar el moment per fixar-los, poder-los analitzar i, sobretot, poder-los compartir.

Doncs a mi, aquestes setmanes, m'ha tornat a passar això. I segur que no soc l'únic. M'ha passat, a més, enmig d'un seguit de situacions vinculades a això que n'han anat dient "Procés". Una cosa de la qual sempre n'he desconfiat. Però pensar mai està de més. Especialment quan un vol actuar en una realitat que sovint (per no dir quasi sempre) no és la que volem. És per això que vull deixar tres idees que aquests dies han anat apareixent pel meu cap i que, puntualment, he pogut compartir a trossos amb algun company i companya. Les exposo sense massa lligam entre elles. Espero que el temps em permetrà anar-les desenvolupant.

Autonomia.

De la nostra organització, la CGT, diem que és una organització autònoma de treballadores i treballadors. Som moltes i molts els afiliats que sempre hem defensat aquesta autonomia que, per definició, implica independència en la nostra acció política. És a dir, que intentem prendre les decisions en funció una percepció dels nostres interessos com a treballadors/es, de com és la realitat i les nostres forces, i d'una planificació per assolir aquests interessos. Em temo que vivim en una societat on a certa gent li costa molt assumir que això sigui real i, fins i tot, possible. Potser és un reflex del simple fet que vivim en estats que, en definitiva, comporten el monopoli de la política. És a dir, que intenten privar a les persones de la seva capacitat de fer política fora de les institucions i mecanismes del propi estat. Doncs nosaltres, quan defensem l'assemblea i l'acció directa, intentem combatre aquest monopoli i, per tant, el propi estat. Fer-ho implica ser autònoms.

Els darrers mesos hem vist com a molta gent li costa assumir això. Així, a inicis d'any ens vam sentir dir que érem lerrouxistes o agents del CNI. Que fèiem igual que la CIA quan boicotejava amb vagues el govern Allende a Xile. El context era el de la nostra crítica contundent a l'aprovació dels pressupostos de la Generalitat per part de Junts pel Si i la CUP i la vaga d'ensenyament que vam convocar en solitari el mes de gener. Poc després vam passar a ser agents del Trias i del PDCAT en contra l'ajuntament de Barcelona i els comuns de l'Ada Colau pel fet de promoure vagues, la més mediàtica la de metro, contra la privatització i a favor dels interessos de molts treballadors i treballadores. Finalment, amb motiu de la vaga general del dia 3 d'octubre hem escoltat que, en aquesta ocasió érem el sindicat de la CUP o, fins i tot, els "cambrers" de la CUP.

Si hem de fer cas de tot això, la CGT devem ser una organització esquizofrènica o penell, que vira en funció de la direcció del vent. O, potser, simplement el que succeeix és que intentem prendre decisions i actuar en funció de nosaltres mateixos, com a organització de treballadores i treballadors, i dels nostres organitzacions. És obvi que en una realitat en conflicte, amb múltiples agents, qualsevol actuació pròpia pot apropar-se més a interessos conjunturals d'un o altre. Però és igualment cert que jutjar les actuacions a partir d'aquests agents externs únicament el que fa és negar la capacitat de fer coses a aquell qui les fa. Jo sento que amb la decisió de la CGT de fer una vaga general ens ha passat una mica això. Una part del debat ha girat sobre si la decisió afavoria o no a deter-

Hem triat lluitar: vaga general 3 d'octubre

minat espai de la política institucional. En canvi, hi ha hagut molt poc debat entorn el fet en si de fer la vaga, si era o no la millor manera de respondre a una escalada repressiva i una espècia de consolidació de l'autoritarisme que preocupava al conjunt del sindicat. Aquest clima ha penetrat, fins i tot, dins l'organització enrarint en alguns moments un debat que, com en qualsevol altra decisió, era i és imprescindible.

Senyal, doncs, que hem d'enfortir encara més el reconeixement de la nostra autonomia com a base per definir, lliurement, les nostres actuacions.

Autodeterminació.

Un altre fenomen d'aquests darrers dies ha sigut la quasi unanimitat del moviment llibertari alhora de prendre posició contra la repressió que hem estat vivint a Catalunya. Una repressió que, a ningú se'ns escapa, ha vingut motivada o ha trobat l'excusa en la convocatòria de referèndum del passat 1 d'octubre. Tres organitzacions anarcosindicalistes, la CGT, la CNT-AIT i Solidaritat Obrera, hem debatut i hem coincidit en promoure la vaga general del passat 3 d'octubre. És cert que dins de les tres organitzacions hi ha hagut opinions divergents al respecte, però també és cert que les decisions finals s'han pres amb majories importants. I aquesta passa endavant de l'anarcosindicalisme s'ha fet amb l'acompanyament de la gran majoria de les organitzacions de base anarquista de Catalunya. Tot plegat un fet que, per desgràcia, és quasi inèdit durant les darreres dècades.

Si bé la motivació de la vaga ha sigut directament la resposta a una escalada repressiva, cal tenir present que aquesta resposta s'ha pres enmig d'un debat dins dels espais anarquistes i anarcosindicalistes sobre l'actual conjuntura a Catalunya, allò que en diuen "Procés" i això que en diem "autodeterminació". En general, jo diria que l'anarcosindicalisme sempre hem defensat l'autodeterminació dels pobles. I no hem tingut massa problema en aplicar-ho en conflictes allunyats, com pugui ser Chiapas, el poble Mapuche o el Kurdistan. Ara, en canvi, la realitat ens cau molt més a prop. Fa anys com observem, en general com a simples espectadors, un cert joc de "trileros" d'una part de la burgesia catalana amb això del "Procés". Desconfiem tant dels seus objectius com de les seves formes, massa subjectes a les polítiques institucionals i a l'electoralisme. Però alhora reconeixem una mobilització popular molt important i assumim el dret dels pobles a autodeterminar-nos. També de nosaltres. I a fer-ho molt més enllà dels límits que ens ofereix el propi "Procés".

El món llibertari hem hagut de pensar i posicionar-nos en un escenari que sovint ens ha sigut incòmode, segurament per l'hegemonia que hi ha tingut la burgesia i el parlamentarisme. I ho hem fet, des d'Embat a Federació Anarquista de Catalunya, la CNT-AIT o la CGT, per citar-ne alguns. La defensa de l'autodeterminació (real), el rebuig a l'Estat com a forma d'organització i de política i la confrontació tant al règim del 78 com a la burgesia catalana son alguns dels punts que comparteixen els diferents posicionaments. Amb matisos, èmfasis diferents, però en direccions similars. I això, segurament també marca una fita en el moviment llibertari a Catalunya.

Lluita de classes.

Crec que el passat 3 d'octubre va significar moltes coses. Una va ser que, d'alguna manera, els treballadors/es vam entrar en un escenari que fins ara mai havia comptat amb nosaltres. No per defensar cap referèndum, ni cap sentit d'un hipotètic vot, sinó com a rebuig a una repressió a aquest referèndum i a l'atac als drets civils. L'altra va ser el fet que Catalunya es va aturar al marge dels sindicats CCOO i UGT, organitzacions que fins ara s'han presentat com les úniques amb capacitat de poder fer una vaga general mínimament efectiva. No vull ara debatre si l'"Aturada de país" convocada per ells mateixos, el govern i les organitzacions sobiranistes va ser determinant en això, o no. A ningú se li escapa que sense aquesta convocatòria decidida a corre-cuita la nit del dia 1 d'octubre, la vaga hauria sigut igualment massiva. A moltes empreses que no es van adherir a l'"Aturada de país" el seguiment de la vaga va ser molt elevat, per sobre el 80%. Els talls de carretera o les grans manifestacions del matí els van dur a terme els piquets de la vaga, no de l'"Aturada de país". I a la tarda, les manifestacions per la vaga van ser gegants. A Barcelona, per exemple, molt més gran que l'oficialista.

És obvi que l'èxit de la vaga va venir donat per factors aliens a la CGT i als altres sindicats que la convocàvem. I que va ser una vaga rara, en aquest sentit. Però és igualment innegable que el dia 3 d'octubre a l'escenari van entrar uns nous actors, i amb un impacte considerable.

De vegades els silencis diuen més que les paraules. Els mitjans sobiranistes el vespre van callar, quasi de manera unànime, la relació entre les mobilitzacions del dia, la vaga i els sindicats que la vam convocar. S'havia fet palès al llarg del dia que el monopoli de les mobilitzacions de treballadors/es que suposadament tenien CCOO i UGT havia saltat pels aires. I, igualment, que potser fora de les línies oficials del sobiranisme hi havia moviment. Suposo que aquesta situació no va agradar gens ni a la burgesia, tant la implicada en el "procés" com la que li és obertament contrària. Ni tampoc als governs català ni espanyol. De fet, resulta que qui havíem aixecat la veu érem, i som, els seus enemics. Mentre el "procés" es va consolidant, fins i tot en conflicte obert amb el govern i la burgesia espanyola, no pot perdre de vista el seu enemic intern, que som nosaltres. El dia 3 d'octubre va ser evident que podem articular descontent, enuig i que tenim capacitat de mobilització. Fins i tot malgrat que nosaltres mateixes ens sentim una mica estranyes en la forma que pren de vegades aquesta mobilització.

La vaga no va agradar en absolut a qui vol seguir monopolitzant el poder en una hipotètica república catalana. I no ho hem d'oblidar. Però penso que si ens hi veuen així, com aquest enemic intern a qui caldrà combatre obertament, és que estem fent les coses relativament bé.

** Ermengol Gassiot és Secretari General de la CGT de Catalunya*

Hem triat lluitar: vaga general 3 d'octubre

3 d'octubre: vaga general vs 'aturada de país'

Jordi Martí Font

Sense cap mena de dubte, l'1 d'octubre ha passat ja a la història d'aquest tros de món i de part de l'estranger com un dia de lluita exemplar guanyada per qui més va rebre. I és que el referèndum d'autodeterminació de Catalunya va esdevenir, com a conseqüència de la violència exercida pels cossos i forces de seguretat de l'Estat contra la gent que volia votar i de la resistència no violenta que aquesta va exercir, la real proclamació d'independència del poble de Catalunya. La República arribarà al darrere i la dissolució de totes les jerarquies, després, tot i que en part ja és aquí perquè qui no té por no obeeix ordres.

L'Estat buscava fer por, molta por, crear terror en les persones de totes les edats i condicions que havíem obert els col·legis electorals i en aquelles que hi volien exercir el seu dret de vot. Però els seus plans no van funcionar i la gent no només va resistir amb enginy, humor i valentia sinó que en poques hores les persones resistents ens vam multiplicar. No només no ens van aturar les porres sinó que van ser aquestes les que ens va fer créixer i ens van fer reproduir. Qualsevol persona que no admetés la dictadura de la violència es va afegir a qui volia decidir amb el seu vot què volia ser. Els amos de l'Estat en van prendre nota però els amos d'aquí i els que ho volen ser quan siguem independents, també.

Dos dies després, una vaga general convocada per la CGT, la IAC, la COS i CSC amb preavís presentat deu dies abans servia de punt de retrobament i denúncia per dir que «no» a la repressió de diumenge. Aquesta vaga, però, va provocar algunes situacions que crec que cal analitzar o almenys enunciar. Quan deu dies abans del 3 d'octubre, CCOO i UGT no s'hi van voler sumar adduint que no era necessària és clar que no havíem patit els atacs del dia 1, però és clar també que totes les condicions apuntaven per on aniria la resposta de l'Estat a allò que la premsa de dreta extrema espanyola anomena «El desafío catalán». És per això que la vaga general contra la repressió no comptà amb la convocatòria de CCOO i UGT però és clar també que aquests dos sindicats no es podien permetre el luxe de no ser-hi.

Quan les porres i les imatges del diumenge colpejaren els cossos i les retines de totes i tots, i la gent resistí, aquests dos sindicats i el poderet catalunyès en ple (Generalitat, ANC, Òmnium i tota la transversalitat possible) anunciaren una «aturada de país». No s'afegiren a la vaga general convocada, com sí feren CNT i els estibadors, sinó que enunciaren això que ningú no sabia què era però que tampoc no ens vam atrevir a desautoritzar en aquell moment. L'«aturada de país» va permetre mobilitzacions gegants (tot i que ja es preveien multitudinàries), s'ha de reconèixer, però alhora esdevingué la rentadora de roba bruta dels dos sindicats grans i, també, desmobilitzà i dissolgué la possible radicalitat de la vaga general. L'«aturada» esdevingué un dia retribuït de no treball per als funcionaris per poder sortir al carrer a queixar-se de la repressió però, alhora, aigualí les reivindicacions de la vaga com a element de lluita de la classe obrera.

En l'àmbit que conec més, a nivell de treballadores i treballadors de l'Ensenyament, aquesta «aturada» desmuntava una convocatòria de vaga general que d'una altra forma hagués estat majoritària, aquest cop sense la participació ni de CCOO ni d'UGT. Sabent com costa de bellugar la gent a l'Ensenyament, és clar que l'«aturada de país» a mig termini ajudarà més que res a desmobilitzar un sector ja prou desmobilitzat.

Les consignes de «silenci», «no aplaudiu i mogueu les mans» o «que no hi hagi incidents» és cert que podien respondre a la preocupació per part dels transversals pels possibles aldarulls a la vaga general que trenquessin les imatges poderoses que dos diens abans havien facilitat l'adhesió de molts actors internacionals al costat del poble català en solidaritat per la repressió patida. Però era només aquesta preocupació el motiu de les proclames o bé tenien la intenció desmobilitzadora que alguns buscaren aigualint la vaga amb l'«aturada de país»?

I és que, a banda de la proclamació de la República, que ja sabem que serà complicada perquè l'Estat espanyol hi respondrà amb violència, detencions i suspensió de l'autonomia, però que farem perquè ara toca, és clar que hi ha qui a la Catalunya autonòmica pensa que l'anticapitalisme, el sindicalisme revolucionari i els moviments socials no serem una anècdota a la República Catalana. I per tal que no deixem de ser anècdota, el que ara busca és dissoldre les nostres eines de lluita per controlar-ho tot després. És per això que intenten reforçar aquells que ja van fer el paper de liquidadors de les lluites obreres a finals dels setanta del segle passat amb els Pactes de la Moncloa, i moltes altres coses que anirem veient en els propers mesos i anys.

Que s'ho treguin del cap. No deixarem que ens tornin a esborrar, que ens tornin a dissoldre, perquè ho tenim clar i sabem que «ho volem tot» no és només una consigna i ara torna a ser més possible que mai.

Tornen les vagues

Òscar Murciano

Els valors mensuals dels diferents paràmetres d'avaluació de vagues a l'estat espanyol (nombre de vaguistes, hores de vaga, vagues convocades) mostren el que ja és evident: som davant d'un canvi de cicle. Des del pic de conflictivitat assolit el 2013, on cada mes mostrava una tendència decreixent respecte el mateix mes de l'any anterior fins arribar a tocar terra el setembre de 2016, amb valors que podríem qualificar de residuals. La corba mostrava petits canvis en la seva continuïtat si coincidia un conflicte puntual en alguna empresa important (per exemple les vagues a Bus i Metro de Barcelona en certs mesos del primer semestre de 2016), però la caiguda en termes generals era invariable.

Una situació en principi prou paradoxal doncs, si bé és cert que aquest període va coincidir amb l'increment de llocs de treball de la falsa "recuperació", van néixer amb l'extrema precarietat sembrada per la reforma laboral de l'any anterior. Alhora, les condicions laborals dels llocs de treball existents s'anaven ensorrant gràcies a canvis legislatius com l'eliminació de la ultraactivitat de convenis, la facilitat per fer despenjaments salarials o la via lliure als expedients de regulació i modificacions unilaterals. Aquesta situació d'empobriment és certificada per Eurostat: Al darrer any, l'estat espanyol és el país europeu on més han retrocedit els salaris dels treballadors.

Aquest empitjorament de les condicions de treball no va provocar un increment proporcional de la conflictivitat degut a diversos factors. Possiblement estaríem davant d'una barreja de motius com l'enfonsament de la moral de la classe treballadora després de les derrotes acumulades durant el cicle de la crisi, l'actitud del sindicalisme majoritari (que va seguir optant no ja per la pau social acordada, sinó per la rendició incondicional), l'esperança en la nova política com a via per solucionar problemes socials i la incapacitat del sindicalisme combatiu per imposar una línia basada en el conflicte com a resposta adequada als atacs.

I el pèndol canvia de sentit

...I llavors des de l'octubre de 2016 fins a l'agost de 2017 es produeix tot el contrari: cada mes aporta més vagues, més vaguistes i més hores que el mateix mes de l'any anterior. Acumulem ja 11 mesos en una dinàmica que ja no pot qualificar-se de conjuntural sinó de tendència de fons.

No estem davant de petites variacions en el conjunt. Segons dades de la mateixa patronal CEOE, en els primers 8 mesos de 2017 l'augment de les vaguistes ha estat del 124,08% i d'un 69,87% el de les hores efectives realitzades com a vaga, comparant amb el mateix període de l'any anterior (que ja incorporava impactes rellevants com les vagues de RENFE o Bus i Metro de Barcelona).

I si posem el focus a Catalunya, m'agradaria ressaltar que en molts d'aquests conflictes ha estat la CGT qui ha liderat la lluita de forma decidida, marcant un camí que pocs mesos enrere no érem capaces de forçar. Per què ara sí que ha estat possible? Com en els motius que expliquen la caiguda de la conflictivitat en el trienni 2013-2016 la resposta no és única sinó que s'han donat un conjunt de condicions que, sumades, han assecat la llenya en molts sectors i permès activar l'acció col·lectiva en el terreny del conflicte obert. Causes com la caiguda de l'esperança en els canvis a les institucions, un cert temps transcorregut des del cicle de derrotes, la falta d'alternatives, l'atipament i, segurament, una petita retirada de la por com a element bloquejador. O, potser, que aquesta por ja no és suficient per suportar unes condicions miserables i una prepotència empresarial desfermada.

I amb les vagues estan arribant les victòries. Algunes matisades, altres completes, altres amb més força de l'esperada. Comencem 2017 amb una vaga de 7 dies de les treballadores de la Ciutat de la Justícia, fins expulsar Klu Linaer i cobrar totes les nòmines no pagades. Seguim amb la vaga en solitari a Ensenyament, una vaga realitzada en condicions molt difícils per l'actitud contrària d'altres sindicats però que va posar més d'un miler de persones davant del Parlament i així pressionar en el debat de pressupostos, aconseguint millores en l'educació pública. Hem tingut altres vagues en què, la convocatòria i certesa de fort seguiment, han estat suficients per assolir tots els objectius desitjats: pagament endarreriments a Transportes Batet de Valls, millores de conveni a Saint Gobain o a Bergé Logística del Baix Penedès. Una altra victòria és la de la vaga a les sitges de Cocacola de Martorelles que ha permès acordar increments salarials del 15%, o la dels 15 dies de vaga al Bicing de Barcelona, que han fet millorar significativament les seves condicions laborals i salarials.

Menció a banda té el conflicte de Metro de Barcelona. Després d'un tancament en fals del conflicte després de 13 jornades de vaga al 2016, s'inicia un nou embat amb la voluntat ferma de fer vaga, vaga i més vaga fins a guanyar. Una lluita on hi havia molt en joc: des del propi dret de vaga, atacat pel consistori de manera directa o indirecta, però especialment pel que implicava en quant a la moral dels treballadors/es de tot Catalunya: milions de persones tenien ben present aquest conflicte així com el pols que es va generar entre les parts que provocaria que una d'elles en sortiria guanyadora. Personalment, considero aquest conflicte com la vaga més cabdal com a classe treballadora catalana dels darrers anys, no tant per les qüestions assolides sinó per l'efecte que genera en un sentit o altre com a exemple entre totes nosaltres.

A tall d'anècdota, em refereixo a efectes com un episodi que m'explicava fa pocs dies una companya a la vaga indefinida d'ambulàncies de Girona i Maresme. Un sindicalista arengava la plantilla d'aquesta forma: "Hem de fer com els de Metro. Com els de Metro, no dubtar, no parar". Cada victòria, especialment les més visibles, aplanen el camí per a iniciarne més i endurir-se en les següents. I aquestes condicions permeten noves victòries que animen a fer més vagues.

Podríem seguir amb altres vagues amb força repercussió, com les dels estibadors o les del personal de seguretat del Prat. Independentment de la criminalització realitzada, el missatge projectat era força interessant: els treballadors eren poderosos quan actuaven conjuntament. I això és molt important perquè es vagi escampant i cadascú es plantegi fer el mateix en el seu àmbit.

Estem en un cicle virtuós de millors condicions per fer vaga, l'aire és sec i el foc de la reacció funcionarà no arreu, però sí aquí i allà. I estem guanyant algunes lluites, expliquemles fins a l'esgotament. Tenim unes condicions millors per estendre els conflictes ara que els records més propers són positius i es va allunyant el tòpic del 'no hi ha res a fer'.

El sindicalisme que representa la CGT, sense por a enfrontar la negociació des del carrer, cercant la socialització dels conflictes laborals i anant a totes, més enllà del corral de la legalitat burgesa, és el que necessita la classe treballadora per seguir encadenant lluites i victòries. Nosaltres soles no podrem, però com a sindicat combatiu més important de Catalunya sí que hi tenim una certa responsabilitat.

Vam dir que calia passar a l'ofensiva i és el que estem fent: cal elevar aquest cicle tant amunt com puguem, a tot arreu on puguem, i intentar estendre la flama de la lluita de les treballadores perquè aquesta tendència es converteixi en el clam que temen.

Tornen temps de vaga i de victòries.

** Òscar Murciano és Secretari d'Acció Social de la CGT de Catalunya*

El desconegut i molt útil "Dret a Consulta" dels Delegats de Prevenció

Un dret al servei de la lluita per la salut laboral

Àlex Tisminetzky

Els Delegats de Prevenció són els representants unitaris dels treballadors específics en matèria de Prevenció de Riscos Laborals.

Un dels drets legals més desconeguts i útils dels Delegats de Prevenció és el Dret a Consulta, que va íntimament lligat al dret a la informació, que abarca el dret a tenir accés a tota la informació rellevant en matèria preventiva, que pràcticament ho inclou tot: horaris, incidències, noves màquines, productes químics, barreges de substàncies, canvis de torns, entre d'altres.

En resum, el Dret a Consulta és el dret que tenen els Delegats de Prevenció a ser consultats per l'empresari abans de realitzar qualsevol canvi que tingui efectes en la prevenció de riscos (i per tant en qualsevol àmbit; canvis d'horaris o jornades, introducció de noves màquines o substàncies, noves línies productives, …). L'empresari ha de «consultar» amb els Delegats de Prevenció amb almenys 15 dies d'antelació a l'aplicació de la nova mesura, aportant tota la documentació referent a aquesta nova mesura, i els Delegats de Prevenció podran realitzar informe que creguin oportú, que haurà de ser contestat «motivadament» per l'empresari.

Per tant, l'empresari podrà dur a terme les mesures que cregui oportunes, però primer haurà d'aportar tota la documentació referent a aquesta mesura als Delegats de Prevenció, i després haurà de sentir les seves propostes.

Amb aquest dret, els representants dels treballadors obtenen realitats que a la pràctica els poden ser molt útils:
– Tenir accés ABANS de la seva aplicació de tota la informació referent a noves mesures que vol impulsar l'empresa.
– Poder realitzar informe per part dels Delegats de Prevenció dels aspectes que considerin no adequats preventivament, i tenir constància de que l'empresa ha llegit aquests informes i les ha contestat motivadament.
– En cas d'Accident de Treball en algun àmbit denunciat pels Delegats de Prevenció, la infracció preventiva de l'empresa és especialment greu i manifesta.
La OBLIGACIÓ DE CONSULTA als Delegats de Prevenció sobre totes les qüestions que afectin a la seguretat i la salut en el treball està establerta de forma CLARA I LITERAL A LA NORMATIVA, segons determinen els arts. 18, 33 i 36 de la LPRL, L31/1995:

Artículo 18: Información, consulta y participación de los trabajadores.
2. El empresario deberá consultar a los trabajadores, y permitir su participación, en el marco de todas las cuestiones que afecten a la seguridad y a la salud en el trabajo, de conformidad con lo dispuesto en el capítulo V de la presente Ley.
Los trabajadores tendrán derecho a efectuar propuestas al empresario, así como a los órganos de participación y presentación previstos en el capítulo V de esta Ley, dirigidas a la mejora de los niveles de protección de la seguridad y la salud en la empresa.

Artículo 33. Consulta de los trabajadores.
1. El empresario deberá consultar a los trabajadores, con la debida antelación, la adopción de las decisiones relativas a:
a) La planificación y la organización del trabajo en la empresa y la introducción de nuevas tecnologías, en todo lo relacionado con las consecuencias que éstas pudieran tener para la seguridad y la salud de los trabajadores, derivadas de la elección de los equipos, la determinación y la adecuación de las condiciones de trabajo y el impacto de los factores ambientales en el trabajo.
b) La organización y desarrollo de las actividades de protección de la salud y prevención de los riesgos profesionales en la empresa, incluida la designación de los trabajadores encargados de dichas actividades o el recurso a un servicio de prevención externo. (…)
f) Cualquier otra acción que pueda tener efectos sustanciales sobre la seguridad y la salud de los trabajadores. En las empresas que cuenten con representantes de los trabajadores, las consultas a que se refiere el apartado anterior se llevarán a cabo con dichos representantes.
Artículo 36. Competencias y facultades de los Delegados de Prevención.
1.Son competencias de los Delegados de Prevención:
a) Colaborar con la dirección de la empresa en la mejora de la acción preventiva.
b) Promover y fomentar la cooperación de los trabajadores en la ejecución de la normativa sobre prevención de riesgos laborales.
c) Ser consultados por el empresario, con carácter previo a su ejecución, acerca de las decisiones a que se refiere el artículo 33 de la presente Ley.
d) Ejercer una labor de vigilancia y control sobre el cumplimiento de la normativa de prevención de riesgos laborales.
3. Los informes que deban emitir los Delegados de Prevención a tenor de lo dispuesto en la letra c) del apartado 1 de este artículo deberán elaborarse en un plazo de quince días, o en el tiempo imprescindible cuando se trate de adoptar medidas dirigidas a prevenir riesgos inminentes. Transcurrido el plazo sin haberse emitido el informe, el empresario podrá poner en práctica su decisión

Aquest dret a la Consulta també està recollit al Reial Decret 171/2004, de 30 de gener (article 15,2), pel que es desenvolupa l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals, en matèria de coordinació d'activitats empresarials:

"2. Los delegados de prevención o, en su defecto, los representantes legales de los trabajadores de la empresa titular del centro de trabajo cuyos trabajadores desarrollen actividades en el centro de trabajo serán consultados, en los términos del artículo 33 de la Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de Prevención de Riesgos Laborales, y en la medida en que repercuta en la seguridad y salud de los trabajadores por ellos representados, sobre la organización del trabajo en el centro de trabajo derivada de la concurrencia de otras empresas en aquél."

Sóc conscient de que aquesta normativa no s'aplica a la gran majoria d'empreses, però aquesta normativa està en vigor, i obliga als empresaris, que moltes vegades es neguen a aplicar-ho, per evitar precisament donar eines preventives als treballadors i a les seccions sindicals més combatives.

Seccions Sindicals com la de CGT de Sincrotró ALBA va presentar denuncies a Inspecció de Treball i demandes judicials per la via processal del Conflicte Col·lectiu, que finalment els va suposar tenir dret a la Consulta, i que els permet realitzar accions preventives més eficaces.

Per tant, el Dret a Consulta és molt (i molt) útil, malgrat no és gaire reivindicat i és massa desconegut, contra els interessos dels treballadors i la seva salut laboral.

** Àlex Tisminetzky és Secretari de Salut Laboral de la CGT de Catalunya*

És el canvi del model productiu la solució a tots els mals?

Victòria Soldevila

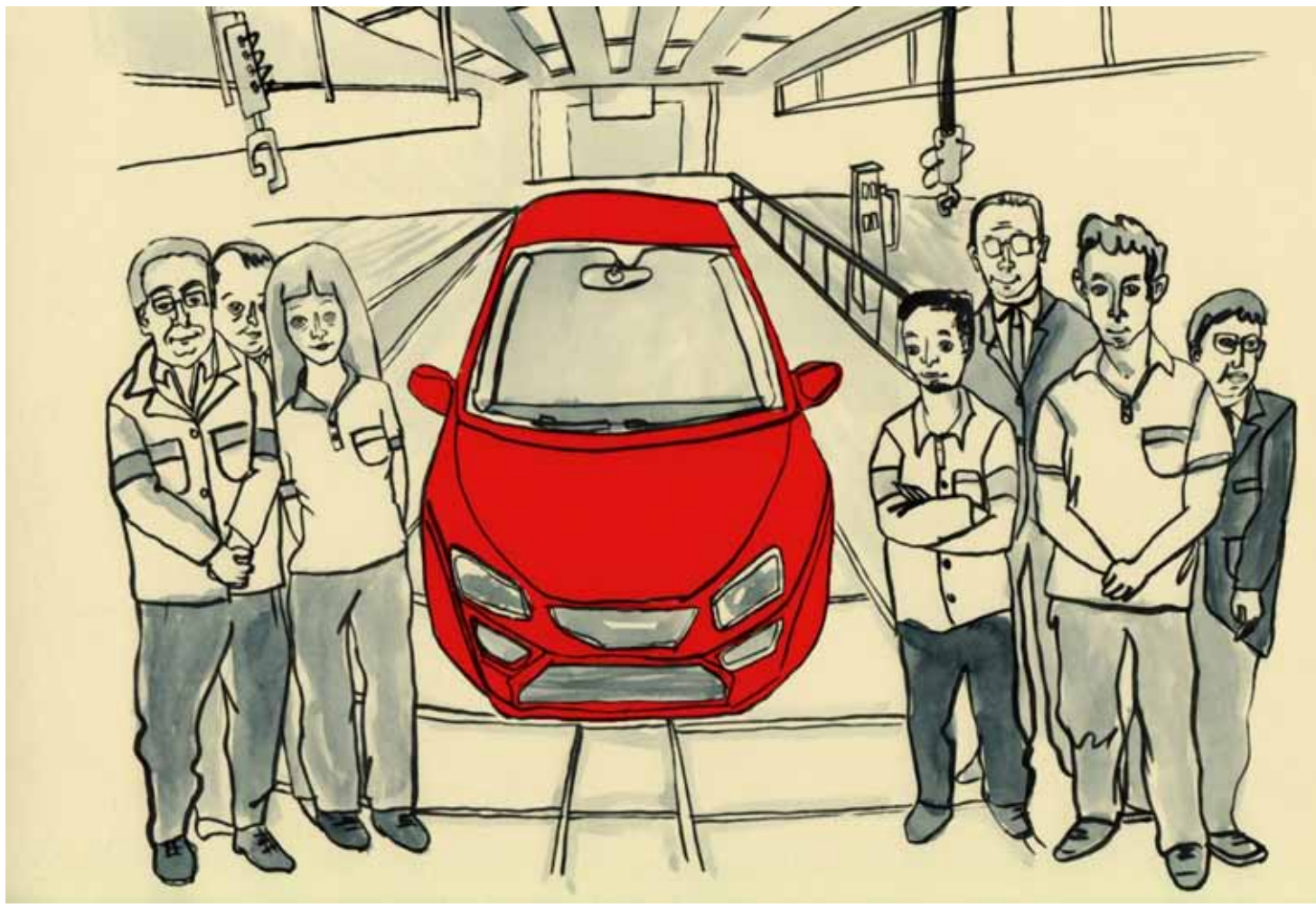

Dins la sèrie 'La despossessió quotidiana', l'autora desmitifica el mantra del canvi de model productiu com a fórmula màgica per millorar l'economia i planteja que el problema és el sistema de relacions de producció en què s'insereix, el capitalisme.

Una de les frases més recurrents entre els tertulians dels mitjans de comunicació és la necessitat de canviar el model productiu per tal d'emular països com Alemanya, els Estats Units o Dinamarca. Però, què és el "model productiu"? I, quines repercussions té per al nostre benestar?

D'una forma molt simple podríem definir el model productiu com el que produeix un país i com ho produeix. I això ens afecta de diverses maneres: el què es produeix determina si es necessitaran més o menys treballadors i de quin tipus seran (més o menys qualificats, per exemple), si els productes que produïm generen més o menys valor afegit i quina part d'aquest valor afegit es quedarà en el país (repercutint doncs en el nostre nivell de renda), entre d'altres. El com es produeix també té repercussions sobre l'ocupació, però també sobre altres elements com, per exemple, el medi ambient. Finalment, el model productiu també acabarà determinant com es distribueix l'activitat econòmica sobre el territori.

Si bé el model productiu té importants repercussions sobre la vida en societat, en un sistema capitalista, les decisions sobre el model productiu es prenen molt lluny de la ciutadania. Són les empreses les que decideixen què produir (en funció dels beneficis que esperen obtenir), com produir (en funció dels seus costos de producció i de la tecnologia de què disposen), i on situaran les seves activitats (deslocalitzacions i relocalitzacions). És cert que les regulacions estatals poden incidir en les decisions que prenen les empreses: les regulacions mediambientals, per exemple, poden condicionar la forma de produir, o bé, els governs poden intentar promoure determinats sectors econòmics mitjançant les anomenades 'polítiques industrials', si bé aquestes polítiques, en el nostre país, estan molt limitades per les polítiques de la competència de la Unió Europea i els tractats internacionals de comerç.

Així doncs, un primer element que hem de tenir en compte és que la configuració i/o la transformació del model productiu respon exclusivament a les necessitats d'acumulació del capital i no a les necessitats i voluntats de la ciutadania, i que els governs cada cop tenen menys instruments per a incidir en la configuració del model productiu.

Des de la crisi dels anys 70, ens trobem en un important procés de transformació del model productiu global. Les noves tecnologies han facilitat la fragmentació dels processos de producció, és a dir, que els diferents components d'un producte es produeixin en localitzacions diferents. S'articulen així 'cadenes de valor globals', controlades normalment per grans empreses transnacionals que són les que controlen la cadena i s'apropien de la major part del valor que genera.

El sistema s'ha tornat més inestable. Aquestes cadenes de valor globals estan en contínua reconfiguració: els centres de producció van canviant a mesura que apareixen nous competidors capaços d'oferir costos inferiors (sovint, a costa de major explotació laboral o regulacions ambientals més laxes) o que les noves innovacions converteixen en obsolets sistemes i productes. Però els nuclis decisoris d'aquestes cadenes rarament canvien, continuen estant en mans de les mateixes oligarquies productives i financeres. Els estats han reduït el seu paper al de 'comparses' d'aquestes empreses, a facilitadores del seu procés d'acumulació (per exemple, mitjançant reformes laborals, avantatges fiscals, etc.). Són doncs els nuclis dirigents de les grans corporacions els que acaben decidint què es produeix, què exporta i importa cada país, i conseqüentment, quina és la seva posició en l'economia global.

El discurs de canvi del model productiu emfatitza la necessitat d'atreure i mantenir en el territori nacional els sectors de més valor afegit (per exemple, els sectors més tecnològics o l'automòbil) o aquelles fases de producció de la cadena de valor global que generen més valor (les etapes de R+D o el màrqueting, per exemple). Però en cap moment es qüestiona qui s'apropia del valor afegit generat (si els treballadors o els empresaris, si el capital estranger o el nacional) o com es reparteix el valor generat (si beneficia al conjunt de la població –mitjançant millores en l'Estat del benestar, per exemple– o bé és absorbit per una elit).

Aquesta 'omissió' és crucial, i més en un país com l'Estat espanyol, on els treballadors s'apropien de poc més del 47% del Valor Afegit Brut (VAB) generat, quan en països com Dinamarca, Alemanya o França aquest percentatge supera el 50%. Per contra, els beneficis empresarials suposen el 42% del VAB mentre que a Dinamarca o França aquest percentatge és del 34% (38% a Alemanya), segons dades d'Eurostat (2017).

Un segon element que hem de considerar és que tampoc podem esperar que el canvi del model productiu sigui una panacea que millori sempre el benestar de la població, cal veure com es reparteix la renda que aquest model productiu genera. De fet, podem observar com fins i tot en els països amb models productius més avançats, basats en sectors de més valor afegit, més tecnològics, etc., la participació dels salaris en la distribució de la renda no ha deixat de disminuir des dels anys 70 i hi ha creixents dificultats per millorar la qualitat de vida de les seves poblacions, igualment sotmeses a explotació, a l'atur i al deteriorament dels estats de benestar, etc.

En definitiva, el problema de fons no és tant el model productiu, sinó el sistema de relacions de producció en què aquest model productiu s'insereix, el capitalisme. Un sistema on la configuració del model productiu no depèn de les necessitats i la voluntat de la població i on cada cop és més difícil millorar les condicions de vida sense entrar en contradicció amb el motor del sistema, la cerca del benefici privat.

** Victòria Soldevila és membre del Seminari d'Economia Crítica Taifa. Aquest article publicat a la Directa forma part d'una sèrie monogràfica al voltant de l'informe 'La despossessió de la vida quotidiana'.*

S'arriba a un acord en el conflicte del Bicing de Barcelona

Un altre cas de "les vagues serveixen"

CGT Barcelona

A l'acord es va arribar, després de 15 dies de vaga de 4 hores per torn durant el mes de juliol entre els dies 12 i 31; concentracions diàries davant de l'Ajuntament de Barcelona pels matins i per les tardes; protestar a l'interior del ple de l'ajuntament traient pancartes i cridant consignes; okupar el Vestíbul de l'edifici noble de l'ajuntament durant 3 hores; piquets actius davant de la porta de l'empresa en els diferents torns; ocupació d'un dels centres de treball per part dels vaguistes; contactes amb els diferents grups municipals, ajuntament i empresa; de 11 mediacions en la Conselleria de Treball.

Mentre l'empresa portava una sèrie d'advocats a les reunions nosaltres assistíem el comitè de vaga i assessors del sindicat, pressionant contundentment, però fugint de judicialitzar ni de demanar la intervenció de la inspecció de treball, organismes molt lents en el seu funcionament i menys útils que la pressió que s'exerceix tant amb la vaga com amb la contundència en la negociació.

Però el més important ha estat tenir una plantilla que ha decidit lluitar contra la seva precarietat, han trobat la unitat a la CGT (tenim 61 afiliats i 6 delegats) i la resposta de la afiliació del sindicat que ha estat participant en les diferents mobilitzacions i accions que es convocaven, així com la solidaritat tant de les entitats de la CGT com d'altres organitzacions, i afiliades que han engreixat la caixa de resistència per a què la manca de recursos no fos un problema i ha permès no posar límits als plantejaments de lluita fins aconseguir un acord favorable als treballadors.

També s'havia convocat una nova vaga indefinida de 4 hores a partir del 30 d'agost de 4 hores per torn, que es va deixar en suspens al tenir obertes negociacions i que han fructificat en aquest acord.

Els punts aconseguits i que es van votar a les assemblees de treballadors han estat:
- Negociació d'un Conveni Col·lectiu propi per al Bicing Barcelona.
- Augment salarial 7,389%, amb la seva cotització a la Seguretat Social.
- Cobrament dels retards de 15 mesos, amb la seva cotització a la Seguretat Social.
- Eliminació de la doble escala salarial que afectava al 25% de la plantilla.
- Paga lineal de 1.690€, amb la seva cotització a la Seguretat Social. Aquesta quantitat no es pagarà a aquelles categories que majoritàriament no van secundar les vagues, centre de control, coordinadors i direcció, ja que tenen salaris superiors o ocupen llocs per 'ditcracia' dels empresaris. Les oficinistes que tampoc van secundar la vaga tot i tenir els salaris més baixos de l'empresa, van participar a l'assemblea on es va decidir si s'acceptava l'acord i després de ser recriminades pels companys, per la seva actitud els dies de vaga i comprometre's a sumar-s'hi si es convocaven noves mobilitzacions, l'assemblea va decidir que se'ls hi apliqués l'acord.
- Es consideraran festius els dies 24 i 31 de desembre, 15 dies per a les parelles que formalitzin la seva situació en el registre indiferentment del sexe, i ampliació al segon grau del permís de matrimoni, naixement o defunció d'un familiar.
- Conversió en fixe d'un treballador en pràctiques.
- Cobertura econòmica i jurídica de multes i sancions de trànsit, així com recol·locació en cas de la retirada del carnet, en l'exercici de les seves funcions.
- Avaluació de riscos en 3 mesos dels dos centres de treball i de les 434 estacions del Bicing per part de l'empresa, comitè de prevenció, tècnics de CGT i de l'Ajuntament. L'activitat del Bicing porta a Barcelona uns 10 anys funcionant i mai s'havia realitzat una avaluació seriosa de tota la seva activitat.

La part negativa és que la paga lineal de 1690 Euros no es pot consolidar a les nòmines, donat que l'actual licitació en curs quantifica les quantitats econòmiques a cada categoria laboral. Tot i això tenim el compromís de l'Ajuntament, consta a l'acord, de que serà la base que es presentarà a l'empresa que entri a gestionar el Bicing després de la licitació.

Des de la CGT de Barcelona considerem que els punts clau per haver arribat a aquest acord han estat diversos, plantejar mobilitzacions contundents i intenses, no judicialitzar el conflicte donat que l'hauria fet anar més lent, el compromís de la majoria de la plantilla tant en la vaga com en les accions i concentracions, l'actitud decidida de la resta de l'afiliació de la CGT que cada cop que se li ha demanat que participés en alguna de les concentracions ho ha fet, la caixa de resistència ja que els baixos salaris que cobraven haurien impedit mobilitzacions serioses i aconseguir objectius d'aquesta envergadura. Sense cap mena de dubte un exemple de com plantejar mobilitzacions per guanyar.

CGT Ensenyament denuncia la campanya difamatòria contra el nostre col·lectiu docent

CGT Ensenyament

Aquests dies estem llegint, veient i escoltant diferents opinions, on se'ns acusa, amb molta acritud i bel·ligerància, a tot el professorat de Catalunya d'alliçonar a l'alumnat vers idees independentistes, a més de pertànyer, en una gran majoria, a una organització política concreta (malgrat que la llibertat de pensament i militància política està contemplada a la mateixa Constitució espanyola). A aquesta campanya mediàtica s'ha afegit el sr. Alfonso Guerra acusant-nos de nazis, sectaris i d'adoctrinar el nostre alumnat al més pur estil feixista.

Aquestes acusacions atempten greument contra la dignitat professional i personal de tot el professorat i del conjunt del sistema educatiu català.

Se'ns està difamant i insultant, d'una forma gratuïta i sense cap fonament a totes aquelles persones que hem lluitat i continuem lluitant dia a dia per aconseguir una escola lliure, democràtica, catalana, de qualitat, plural, intercultural, acollidora, respectuosa i coeducadora que transmeti valors de tolerància, respecte i

fraternitat entre totes les persones. Treballem per aconseguir que no hi hagi segregació, ni diferències de cap tipus. Implementem programes de resolució de conflictes mitjançant el diàleg, la cohesió, el respecte. A la majoria de centres educatius es fan Jornades sobre La Pau, la no-violència.....on ensenyem als nostres alumnes a pensar, a reflexionar, a ser conseqüents, a establir criteris i resoldre els conflictes sense violència i de manera respectuosa. Pensem a més quina imatge i respecte poden tenir el nostre alumnat, si a les professionals a les quals se'ns ha encarregat la seva educació ens tracten amb una manca de respecte absoluta per una part de la societat ; com podem treballar amb els i les nostres alumnes/as en la nostra tasca pedagògica i educativa?

Davant d'aquestes declaracions falses, insultants i difamatòries i per defensar la dignitat i exigir respecte vers el professorat de Catalunya: Fem denúncia pública i expressem el nostre rebuig absolut d'aquestes declaracions.

Exigim:
- Una retractació pública dels autors d'aquestes declaracions.
- La finalització immediata d'aquest atacs injustificats contra la nostra professió.
- El reconeixement públic de la nostra tasca educativa

Seguim manifestant:

- El nostre rebuig a l'escalada repressiva de l'Estat i a la presència extraordinària dels cossos repressius a Catalunya, en alguns casos prop de centres educatius, i la nostra voluntat de seguir mobilitzant-nos incloent la possibilitat de noves jornades de lluita, en contra de la repressió.
- Lluny d'adoctrinar, defensem la llibertat d'expressió i els drets democràtics i socials en contra de l'adoctrinament i la obediència que pretén l'Estat espanyol amb les seves amenaces i l'ús de la força.

Notícies sindicals

Ferrovial contra els drets laborals i el ferrocarril

Ferrovial pretén imposar en el sector ferroviari un model de precarietat laboral basat en plantilles cada vegada més reduïdes i sobrecarregades de treball, torns infernals i contractes de 10 dies de durada, com a Logística. Ferrovial pretén que els treballadors de serveis a bord i serveis en terra tinguin disponibilitat total per fer el que l'empresa vulgui, quan l'empresa vulgui, fent molt difícil tenir una vida familiar i personal.

Per imposar aquest model, Ferrovial manté bloquejada la negociació del conveni i ha aconseguit deixar sense conveni a una part de la plantilla, que ha passat a regir-se per l'Estatut dels Treballadors. A dia d'avui, Ferrovial manté al carrer a José Luis Vicente, company i delegat de CGT, acomiadat com a represàlia pel seu paper en les vagues del conveni.

Ferrovial segueix obrint expedients i segueix vulnerant els drets dels treballadors, com estan reconeixent els tribunals i la Inspecció de Treball. Però aquestes males arts no han aconseguit doblegar a la plantilla, que segueix unida i disposada a seguir lluitant per un conveni digne. Així ho van dir els treballadors i treballadores en les últimes assemblees.

Pensàvem que ho havíem vist tot, però Ferrovial s'ha superat a si mateixa, i com no pot imposar la seva voluntat actuant només contra els treballadors, ara ha decidit actuar contra els seus fills. L'empresa ha impedit que els fills dels treballadors gaudeixin del seu dret a participar en les colònies de vacances i ha començat a denegar permisos retribuïts per acompanyar a menors a rebre assistència sanitària. Ja no ens deixen ni cuidar als nostres familiars.

No és de rebut que una empresa pública com el grup RENFE es desentengui de les males pràctiques d'una de les seves contractes. És una vergonya que RENFE usi diners públics, que són diners de tots, per contractar empreses que actuen contra els fills dels treballadors i treballadores per doblegar a la plantilla. Fins a on arribarem si seguim retrocedint així?

Si no aconseguim fer entrar en raó a RENFE i a Ferrovial, la precarietat i els abusos que avui es donen en serveis a bord i serveis en terra, s'estendran en la resta del sector ferroviari, fins i tot en empreses públiques com RENFE i ADIF. Per això la lluita de la plantilla de Ferrovial contra la precarietat, per un conveni digne i contra els abusos és la lluita de tots els ferroviaris i ferroviàries.

Ja n'hi ha prou de PRECARIETAT I ABUSOS!

Sector Federal Ferroviari de la CGT

Unipost i Jausas anuncien un ERO per a tota la plantilla! CGT lluitarà contra aquest nou atropellament

Un ERO d'extinció dels contractes de tota la plantilla d'Unipost, i que quantifiquen en unes 2.200 treballadores i treballadors, afecta a tots els centres de treball.

Tan lamentable com a través d'una nota de premsa i per email (així com ho sentiu, en lloc de ser-li comunicat a les seccions en la primera reunió que se celebrés) el dimecres 11 d'octubre de 2017 hem rebut comunicació oficial de l'Administració Concursal -Jausas Legal i Tributari SLP- del registre en el Jutjat nº 7 del Mercantil de Barcelona de que Unipost va presentar la sol·licitud d'expedient d'acomiadament col·lectiu -tenia 7 dies per presentar-ho després de comunicar-ho també per email a les seccions sindicals el passat 4 d'octubre de 2017- d'un ERO d'extinció dels contractes de tota la plantilla d'Unipost, i que quantifiquen en uns 2.200 treballadors/es, afectant a tots els centres de treball.

Ja coneixíem que l'11 d'octubre de 2017 Unipost anava a presentar la sol·licitud d'expedient d'acomiadament col·lectiu, doncs havia d'adjuntar a la documentació l'acta de constitució de la taula negociadora que es va aixecar després de reunir-se aquell mateix dia les seccions sindicals a Madrid -es negociarà per seccions sindicals amb una taula de 13 membres, 5 d'UGT, 4 de CGT, 3 de CCOO i 1 d'USO-.

El que es desconeixia era l'abast de la mesura, i ara que es coneix no podem deixar de qualificar-la d'una altra manera que no sigui com un nou atropellament a la plantilla d'Unipost, i que torna a posar de manifest que la lamentable gestió del Sr. Raventós i de la Direcció de RRHH ha acabat per posar en joc els llocs de treball de gairebé 2.500 empleades directes i uns altres quants indirectes.

La comunicació fa referència també a una possible continuïtat de l'activitat d'Unipost a través d'una venda a una altra empresa o a un fons d'inversió. De fet, la pròpia Administradora Concursal assegura que en aquest mateix moment "existeixen diverses ofertes d'operadors interessats en l'adquisició de l'empresa", i amb això s'intentarien salvar gran part dels llocs de treball quedant fora del ERO i sent contractats/subrogats per aquests tercers.

CGT avisa: no anem a permetre que l'empresa, l'administració concursal i el tercer en joc faci i desfaci al seu antull, per la qual cosa des d'aquest mateix instant exigim que si existeix una possible venda d'Unipost (de manera pública i transparent) es compleixin les 2 següents premisses per les quals anem a lluitar:

La família Raventós haurà de vendre l'empresa a cost 0€, la nova empresa només haurà d'assumir el deute (i a l'espera de l'emissió de l'informe concursal que dicti sobre les possibles responsabilitats sobre el concurs d'Unipost del Sr. Raventós). No podem permetre que una persona que ha portat a la ruïna a 2.500 famílies damunt especuli amb la possibilitat de treure l'últim benefici.

La nova empresa haurà de subrogar a tota la plantilla i de tots els centres de treball (excepte a la Direcció culpable de la situació actual), i en les mateixes condicions laborables actuals respectant escrupolosament tots els drets dels treballadors/es.

És hora que la plantilla d'Unipost agafi el toro per les banyes. Hem de mantenir-nos unides i pressionar durant els propers 30 dies mobilitzant a la plantilla perquè no ens vegem en 2 escenaris indesitjables: 2.500 acomiadaments, o 1.000 acomiadaments i 1.500 en una altra empresa perdent drets.
NO a l'ERO d'Unipost!

CGT-Unipost

Arriba l'atac més greu dels últims anys als nostres drets laborals a la Diputació de Barcelona

El proppassat mes de juliol, la Sindicatura de Comptes, òrgan dependent del Parlament de Catalunya encarregat de supervisar l'activitat del sector públic català, va fer públic un informe en el qual analitzava les despeses de personal durant l'exercici 2013 a les 4 diputacions del Principat (l'informe esmentat el podeu trobar penjat al seu web: http://bit.ly/2wV9TXt). Sorprenentment, en aquest es dedica un apartat a fiscalitzar les condicions establertes per la via de la negociació col·lectiva en l'Acord sobre condicions de treball del personal funcionari i en el Conveni col·lectiu de la Diputació, tot establint (però sense argumentar-ho ni fonamentar-ho jurídicament) que algunes d'aquestes no s'ajusten a la normativa vigent.

El primer que hem de dir és que ens provoca perplexitat la manca de justificació jurídica d'aquestes presumptes il·legalitats, com també el fet que un organisme de l'autogovern català es dediqui a vulnerar de facto l'autonomia local i també l'autonomia de les parts actores en la negociació col·lectiva (que, volem recordar, és un dret fonamental) tot establint com han de ser i com han de deixar de ser els acords assolits a la Mesa General de Negociació de la Diputació. Uns acords, d'altra banda, similars en força punts als vigents en altres administracions catalanes, i que van passar en el seu dia per tots els controls de legalitat propis de la corporació (serveis jurídics, Secretaria, Intervenció) i van ser validats políticament pel Ple de la mateixa. D'altra banda, ens sorprèn també enormement que en un context polític com el que s'està vivint avui a Catalunya, hi hagi organismes parlamentaris que maldin per controlar que els acords sobre condicions de treball de les administracions locals d'aquest país s'ajustin a la interpretació més restrictiva dels decrets de retallades del govern espanyol del PP, és a dir, en realitat, a la voluntat dels senyors Rajoy i Montoro.

La Diputació de Barcelona pretén utilitzar aquest informe per a empitjorar les nostres condicions de treball, tot suspenent i deixant sense efecte un seguit d'acords establerts per les parts a la nostra Mesa General de Negociació, en concret:

Els relatius a la jornada de treball.
La paga assiduïtat.
Els premis per anys treballats.
Els incentius a la jubilació anticipada.

Els dos últims pretenen suspendre'ls ja de forma immediata (provisionalment, durant 6 mesos, segons diuen) en el proper Ple de la Diba a finals d'aquest mes, i alhora pretenen que els renegociem tots 4 de nou partint de zero i sense condicions, és a dir, sense tenir en compte el que disposen actualment els nostres acords (per tant, amb l'aspiració de fer-nos treballar més hores, suprimir o retallar la paga d'assiduïtat i, és clar, també els altres drets abans esmentats, prèviament suspesos). La setmana passada se'ns va convocar als sindicats urgentment a Mesa per traslladar-nos la voluntat de la corporació de fer-nos còmplices de tot plegat tot instant-nos a signar un acord de suspensió de la normativa interna que regula actualment els premis per anys treballats i els incentius a la jubilació anticipada, per tal de poder legitimar la seva suspensió efectiva a la comissió informativa del proper

21 de setembre i al Ple d'aquest mes. A més, amenaçant que si no hi havia el vistiplau dels sindicats ho portarien al Ple igualment i ho suspendrien de forma unilateral (saltant-se a la brava, doncs, el dret a la negociació que assisteix els treballadors i treballadores). Novament ens han tornat a convocar per avui, 13 de setembre (en una reunió improvisada que ni tant sols compleix els requisits de temps i forma que requereix una reunió de MGN, ja que no ha estat convocada per la part patronal amb 48 hores d'antelació). Per a aquesta reunió ens han presentat una proposta d'acord que és TOTALMENT INASSUMIBLE.

Respecte tot això, des de la CGT fem les següents consideracions: En primer lloc, fem constar que l'informe de la Sindicatura de Comptes no és vinculant i, per tant, no obliga la Diputació a suspendre res. Per tant, si vol fer-ho (i fer-ho així, de forma urgent) és per voluntat pròpia, aprofitant la situació per a empitjorar les nostres condicions laborals i fer retrocedir els nostres drets. De fet, abans de res ens haurien d'explicar per què altres informes anteriors de la Sindicatura no els han provocat una reacció similar a la que mostren ara amb aquest. La Sindicatura depèn del Parlament, i és aquest qui ha de prendre en consideració l'informe, si s'escau. D'altra banda, si la Sindicatura realment ha detectat il·legalitats (que insistim, en cap cas es fonamenten jurídicament de forma adequada en l'informe), la normativa que la regula l'habilita a denunciar-les a la seu administrativa o judicial que correspongui. No ens consta que ho hagi fet i, per tant, no entenem ni compartim que la Diputació vulgui actuar de forma preventiva i d'ofici. Més enllà d'això, volem deixar clar que LA CGT EN CAP CAS SIGNARÀ CAP ACORD DE SUSPENSIÓ DELS DRETS I LES CONDICIONS DE TREBALL DE LES TREBALLADORES DE LA DIPUTACIÓ, ni validarà aquesta agressió contra les mateixes.

Als polítics de la Diputació els instem a demostrar davant de tot això una mica de valentia, i ser conseqüents amb allò que en el seu dia van aprovar. Difícilment ens podrem creure que estan disposats a defensar el dret a decidir de Catalunya si ni tant sols ens demostren que són capaços de defensar l'autonomia local i el dret a la negociació col·lectiva. Al conjunt de la plantilla us diem: L'embat és greu, molt greu, i suposa, com hem dit, l'agressió més important als nostres drets de les que hem patit durant els últims anys. Si permetem que això passi no hi haurà res que pugui impedir després posteriors retallades en cascada a les nostres condicions de treball. És per això que fem una CRIDA a tothom a donar una RESPOSTA proporcionada, però contundent, per la via de la MOBILITZACIÓ massiva de tota la plantilla, si aquesta és –com probablement serà– necessària, SENSE DESCARTAR CAP ESCENARI, fins i tot la vaga. Us demanem que estigueu preparades i que us impliqueu al màxim perquè una derrota ara tindrà conseqüències profundes i duradores, i no ho podem permetre. A la resta de sindicats, els convidem a plantar cara i els estenem la mà per a lluitar de forma unitària per defensar allò que es va aconseguir lluitant.

Contra les retallades als nostres drets i condicions de treball, donarem la resposta que la situació mereix.

Secció Sindical de la CGT a la Diputació de Barcelona

CGT hem donat suport a la vaga d'examinadors de tràfic

Davant la convocatòria de vaga del mes de setembre durant tots els dilluns, dimarts i dimecres, per part del col·lectiu d'examinadors de la DGT, continuació de la vaga realitzada durant els passats mesos de juny i juliol, des de la Secció Sindicat estatal de CGT a la DGT, fem les següents consideracions:

- El motiu principal de la vaga és l'incompliment dels acords aconseguits per a desconvocar l'anterior vaga d'examinadors del 29 d'octubre de 2015.
- Les reivindicacions, que es remunten a l'any 2008, han estat reconegudes com a justes i raonables en seu parlamentària tant per part del Ministeri d'Interior com pel propi Director General de Tràfic, els quals, malgrat això, ara es mostren inflexibles per a complir allò acordat.
- Aquestes reivindicacions no són altres que disfrutar d'unes condicions dignes i segures per al desenvolupament de les funcions, disposar d'una plantilla suficient per tal d'atendre eficaçment a la ciutadania, així com tenir unes retribucions dignes (demandes extensibles a la resta de l'Administració General de l'Estat).
- La continuïtat del conflicte, doncs, és fruit de la intransigència, la sense raó i prepotència del Ministre de l'Interior Juan Ignacio Zoido, així com de la nefasta gestió del seu acòlit Gregorio Serrano López, inca`paços ambdós d'oferir cap solució (més enllà de la possibilitat de que els llocs siguin ofertats i portats per militars).
- Així doncs, des de la CGT volem manifestar el nostre suport, compromís i solidaritat amb la lluita i mobilitzacions realitzades pel col·lectiu d'examinadors.

La lluita és l'únic camí!

Sindicat Federal de l'Administració General de l'Estat CGT-CAT
Secció Sindical Estatal CGT DGT

Comunicat de CGT Ensenyament Tarragona davant l'inici del curs

L'inici de curs sempre és un bon moment per reflexionar sobre l'estat de l'educació i proposar objectius de millora. Davant les dades de fals triomfalisme de la nova consellera Clara Ponsatí, voldríem remarcar que la situació de l'educació va de mal en pitjor any rere any, i el seu desmantellament –igual que el de la Sanitat– és premeditat i té com a objectiu d'afavorir els negocis privats.

Per marcar nous propòsits cal revisar els greuges pendents que arrosseguem de fa temps a causa d'una crisi calculada que ha servit per desballestar el sector públic. Així doncs, hem de rescabalar –més que revertir– les retallades sofertes en educació, que ja fa temps que formen part d'una llista massa llarga:

1. Retorn del 7% del sou robat a tots els treballadors i treballadores.
2. Retorn a l'horari lectiu de 24 i 18 hores a primària i secundària respectivament, que permeti la dedicació de més hores a la preparació de materials i classes.
3. Substitució del tancament de línies de les escoles públiques per la reducció de ràtios (20 alumnes a les escoles i 25 als instituts)
4. Transparència i igualtat de condicions en la contractació del professorat. Cal eliminar els perfils i la contractació a dit per part de les direccions.
5. Substitucions de tot el professorat des del primer dia, també a 1 de setembre.
6. Cobrament del 100% de les baixes des del primer dia.
7. Cobrament del juliol per part de tot el personal interí i substitut.
8. Alta laboral al personal interí i substitut des del primer dia del seu nomenament, al marge de si està en situació IT, eliminant el greuge discriminatori per gènere que afecta principalment a professores embarassades, que actualment des d'aquest curs les dona de baixa de la SS.
9. Possibilitat de congelar el número de la llista per motius laborals, condició que s'ha vetat en l'actual curs.
10. Detecció i eliminació dels materials d'amiant nocius per a la salut d'infants i adults de les escoles construïdes abans del 2002. Cal recordar que a Tarragona tenim escoles de les 291 que hi ha a tot Catalunya.
11. Retornar l'assignatura de Filosofia al lloc que li correspon com a vertebradora del sentit crític i la reflexió, necessària en tots els àmbits de les ciències.
12. Eliminar el protocol PRODERAI de detecció de radicalització islamista als centres educatius que implica que el professorat faci tasques de confident que no són ni ètiques ni legals i empitjoren la convivència alhora que estigmatitzen els centres educatius i el seu alumnat.
13. Dignificació de la situació educativa i laboral en referència a les escoles d'adults, les escoles bressol, la plantilla de personal laboral que treballa pel departament i tot l'àmbit de l'educació no formal.
14. Augment del pressupost dedicat a educació, del 2% actual al 6% que regula la llei i que garanteixi que els centres i famílies puguin triar el tipus d'educació que volen sense les pautes de La Caixa, que s'està introduint a través de l'Escola Nova 21.

Revertir aquest llistat de greuges s'ha de fer amb compromís sindical, polític, ciutadà i també amb la mobilització per part d'estudiants i l'autoorganització dels treballadors de l'educació, incloent-hi mesures de pressió com la vaga, que van donar els seus fruits en la darrera convocatòria, que va aconseguir tornar a posar el debat sobre la necessitat de defensar l'educació pública en primera línia i aplanar el camí cap a lleugeres millores tot i que van quedar per sota de les que es reclamaven.

Deixem de ser una illa - CGT Ensenyament Tarragona

Contra els acomiadaments, la prepotència empesarial i repressió sindical a l'Ajuntament d'Igualada

CGT Anoia va convocar una concentració el 19 de setembre a la Ciutat de la Justícia per la readmissió d'una treballadora de la Brigada de Manteniment d'Igualada.

El govern de l'Ajuntament d'Igualada capitanejat pel classista i aburgesat Marc Castells (PdCat) persegueix a sindicalistes de bandera vermella i negra.

Sindicalistes que realitzen una activitat combativa als seus espais, abans Pedro, de la neteja viària, i recentment Eli, de la Brigada de Manteniment, són acomiadades.

Com sempre, aquesta organització es bolca i solidaritza amb les companyes.
Elisabeth readmissió!

CGT Anoia

Conversem amb...

Vaso, Eli i Manel, que formen p

“La Cinètika és un projecte en c

Ramon Massana

Al cor de Sant Andreu del Palomar, poble-barri barceloní, un gran espai okupat i autogestionat destaca en plena rambla de Fabra i Puig: és la Cinètika, un espai impressionant on un dia hi va haver un multicines, avui obert al barri, ple d'activitats i de vida..

- Aquest espai és ple de possibilitats i sabem que hi ha molta activitat; quins espais teniu a la Cinètika?

Eli: Hi ha la biblioteca; la Saluteka, que és un espai de salut autogestionat; l'àrea de nens, que està en construcció; la botiga gratis; la zona de costura, que és més aviat una sala polivalent; el gimnàs; la cuina i l'espai dels menjadors; la zona del taller... i després a dalt hi ha sala d'assaigs; sala de projeccions, on s'hi fa cinema i també s'hi fan xerrades; la sala d'assajos de flamenc; la sala de concerts; ara hi haurà plató ...

Vaso: L'altra sala de cinema, més petita.

Manel: I bé, la sala de teatre que està...

V: Sí, és un projecte de fa temps i que no tira...

M: Sí. És un projecte que està en construcció, la Cinètika. Fins i tot els espais que ja existeixen continuen contínuament en construcció. Des del gimnàs fins a la biblioteca tot segueix ampliant-se.

V: Sí, la zona de nens es vol ampliar... la zona que serà un taller en un futur, es vol reformar... Hi ha mogollón de curro! Però, bé, tot el curro que fas després ja està fet, no? El gimnàs també va ser molt curro instal·lar tot el tatami. És un enorme tatami, de 16 metres! Però una vegada ja s'ha fet, ja està fet. Una setmana hi vam estar currant!

M: A mi això em remet a aquella sensació de quan ho has fet tu. Perquè et fots una setmana currant i quan ja està fet és l'hostia, és un plaer! I amb la biblio, per exemple, hem passat mesos catalogant llibres, contactant amb editorials i col·lectius... I quan comença, encara queda el doble de treball per fer! Però ja dius "això ja és real" i ja pot venir a la gent un pilar de llibres, fer xerrades...

- I d'activitats què feu?

E: Bé, hi ha les activitats del gimnàs, que ara comencem el curs i hi haurà canvis, però fins ara el que hi havia era muay thai, boxa, autodefensa feminista, zumba, ioga, aikido...; després hi ha aquest grup de xavals que vénen a entrenar al seu rotllo...

- Adolescents?

V: Sí! Menors.

E: Entre dotze i setze... Després hi ha preparació física per a ocupació sense escales... I crec que això és tot.

V: Al gimnàs sí.

E: Llavors, hi ha la biblioteca que obre dos dies a la setmana; els cinemes dels dijous (que ara n'hi haurà els divendres també); el sopador dels divendres...

V: Taller d'escriptura...

E: També hi havia taller de costura...

V: Taller de dibuix...

E: Hi havia un hack lab, però una mica intermitent...

- Es fa flamenc, també, oi?

V: Sí, però el flamenc és un projecte, com els espais d'assaig. No són activitats obertes. És a dir, tu pots venir a formar-ne part però no són activitats públiques. I bé, després hi ha activitats puntuals, que ens vénen mogollón de propostes externes. Algú que ens diu: "Mira, vull fer una projecció"; o "vull fer una xerrada"; o "volem fer unes jornades"...

M: Sí. N'hi ha hagut algunes de molt multitudinàries... "Amors plurals", per exemple.

E: O el festival de Cinema Anarquista.

V: I la Mostra de Cinema Trans-bollo-marika també la van fer aquí.

M: Es tornarà a fer "Amors plurals", al gener o així. I a finals d'octubre es presenta el documental de la COPEL, que es preveu que hi vingui molta gent. I d'activitats puntuals, es fa de tot...

V: També hi ha hagut força relació amb Caus, que per exemple han fet aquí algunes colònies de gènere; van ser aquí un parell de dies fent els seus tallers... I vénen molts Caus a fer "descobertes". Vénen aquí i els ensenyem el projecte.

E: En lloc d'anar al camp ara es dediquen a venir aquí! [riu]

M: Busquen projectes d'organització de base i per aprendre una mica com funcionen... I aquí n'han vingut uns quants, ja.

V: Sí, parlen molt d'educació en valors i tot això. A mi m'ha resultat molt curiós tot això perquè al capdavall quant a valors tenim moltes coses en comú. ¡I ja està bé aquesta interacció!

- I com és que vénen els caus?

V: Ens solen contactar ells... Les "descobertes" i tot això, és clar, se'n fa una i ja la gent ho veu o es parla, i els altres monitors diuen "Ah, doncs...".

M: "Ens donen facilitat", no?

- I com és el funcionament de la Cinètika, de tots aquests espais i projectes que hi conviuen?

V: La idea és que els projectes siguin autònoms i que hi hagi una persona rotativa de cada projecte que vagi a l'assemblea de gestió, que és tots els diumenges. I en aquesta assemblea –això ja es va decidir a les bases de mínims– no hi ha col·lectius polítics, entenent com a tal per exemple el Grup Elissa com a col·lectiu, o un grup feminista, etc. L'assemblea la formen persones que participen de projectes que funcionen a la Cinètika –una persona rotativa de cada projecte– i després persones a títol individual que estan interessades en el projecte.

- I aquestes bases de mínims que dèieu, quines són concretament?

V: A part del que acabem de comentar, es treballa sobre una base llibertària: independent; autogestionat; assembleari –per consens o adhesions–; horitzontal; feminista; lliure de drogues, d'alcohol i de fum... . És un espai orientat a projectes, tallers i activitats que afrontin problemàtiques i necessitats del barri, que funcionen com a unitats autònomes. [A la Cinètika i al seu blog es poden trobar les bases completes]

- Com va començar el projecte, la idea d'ocupar aquest espai?

V: Des d'alguns col·lectius del barri es va impulsar una assemblea per muntar un centre social, entre la penya del Grup Elissa, gent que quedava per aquí de l'assemblea del CODA –que era un centre esportiu ocupat autogestionat, que l'havien desallotjat feia uns mesos a Gran de Sant Andreu– i algunes persones de la Gordi [un centre social okupat al barri, desallotjat uns mesos abans], del PTAC –el Punt de Trobada d'Afectats per la Crisi [sorgit arran del 15M]– i del barri en general. Vam estar força temps fent assemblees prèvies per pensar com volíem que fos aquest projecte, perquè volíem un centre social amb unes característiques determinades, no de qualsevol manera. I en aquestes assemblees prèvies es van conformar aquestes bases de mínims.

- Políticament era divers?

V: La veritat és que tothom venia d'entorns llibertaris... Però es buscava crear un centre social que no fos tan identitari, que fos més obert i plural; que no sigui un espai amb una identitat estètica molt marcada. És una cosa que es va parlar molt de temps; volíem un espai que parlés més pels fets que per l'estètica. I vam estar fent assemblees, donant-li forma al projecte, jo crec que uns sis mesos.

- Quan va ser la okupació?

V: Això es va ocupar el 3 d'abril de 2016. Aquell cap de setmana es feien les Jornades per un Palomar Autònom i Anticapitalista, que s'anunciava a la plaça de les Palmeres però que seria aquí. I així es va okupar, el divendres a la nit, i el dissabte al matí hi va haver una cercavila pel barri, amb diverses parades ex-

"Volem ser un espai que parli per la pràctica i pels fets; per la manera d'organitzar-se, per la manera de fer les coses, i no perquè tingui una etiqueta o una bandera o unes sigles..."

part del projecte de La Cinètika

construcció, de base llibertària”

plicant coses de la història de la okupació al barri, amb gent de l'Ateneu Llibertari del Palomar i la penya de la Gordi... Perquè al barri hi ha hagut molta mobilització amb l'okupació... I allà es va fer la primera assemblea oberta, i ja va començar la Cinètika realment.

- I la idea de triar precisament aquest espai?
V: És clar, tots havíem vist milers de vegades aquest espai tancat i era: "Wow! Molaria okupar el cine!" Però és una cosa que no es veia molt possible... I per què triem aquest lloc? A més de la visibilitat i que pensàvem que feia falta, la Cinètika neix també una mica com a necessitat de donar resposta a la institucionalització dels espais, de moviments propers al nostre, i donar respostes reals a necessitats reals. Llavors vam veure que seria molt guapo un espai molt visible, molt cèntric al barri, que nucleés molt la vida al barri, en un sentit ampli. Per això volíem que no fos un lloc molt identitari, que fos un lloc que parlés per la pràctica i pels fets; per la manera d'organitzar-se, per la manera de fer les coses, i no perquè tingués una etiqueta o una bandera o unes sigles...
M: Per mi és important l'antecedent que suposava el CSOA Transformadors, perquè alguna gent al finalitzar aquell projecte es va integrar en aquest projecte de La Cinètika, quan s'estava gestant. Encara que no va deixar molta empremta, aquell ja va ser un intent de fer un espai que tingués repercussió en el barri. En el cas de Transformadors era marcadament anarquista, i potser això suposava un fre, però pel que fa a l'actitud i les intencions que tenia darrere, i sobretot la resposta que es volia donar, a més de posar el dit a la llaga a la institucionalització dels espais, al conflicte amb aquest ajuntament que suposadament ve dels moviments socials... va ser molt evident.

- Respecte a la integració al barri ... Quina ha sigut la resposta entre la gent del barri?
M: Entra molt gent del barri, de debò. Una altra cosa és que vulguin participar de la gestió de l'espai. Però jo crec que des d'un principi la curiositat pel que aquí passava, la simpatia i les ganes que aquí passin coses i participar-hi... crec que hi són, i és una resposta molt positiva.
V: Sí. En aquest sentit funcionen molt bé les activitats. Al gimnàs hi ve molta gent; i a la biblioteca; hi ha gent que ve a la botiga gratis; al cine hi ve moltíssima gent... Hi entra molta gent! Estàs aquí obert i entra molta gent, i pregunten, tafanegen. I té una repercussió a Barcelona, no només al barri: hi ha molts col·lectius de mogudes diverses que fan jornades aquí, externes, que li donen molta vida a la Cinètika. I després a l'assemblea sí, hi ha gent que no coneixíem que ha anat venint; gent molt externa... I quan vam okupar, això es va netejar entre mogollón de gent la primera batuda... El moment de l'ocupació va ser un boom.
E: Crec que el que fa falta és que la gent que ve s'involucri més a la Cinètica ...

“És important que aquest espai sigui autònom i autogestionat i que no depengui de les institucions”

- A nivell de gestió?
E: Sí; bàsicament.
M: Potser que la senti més seva, no? Que jo crec que també és normal, perquè estem acostumats a ser usuàries dels espais i a la gent li sembla molt bé, molt interessant, però la gent està acostumada a consumir, no a formar part d'això. I crec que la voluntat de la Cinètika és traspassar això.
V: És clar, és que som educats en la cultura del delegacionisme i això és un repte de tot centre social i de tot projecte. Però això és normal, és un problema que és social, i és un repte transformar-ho!

- Qui té la propietat d'aquest espai?
V: Hi ha tota una història amb aquest espai, perquè no és casual. Aquest espai –i el del Sant Andreu Teatre (SAT), que està al darrere– fa molt temps eren cotxeres i una plaça. Després es van tirar les cotxeres i es va fer el SAT i aquí els cinemes Lauren. Tot aquest terreny és municipal, d'ús públic, i es va fer un dret de superfície amb Lauren Cinema per construir això, amb dret per explotar-ho per 50 anys. Però la propietat del sòl és de l'Ajuntament. Què va passar? Lauren Cinema va tancar el 2011.
M: Els que van quedar tirats van ser els treballadors... Els últims mesos van anar reduint personal, van anar deixant de cobrar, i quan van quedar aquí quatre persones d'un dia per l'altre van xapar i es van quedar sense res. Va haver-hi una protesta, es van quedar tancats amb les famílies, que no sortien d'aquí fins que se'ls pagués el que els devien... I aquí va quedar la cosa.
V: La forma legal de Lauren Cinema va fer fallida deixant un deute milionari, i el dret de superfície es va repartir entre diverses entitats bancàries que van assumir aquest deute: l'Institut Català de Finances, el BBVA, un banc alemany, i tres o quatre més una mica més petits. Durant aquests anys es va parlar de diferents projectes per a aquest espai, però mai van tirar endavant. De fet, no és tan senzill, perquè aquí primer has de pagar el deute i després hauràs de gastar-te la pasta en reformes i després arrencar... I l'Institut Català de Finances, que és públic, ha fet enrere que es donés un ús a aquest espai, que estava abandonat.

- Que la propietat del dret de superfície estigui en mans de diferents bancs us facilita, perquè han de posar-se d'acord...
V: És clar. Per fer la denúncia com a propietaris del dret de superfície haurien de posar-se d'acord. No ens pot denunciar només un, com en el penal sí que ho va fer el BBVA amb l'Institut Català de Finances.

- Heu tingut judici penal, doncs.
V: A una persona la van identificar al carrer; finalment va ser absolta, i per això no ens van desallotjar. Aquí vam tenir molta sort, perquè ens va denunciar l'Institut Català de Finances i el BBVA... Que si no ens haguessin absolt, haurien desallotjat això, segurament en dos mesos. Políticament és molt significatiu que fos l'ICF, que és una entitat de la Generalitat, un dels que va denunciar.

- Els espais okupats sempre viuen tensionats per aquest haver de defensar l'espai constantment.
Està bé que entenguem tots que la nostra força al carrer és important, té la seva repercussió... Aquest raonament és molt important; saber que al carrer es guanyen coses. Perquè sense fer-los pagar un cost per desallotjar-nos... Al cap i a la fi estem parlant de la resistència dels espais. No donar-nos els espais. Perquè si volguéssim legalitzar això no costaria gens. A l'ajuntament li encantaria que tinguéssim una actitud pactista amb ells. I això ho sabem. Però, precisament, una cosa que teníem molt clara des del principi i està en les bases és no tenir una relació de pacte amb l'ajuntament ni amb la institució, perquè el projecte és molt diferent ...
E: Crec que és important que aquest espai sigui autònom i autogestionat i que no depengui de les institucions.

- Quina relació hi teniu, amb l'Ajuntament de Barcelona?
V: Nul·la. No hi hem tingut contacte. Com que ho hem deixat tan clar des del principi no ho han intentat. I millor que no ho intentin! Els de l'ajuntament al barri anaven mentint dient que l'espai del cinema tenia problemes estructurals per evitar que s'okupés això; de fet van tapiar el recinte del cinema per evitar que s'okupés... Però les seves mentides no ho van poder evitar. Està clar que el seu desig no era que això s'okupés. És més: quan es va okupar això estaven estirant-se els cabells!
M: Aquesta resposta és que recorda molt a Transformadors. Allò portava anys buit i la raó que va donar el govern de CiU i va seguir mantenint Guanyem és que tenia uns danys estructurals. Quan arquitectes van repassar tot l'edifici dues vegades i no hi van trobar cap problema. És una manera neta d'estalviar-se problemes. Fer creure que si entres el problema serà teu.

- Alguna cosa que us interessi dir per acabar?
E: Que és un espai obert on qualsevol que vulgui hi pot participar. O sigui: Volem que vingueu! A participar i involucrar-se...

Fàbriques recuperades a l'Argentina

Sota el neoliberalisme de Macri, la resistència no cessa

Helios Escalante
José Luis Carretero

Una de les experiències més valuoses que van deixar les mobilitzacions populars després de la crisi del 2001 a Argentina, al costat de les assemblees de barri i el moviment piquetero, va ser la de les fàbriques recuperades. Si ben era un fenomen que venia donant-se des de l'ajust neoliberal del govern de Carlos Menem en els anys 90, és a partir de 2001 quan aconsegueix una dimensió rellevant.

El tancament massiu de centres de treball va impulsar a centenars de treballadors a prendre'ls i fer-se càrrec directament de la producció i distribució, en condicions molt difícils. Moltes d'aquelles experiències van ser incapaces de mantenir-se, mentre que unes altres han romàs fins ara i hi ha hagut nous processos de preses d'empreses en aquests anys. Fàbriques mítiques com la impremta Chilavert, de Buenos Aires, o la fàbrica tèxtil Textiles Pigüé, així com una multitud de petites empreses com els restaurants La Casona, Lalo o Los Chanchitos, també a Buenos Aires, donen fe de la vitalitat de totes aquestes experiències.

En l'actualitat 315 empreses es troben recuperades pels seus treballadors a Argentina, donant ocupació a més de 10.000 persones. La seva situació és heterogènia, així com el plantejament polític i social en el qual se situen. Moltes d'elles es van vincular a altres moviments populars, utilitzant per exemple les seves instal·lacions com a seu per a la creació de batxillerats, escoles o menjadors populars, i trencant així el seu aïllament com a empreses privades regides per la competència. És el cas de la impremta Chilavert, on també es troba la seu d'un batxillerat popular, d'un centre cultural per a la comunitat (Chilavert Recupera) i del Centre de Documentació sobre Empreses Recuperades engegat pel Programa Facultad Abierta de la Universitat de Buenos Aires. Unes altres van anar adaptant-se a un funcionament convencional, reproduint la divisió entre dirigents i dirigits o sotmetent-se a una forta autoexplotació per mantenir la competitivitat.

Hi ha tant fàbriques dedicades a la producció industrial com a empreses de serveis de diferent tipus, com l'emblemàtic Hotel Bauen de Buenos Aires. Les articulacions entre les diferents experiències són també diverses –han existit federacions i coordinadores de diferent tipus–, com ho ha estat la seva relació amb les institucions, especialment sota els diferents governs kirchneristes.

Els violents desallotjaments recents a la província de Buenos Aires de la impremta AGR-Clarín, després de 82 dies d'ocupació obrera, i de la fàbrica de Pepsico el 13 de juliol, ocupada pels treballadors des de gairebé un mes després de l'anunci de tancament patronal, han tornat a posar en relleu els processos col·lectius de presa del lloc de treball. Aquestes ocupacions de fàbriques tenen en la majoria dels casos un caràcter reivindicatiu –es tracta de mesures de força per evitar acomiadaments o tancament patronal–, però en ocasions el desenvolupament de la lluita acaba donant lloc a la recuperació de la unitat productiva pels treballadors.

Una de les zones on s'estan donant algunes de les més importants experiències recents d'ocupació obrera és la província de Neuquén, al nord de la Patagonia, un territori amb una rica tradició de lluita social. És precisament a la capital on es troba un dels símbols més importants d'empresa recuperada sota control obrer del cicle de 2001, l'empresa de ceràmica Zanón, rebatejada com FasinPat –Fàbrica Sense Patró–. Al costat d'altres empreses del sector a la mateixa zona, com a Cerámica del Sur (sota gestió obrera des de 2009), Cerámica Stefani (2010) i Cerámica Neuquén (2014), han constituït un important pol d'autogestió agrupat en el Sindicato Ceramista de Neuquén.

L'experiència de ex-Zanon/Fasinpat, que ha estat la major fàbrica de ceràmica d'Amèrica Llatina, s'ha convertit en un emblema que va aconseguir projecció internacional després d'aparèixer en el documental La Presa de Naomi Klein, però és també una mostra dels límits i dificultats de les empreses recuperades per sobreviure en un comprat capitalista. En els seus 15 anys de marxa com a empresa sota control obrer –una modalitat diferent de la de cooperativa legal tal com és adoptada per la majoria d'empreses recuperades– ha passat per diferents etapes, travessant actualment una situació econòmica molt difícil deguda a factors interns i a una posició de desavantatge al mercat. A nivell simbòlic, no obstant això, continua ocupant un lloc destacat en el moviment popular a Neuquén i l'Argentina, i constitueix un focus d'agitació política en les diferents mobilitzacions.

Les recents ocupacions obreres a Neuquén

A pocs metres de Zanón es troben les fàbriques Textil Neuquén i Madereras al Mundo (MAM), en les quals s'han donat recentment experiències d'ocupació pels seus treballadors i treballadores. En el cas de Textil Neuquén, amb una plantilla gairebé exclusivament femenina, més de 35 treballadores de l'empresa han ocupat durant sis mesos les instal·lacions després del buidatge dut a terme pels empresaris. El procediment patronal revela la connivència amb l'aparell estatal: després de rebre diferents crèdits públics per a la renovació de maquinària, equivalents a més de 600.000 euros, la Direcció de l'empresa va procedir a tancar-la al gener passat, sostraient les màquines i mobles.

Els mesos d'ocupació de la fàbrica han estat un període d'intensa activitat: talls de carretera, manifestacions, menjadors, trobades, festes… que han permès teixir llaços de solidaritat amb diferents sectors socials (aturats, moviment de dones, víctimes de repressió, altres conflictes laborals...).

El que inicialment era una exigència de represa de l'activitat en les condicions anteriors s'ha anat convertint en una aposta per l'autogestió, que ha cristal·litzat finalment en un acord per a la conformació d'una cooperativa que prestaria serveis al govern provincial, la reubicació en unes noves instal·lacions i la devolució dels mobles i maquinària, que han de pagar-se en un termini de cinc anys. El balanç de la lluita és per tant ambivalent; mentre que les treballadores han mantingut els seus llocs de treballs i s'han fet amb el control de l'empresa, ho fan en condicions més precàries i amb la pressió d'un deute.

Un procés similar va començar recentment a la fàbrica del sector de la fusta MAM a principis de juliol, on els treballadors van evitar el buidatgeo ocupant les instal·lacions des del moment en què se'ls van notificar els acomiadaments. Igual que en els casos de l'empresa tèxtil, de AGR-Clarín o Pepsico, no es tracta d'un tancament per pèrdues, sinó un reajustament que s'explica almenys per dos elements; la necessitat per part de l'empresa de prescindir del personal de major antiguitat i drets adquirits –el 95 % dels treballadors tenen entre 18 i 45 anys en l'empresa–, i la de redirigir les inversions cap a un altre sector de negoci amb majors expectatives de benefici. L'empresa MAM va ser adquirida fa pocs anys pel grup BM, propietari també d'empreses vinculades al petroli, i la nova Direcció pretenia dedicar les instal·lacions a la prestació de serveis petroliers que requereixen menys mà d'obra.

L'ocupació d'aquesta fàbrica, de moment sense que els treballadors es facin càrrec de reprendre la producció, ha possibilitat igual que en anteriors experiències la creació d'un espai de trobada i comunicació entre diferents sectors en lluita. La proximitat amb Textil Neuquén i Zanón/Fasinpat, en particular, permet situar el conflicte dins d'un fil històric dels quals extreure coneixements i xarxes de suport. Són aquests vincles, entre fàbriques ocupades i altres sectors del moviment popular, i d'experiències autogestionarias entre si, els que possibilitarien evitar l'atomització al mercat pròpia de la producció capitalista, encara sota la forma de l'anomenada "economia social". En aquest sentit, les experiències de vida i treball en comú que es generen a partir d'aquests processos, l'obertura a la resta del moviment, o els debats col·lectius –des del gènere fins a les implicacions ecològiques de la producció– resulten més valuosos que els resultats mesurables en termes d'eficàcia econòmica.

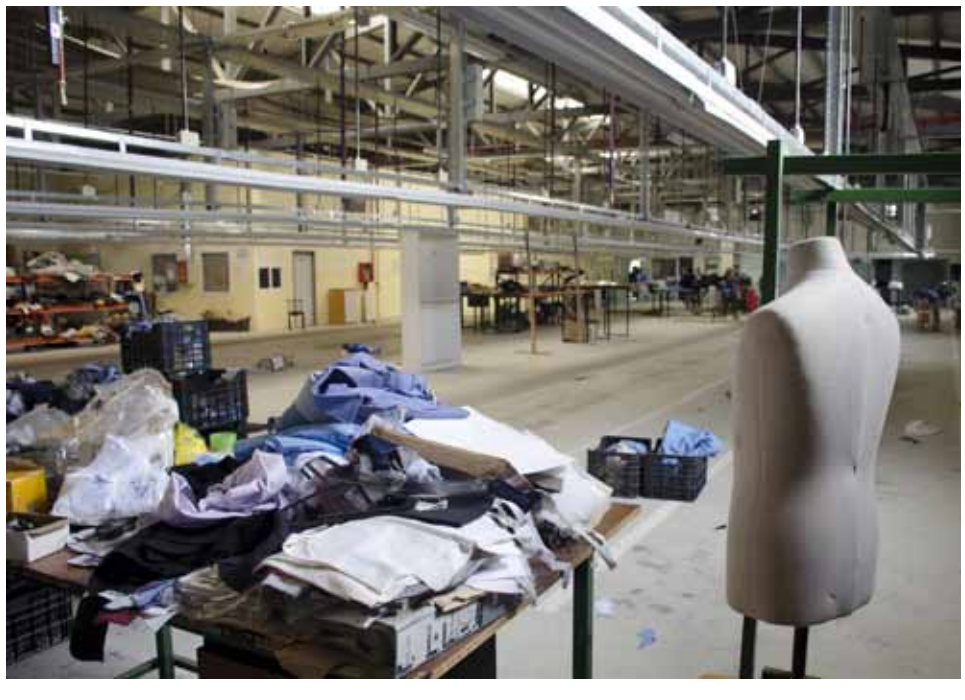

Trobades Internacionals de l'Economia dels Treballadors

Precisament per articular aquests intercanvis i debats van néixer en 2009 les Trobades Internacionals l'Economia dels Treballadors. Es tracta d'esdeveniments organitzats pel Programa Facultat Abierta de la Universitat de Buenos Aires i altres organismes acadèmics, com la Universitat Autònoma de Mèxic o l'INCUBIS brasiler, on es donen cita treballadors de la majoria d'empreses recuperades argentines i d'altres països, investigadors acadèmics, militants socials i sindicals i estudiosos de diversos llocs del món, per tractar de crear forts vincles entre les experiències autogestionàries i un discurs compartit a l'altura de la situació socioeconòmica global.

Cal tenir present que el fenomen de les empreses recuperades no és exclusivament argentí, sinó que abasta, encara que amb una extensió més limitada, a la majoria de països llatinoamericans, des de Brasil, on podem trobar experiències com la de la fàbrica Flaskó, que incorpora un parc d'habitatges comunitaris per als seus treballadors, fins a Uruguai, Veneçuela o Mèxic. A més, recentment i al caliu de l'última crisi global, el fenomen ha aconseguit també altres continents, donant-se casos a Europa –com l'empresa francesa Fralib o la grega Vio.me– o a Turquia i Egipte.

Així, fins al moment s'han realitzat cinc Trobades Internacionals a Buenos Aires (2007 i 2009), Ciutat de Mèxic (2011), Joao Pessoa, a Brasil (2013); i Amuay, a Veneçuela (2015). El sisè és a punt d'obrir les seves portes quan s'escriuen aquestes línies a la fàbrica recuperada Textiles Pigüé, a l'Argentina. També s'han realitzat diverses Trobades sud-americanes a Centreamèrica

i Amèrica del Nord, i dues Euromediterrànies a Marsella (2014) i a Salónica (2016). Aquestes trobades, en les quals han participat també organitzacions espanyoles com l'Institut de Ciències Econòmiques i de l'Autogestió (ICEA), demostren la vitalitat i pluralitat ideològiques existents en el moviment d'empreses recuperades, i la seva voluntat de constituir un pol de reflexió que vagi més enllà de les tendències econòmiques keynesianes que dominen en l'acostament majoritari a l'economia per part de l'esquerra global.

L'autogestió, llavors, es converteix en un marc vivencial i organitzatiu que permet obrir espais a les possibilitats d'entendre la pròpia supervivència econòmica de les diferents experiències disseminades a través del món com una llavor per a la transició necessària a una altra estructura social. Els espais d'intercanvi, així, es multipliquen, tant des d'una perspectiva purament pràctica –generant comerç intern i xarxes de solidaritat productiva entre les recuperades– com des de la tendencial conformació d'una teoria comuna i del comú, a la qual ajuda, a més, la recent publicació de la revista 'Autogestión para otra economia' i de la col·lecció de llibres "Biblioteca la Economia de los Trabajadores", per part del Programa Facultad Abierta de la Universitat de Buenos Aires, que permeten pensar col·lectivament les formes de fer créixer i expandir-se a aquest laboratori real d'autogestió.

** Helios Escalante i José Luis Carretero són membres de l'Institut de Ciències Econòmiques i de l'Autogestió*

Volem ballar, sí, però som més de Cúmbia que de Mambo o de Sardana!

Una Posició

Corren els dies, i se'ns dispara aquella ambivalent sensació de sentir-nos vives però sotmeses al mateix temps. Vives entre tanta gent, als carrers, defensant escoles, expressant creativitat sense directrius, exposant els cossos als cops, regalant-nos emocions, gestos de complicitat, somriures i plors, en una de les majors mostres d'autoorganització popular que hem viscut en els últims anys. Però alhora també ens sentim subjugades quan ens diuen com hem o no hem de protestar. No volem ballar al so que ens marquen, ni corejar les consignes que ens dictin els ventrílocs d'ocasió —es diguin ANC, Òmnium, o els partits que sostenen el Govern—, i menys abraçar o somriure a uns mossos i uns comandaments, que sempre ens han apallissat.

Un Gobierno (el de l'Estat espanyol) i un Govern (el de la Generalitat de Catalunya) estan embrancats, ells i les respectives elits dominants que els marquen el camí, en una baralla per dirimir quotes de poder i beneficis. Ens amarguen a vida, els uns i els altres. No som nacionalistes. De fet, l'auge de tants nacionalismes, d'un signe i l'altre, ens fa pànic. Encara, en aquest segle XXI, cridem «Ni pàtries ni fronteres», i afegim «Ni amos ni patrons». Què menys! Però les mobilitzacions massives als carrers d'aquests dies —amb els seus defectes i contradiccions— poden estar obrint esquerdes, cruis i espais pel canvi, un indici de la possibilitat d'un altre tipus de legitimitat, una oportunitat per la reconstrucció des de baix de la sobirania. Gràcies, i només gràcies a la protesta als carrers —a les pageses, als estibadors, a les estudiants, als bombers, a les àvies, i un llarg etcètera—, el conflicte ha arribat a un punt en què això pot molt bé ja no anar de banderes, ni de fronteres, sinó de la transformació total de l'statu quo.

O això, o la derrota via aniquilament, o el pacte, el tot-igual, el no-res. Les classes dominants siguin de la nacionalitat que siguin, en realitat només creuen en una bandera, la del capital. Uns i altres es reparteixen com trinxar el Món, esprémer territoris i explotar poblacions. Destrossen la terra, eliminen terrers per elevar quotes de beneficis cada vegada més parasitàries amb les seves múltiples bombolles especulatives. Precaritzen dones i homes, i ja sabem que la supervivència és una cursa d'obstacles, de porres i bales. No, no van amb nosaltres les seves aspiracions. Van contra nosaltres: han sigut i són responsables de les nostres morts en vida; corretges del capital i dels seus negocis, vares de l'Estat i el seu ordeno y mando sin rechistar.

Siguin quins siguin els vertaders objectius del Govern i de les elits que el compassen, no podem desaprofitar l'oportunitat de jugar la nostra pròpia partida subvertint les regles, lluitant per una independència real, que sigui una autonomia en tots els àmbits de les nostres vides. Ens hi va el fet de sentir-nos vives i la lluita per un Món millor, material i moral, al que aspirem i que anem traçant des de les nostres pràctiques del dia a dia. I des de molt abans del fulletó del Procés. Seguirem ballant i barallant-nos als carrers, on ens coneixem i reconeixem i anem fent la nostra comunitat de lluita. I davant l'objectiu d'un nou Estat —encara que sigui republicà— ens autoorganitzarem, des de baix, des dels nostres barris i pobles per construir una vida comunal, posant la cura al centre dels processos col·lectius, mitjançant el suport mutu, a partir de noves formes horitzontals d'autoorganització, alienes al capital —l'explotació— i a tota autoritat —opressió—.

Volem ballar, si, però som més de cúmbia que de mambo o de sardana!

Volem canviar les nostres vides, sense prendre el poder!

Els carrers seran sempre nostres?

Una comparativa de les mobilitzacions recents i aquelles que han tingut lloc els darrers anys

Brigitte Vasallo

La Sara Ahmed utilitza una imatge del típic sopar de Nadal amb la família, on tot sembla felicitat i harmonia, on tothom s'estima per unes hores encara que no se suporti, on tot és bonic encara que estiguin tots els conflictes latents. I allà estàs tu, la feminista, la queer, la rara, escoltant els acudits racistes de la teva cosina, les brometes masclistes del teu cunyat, i arriba un moment que no pots més i fas de l'aixafaguitarres de la festa. Et carregues el sopar de Nadal, i la culpa no és del racisme ni del masclisme: és teva, que has de queixar-te també avui que estem totes tan bé. La feminist killjoy, ho anomena.

Aquests dies a Catalunya no hem viscut un sopar de Nadal, sinó una orgia on vas amb moltes ganes de gresca però quan entres en matèria resulta que tot és masclista, caspós i d'un heterocentrat que et vols morir. I se te'n van les ganes de follar. Però sembla que ets l'única: tothom s'hi fica, i tothom explica l'endemà que va estar a una orgia i va ser lo más.

Jo fa temps que em vaig tornar a posar la roba en aquesta orgia. I reconec que aquests dies encara he fet tot el possible per enamorar-me, com quan coneixes algú que saps que no encaixa amb tu però tens tantes ganes de subidón que mires cap a un altre costat i et deixes anar. Enamorar-se, de fet, té molt d'això, si més no al món de l'amor romàntic: és per això que diem que l'amor és cec. Però aquest cop no m'ha funcionat. I sí, vinc a fer d'aixafaguitarres.

El primer cop que vaig sortir a veure la Via Catalana no vaig veure un poble unit, sinó unificat. Vaig veure un exèrcit civil vestit de groc. Tinc al·lèrgia a la uniformitat, ho reconec, tinc por de la unitat que sorgeix de sobte i que vesteix, ni que sigui per unes hores, a tothom del mateix color. Aquests dies he tornat a veure-ho, i he trigat molt a entendre per què, però ahir, a les manifestacions, no parava d'amargar-me pensant on estava tota aquesta gent quan van començar les retallades, quan es van començar a rescatar bancs. He intentat creure'm que el poble per fi ha despertat, però no puc: no deixo de pensar que el poble està obeint, i ens ho estem prenent com a desobediència perquè està, simplement, obeint un poder nou.

Anem per parts, si voleu. El meu barri, com els vostres, està ple de cartells per la democràcia, amb el dibuix d'una cara amb la boca tapada. Tots els cartells són iguals (ai, la uniformitat) però cap d'aquests cartells apareixen quan les persones migrades segueixen sense dret a vot ni van aparèixer quan es va implantar la Llei Mordassa. Quin és el dret a vot que ens indigna o ens dignifica? Quin és el silenciament que ens enrabia i quin no? Aquests dies d'eufòria hem vist els treballadors i treballadores de les torres negres de La Caixa (Mordor, li dèiem fa no gaire) sortir al carrer a cridar "els carrers seran sempre nostres". Quan diuen nostres, a qui es refereixen? Són de la gent que desnonen des dels seus edificis? Són dels manters i la gent que fa venda ambulant? Qui és el "nostres" que els han fet sortir al carrer?

Ahir hi havia un cartell a una mani: "les nostres àvies no es toquen". Però la feminització de la pobresa, la misèria de les pensions o les àvies en camps de refugiades no ens commouen, o no prou per mobilitzar-nos. He vist, també, a la gent aplaudir als Mossos d'Esquadra a Plaça Catalunya, i això reconec que m'ha fet mal pel seu terrible simbolisme. Guy Debord explicava a La Societat de l'Espectacle que vivim en un món de present continu, on el passat no existeix, on tot comença i acaba en el moment espectacular. No veig millor exemple que aquest, al lloc mateix dels desallotjaments amb violència per part dels mossos el 2011 a aquest mateix poble, ara enamorat. Una amiga ho definia així: "sortir ara als carrers és sexi. Sortir per anar a una assemblea de la PAH un dilluns d'hivern, no ho és".

Entenc que aquest article en aquest diari perd part del seu sentit. Sé que les que em llegiu des d'aquí esteu als camps de refugiades i esteu als desnonaments. Però no parlo tant de vosaltres, sinó de la xicota aquesta amb la que us heu enlluernat. I parlo de l'enamorament, de l'orgia.

És evident que estem enrabiats, que les càrregues policials d'aquests dies mereixien una resposta contundent de la població, que estem fartes i tenim dret a cridar-ho i d'omplir els carrers per dir-ho. És evident que això no pot ser. El dilema que no em deixa dormir tranquil·la és "per què ara sí, i en altres moments no".

La resposta que tinc és lletja, clar. Mentre tot això passava, Cine Migrante Barcelona projectava The revolution will not be televised, de Rama Thiaw. No he vist la pel·lícula, però conec bé la cançó de Gil Scott-Heron que li dóna títol. La revolució no serà televisada. En aquesta revolució, els mitjans de comunicació han estat la clau. No els mitjans alternatius, que han fet la feina que totes necessitem, però els grans mitjans de comunicació. La cobertura de la televisió espanyola ha estat d'uns nivells de manipulació infantilitzant que conec bé per haver passat la joventut mirant la televisió de Hassan II del Marroc. Però la narrativa de TV3 no ha estat pas millor. O, potser, el què vull dir és que ha estat millor per una vegada, i que és això el què ha fet la diferència. Totes sabem què diu TV3 quan hi ha un desallotjament d'un centre autogestionat o una mani. Que si la violència, que si els aldarulls, que si grups antisistema... i totes recordem haver estat en aquestes manis i saber que la cosa no va anar així. Totes coneixem a sensació d'haver vist les nostres reivindicacions sistemàticament silenciades, manipulades, i hem vist com es posava el poble en contra d'accions que eren totalment justes i dignes. Els desnonaments, els CIEs, què ha passat amb tot això.

Aquest cop la dialèctica ha canviat. Els grans mitjans de comunicació del país, TV3, el diari Ara, Catalunya Ràdio... han dignificat la revolta i li han dit al poble que està bé, que és just, que aquesta és una revolució dels bons contra uns dolents que són els de fora però sense els de fora (el primer fora vol dir Espanya, el segon vol dir els migrants que no han pogut votar). No és només indignació, que també. És una indignació a la qual han donat permís d'existir. I el poble hi ha obeït.

El preocupant de tot això és l'espai que ocupem els moviments socials autònoms. Hem de ser-hi, clar que hem de ser-hi, però nosaltres no podem perdre l'esperit crític. Sé que tenim ganes d'enamorar-nos, i que les orgies estan molt bé i donen històries molt bones per explicar l'endemà. Però hem de mantenir alguna part de la nostra autonomia allà present. No ens equivoquem: el nou país serà un país normal, i la nostra eufòria contribuirà a fer-lo normal si no ens aturem a mirar-ho amb un xic de distància. No podem seguir fent-li el joc al binarisme simplista, molt menys en els temps durs que ens vénen a sobre. La dissidència front aquesta aparent dissidència massiva no és la normativitat. No enamorar-se d'això no vol dir ser unionista, ni espanyola, ni estar contra la independència o el dret a decidir. Hi ha espais més enllà i no ens podem perdre en el camí. Perquè ni els carrers són avui nostres, ni el poder popular és això que hem viscut, malauradament. I si alguna cosa ens caldrà en les pròximes setmanes són uns moviments socials amb el cap fred i l'esperit crític que ens defineix en estat d'alerta per donar respostes més enllà de l'orgia.

** Article publicat a la Directa*

Repressió, resposta (desobedient) i contrapoder

Una reflexió per ara

Ermengol Gassiot

Qui em coneix sap que mai he cregut en les unitats nacionals, sigui catalana, espanyola o d'altres tipus. No entraré a detallar aquest tema, ja que aquest no és l'objecte d'aquest petit article on vull reflectir una opinió estrictament personal. Però si que vull deixar constància que tota nació o societat viu partida pel conflicte entre explotadors i explotats/des. Conflicte que, per part nostra, només es resol amb la desaparició dels primers.

Fet l'aclariment, avui vull parlar d'una altra cosa. Ara mateix a Catalunya és impossible no escoltar, en tal o qual tertúlia de bar, o a la feina, que hi ha una situació nova per a la immensa majoria de la població. Les notícies dels mitjans de comunicació informen d'un seguit d'iniciatives repressives que estan generant un impacte innegable als nostres veïns i veïnes, tinguin l'opinió política que tinguin. Certament, potser són mesures que molts militants de moviments socials fa anys que patim, com ara citacions judicials, detencions, escorcolls, intimidacions policials i, fins i tot, processos penals. De nou, qui em coneix, sap que en puc parlar en primera persona, com molts d'altres companys i companyes. Més d'un centenar.

No obstant, a ningú se'ns escapen ara algunes novetats. Bàsicament, dues. La primera, les dimensions. L'amenaça de detenir i perseguir penalment més de 700 alcaldes, ni que sigui per la xifra, esparvera. La segona, les persones afectades per aquesta repressió. Els darrers anys anarquistes, sindicalistes, membres de l'esquerra independentista i militants d'allò que fins fa poc s'anomenaven moviments socials alternatius hem afrontat processos penals i, fins i tot, períodes de presó. Actualment, aquesta repressió toca a gent que fins ara era "normal", en termes del propi sistema. De fet, encara diria més, s'adreça preferentment de moment a càrrecs electes, membres de les pròpies institucions (que, curiosament, sovint ens han reprimit). És a dir, la repressió de l'estat s'ha girat contra qui, fins fa poc, mai hauria esperat ser-ne víctima. I això, els meus veïns i veïnes i companys i companyes de feina ho perceben. En certa mesura, que es perseguís un militant social, amb cabells llargs, arracades i "pintes" entrava dins de la normalitat, dins d'aquell "s'ho han buscat". Ara, en canvi, la situació sobta. I situa al propi sistema institucional en una profunda pèrdua de credibilitat. Si el que passa no és lògic (dins de la lògica que el propi sistema polític ens havia venut fins fa poc), tampoc és creïble qui ho provoca.

Enmig de tot això, alguns militants de moviments socials ens trobem en una situació que no acabem de saber ben bé com resoldre. Per una banda, no ens convenç massa això de construir una república sense majors detalls. Preferíem un compromís més explícit amb la revolució social d'aquesta ruptura amb l'Estat espanyol. Per l'altra, i potser encara més important, ens desagrada veure com aquest procés d'aparent ruptura s'ha construït com un xoc entre legalitats (espanyola versus catalana) i es deixa la iniciativa als respectius governs, declaracions parlamentàries i mecanismes institucionals. Tot plegat enmig d'una població que, bàsicament reduïda a un rol d'espectadors, se'ns manté quieta a les nostres respectives cases. És a dir, que el suposat poder de decidir es redueix, un cop més, a dipositar puntualment una butlleta en una urna. I res més. Una cosa i l'altra ens allunyen de comprometre'ns activament amb el que està passant entorn la convocatòria de referèndum del dia 1 d'octubre. I no perquè no creguem en la necessitat d'autodeterminar-nos com a poble, sinó perquè tenim seriosos dubtes de que aquesta sigui una via real per fer-ho.

Ara bé, els darrers dies l'estat està ensenyant el que sembla que són les primeres fases d'una operació repressiva a gran escala. Potser en un primer moment, i de manera fins ara molt poc habitual, no seran "els nostres" qui la patiran en primera instància. Ni tampoc serà la nostra iniciativa política la que directament serà perseguida. Però l'ocupació de l'espai públic per forces repressives, les detencions per motius ideològics, la negació de determinades formes de participació política (per deficients que siguin) sí que ens interpel·len directament. Personalment, no puc ni vull tancar els ulls. Un estat, amb la seva força, posa en marxa un aparell repressiu d'unes dimensions descomunals. Normalitza els escorcolls per part de matons d'uniformes. I que jutges i fiscals dictin allò que es pot i no es pot fer. El resultat de tot plegat, fins i tot per qui no som càrrecs electes o, simplement, "processistes" serà preocupant. Una nova retallada de drets. Ras i curt.

I davant d'això, cal fer-hi front. Cal confrontar activament aquest atac repressiu del govern espanyol, com també ho faríem si qui el promogués fos la Generalitat de Catalunya. Penso, a més, que la nostra resposta no ha de ser només defensiva. Sabem organitzar-nos. Sabem com sortir al carrer. Sabem obrir espais de política i participació col·lectiva. Sabem desobeir. Respondre i crear. Per tant, la nostra acció antirrepressiva no s'ha de conformar en aturar el cop sinó en, una vegada en moviment, aprofitar per consolidar contrapoders col·lectius.

** Ermengol Gassiot és Secretari General de la CGT de Catalunya*

Sobre tempestes i brúixoles

Tomás Ibáñez

És en els moments convulsos, complexos i tempestuosos quan es torna més urgent consultar les brúixoles per evitar extraviar-nos. No obstant, també és en l'estrèpit de la tempesta quan resulta més difícil confiar en les seves indicacions. Per això cal no deixar-se arrossegar per la voràgine d'uns esdeveniments que se succeeixen amb extrema rapidesa i que demanen ràpides respostes. Per això cal, ni que sigui per un moment, «alçar la vista» més enllà del context immediat, prendre certa distància amb la tempesta, i procurar entreveure cap a quin horitzó ens empenyen els actes als que la situació sembla emplaçar-nos.

Des de la simpatia, l'estima, i la comprensió, que sento per molts dels llibertaris que s'involucren en les actuals mobilitzacions a Catalunya, no se m'escapa, però, que estan afavorint, de forma totalment involuntària, el procés dissenyat pel Govern català i per les formacions nacionalistes per crear «un nou Estat».

Està clar que aquest no és el seu objectiu, tot el contrari, i que aquesta no és la raó per la qual exposen els seus cossos en una paradoxal «defensa de les urnes», o convoquen vaga general en pràctica contigüitat temporal amb el referèndum sobre la creació del nou Estat.

Els seus objectius van des des contribuir a «destruir l'Estat espanyol» (tant de bo això s'aconsegueixi), fins avançar cap a una situació on es pugui «decidir-ho tot», i no només la forma política del territori, passant per la perspectiva de radicalitzar l'actual conflictivitat encoratjant la creativitat i les espurnes d'autorganització que afloren en la població. Alguns acaricien fins i tot el somni d'una (improbable) insurrecció popular que obri el camí cap a una autèntica «autonomia», en el sentit fort d'aquest terme que va molt més enllà de l'autodeterminació dels pobles.

Aquests objectius, així com l'ineludible compromís amb la lluita contra la repressió exercida per l'Estat sobre els que desafien les seves lleis, em mereixen el més absolut respecte. Ara bé, també és obvi que l'actuació d'aquests companys aporta el seu granet de sorra al desenvolupament del projecte independentista, o millor dit, nacionalista, que és com convé denominar-lo, ja que no pretén "independitzar" qualsevol cosa, sinó, molt específicament una «nació».

Si aquesta contribució em preocupa, no és perquè condueixi a propiciar la creació d'un nou Estat, a fi de comptes ens tocarà seguir lluitant en el seu si, de la mateixa manera que ho estem fent en el si de l'actual, sense que el canvi del marc estatal suposi una diferència qualitativa que mereixi especial menció. Viure en un nou Estat ens la bufa, però, la principal repercussió negativa que es desprendrà de la nostra participació en l'actual conflicte és que ens tocarà, a nosaltres i als treballadors involucrats, «pagar els plats trencats» de l'enfrontament entre l'Estat instituït i l'Estat naixent, com els hi passarà, per exemple, als vint anarquistes grecs detinguts per ocupar l'ambaixada d'Espanya en solidaritat «amb Catalunya" (sic).
El que em preocupa, i és precisament en aquest punt on adquireix sentit el que abans comentava sobre la necessitat d'«alçar la vista», és que la contribució als actuals enfrontaments està donant ales a l'«auge dels nacionalismes», com passa en tots els xocs entre nacionalismes, i augura un enfrontament entre treballadors tant dins de Catalunya, com entre treballadors de Catalunya i d'altres llocs. Sense parlar del corresponent «auge de l'extrema dreta» que ja es ve observant de forma preocupant en diversos llocs d'Espanya. No és que s'hagi de renunciar a lluitar per no suscitar l'auge de l'extrema dreta, és clar, però el que no convé fer és lluitar en un escenari definit en claus nacionalistes perquè això sí que garanteix aquest auge.

A hores d'ara, les respectives actuacions d'un Puigdemont que ahir va deixar als llimbs la proclamació del nou Estat, i d'un Rajoy que avui posa en marxa, sense formalitzar-la, la suspensió de l'Autonomia catalana, revelen la preocupació per no perjudicar els interessos de les grans corporacions, empreses o entitats financeres, i assenyala els límits que els dos governs enfrontats no estan disposats a transgredir. Això s'està traduint per una desescalada de la tensió, per l'escenificació d'un espectacle de posats i d'enganys, adornat amb trets de bales de fogueig. Fins ara l'única sang que ja s'ha abocament, i que caldria evitar que se seguís abocant, és la de «la gent de baix» que es va deixar arrossegar a participar en una partida orquestrada i arbitrada per la classe política en funció dels seus interessos. Lluitem, sí, però no en camps de batalla on els nostres enemics ens criden a fer-los costat.

Judici el 15, 22 i 29 de novembre contra antifeixistes pel 12 d'octubre de 2013

Gerard Caupolicán

El cas repressiu que ens ocupa s'inicia el 28 de gener de 2014. Aquell dia detenen 6 a Barcelona i Castelldefels, quan sortien de casa, de la feina, i d'estudiar. 5 nois i una noia, electricistes, cambreres, forestals, sanitàries, multiocupades o a l'atur, i precàries en general.

L'endemà, de matinada les van portar al Centre Social Can Vies del barri de Sants, Barcelona. Allà van assistir al seu registre durant tot el dia. En acabat, quedarien tancades a la comissaria dels Mossos de Sant Feliu de Llobregat. Després de passar a disposició judicial, divendres 31, 5 d'elles quedarien en llibertat amb càrrecs, i una, a presó provisional durant un mes.

L'acusació, preparada acuradament per la brigada d'informació dels Mossos, era la d'integrar un grup criminal que hauria comès una agressió organitzada l'anterior 12 d'octubre de 2013, després que hi hagués hagut la manifestació feixista. Les úniques proves eren un vídeo dels mossos, gravat des d'una habitació que controlava el centre social, i que s'hi veia gent sortir-ne, després que corrés per les xarxes un tuit del fotoperiodista Jordi Borràs, alertant de la presència de feixistes al barri. L'excusa serviria mesos després a la policia per efectuar el desallotjament frustrat del mític centre social. El maig del 2015 varen conèixer la petició fiscal, consistent en 17 anys de presó per delictes de lesions i d'anys, amb l'agreujant de discriminació ideològica.

Les detingudes estaven vinculades a diverses lluites, entre elles l'antifeixista, mentre que les agredides eren 9 neonazis amb diversos antecedents d'agressions greus (intents d'homicidi inclosos). La qüestió, a parer de la Fiscalia de Delictes d'Odi de Barcelona, era que les primeres havien actuat per motivació ideològica, i mogudes per l'odi i la discriminació cap a les idees de les segones.

És per això que les peticions eren tan altes, atès que els agreujants afegits als delictes fan que s'apliqui la pena màxima contemplada.

Ara, després de gairebé 4 anys, en què les encausades han hagut de complir mesures cautelars com ordres d'allunyament, signar mensualment o setmanalment als jutjats, i especialment, la prohibició d'assistir a concentracions a la via pública, s'enfronten al judici el proper novembre.

Els dies 15, 22 i 29 de novembre, seran jutjats a les 9.30h a la Ciutat de la Justícia. El sistema té molt clar, com en el cas del 12 el 2011, amb dos condemnats a 5 anys, i d'altres, que la resposta antifeixista s'ha de tractar igual o pitjor que el problema del feixisme.

De la mobilització del poble dependrà que absolguin aquestes 6 joves a qui de l'únic de què podem culpar és de mantenir viu el NO PASSARAN! http://somantifeixistes.org/

Es busca professorat confident

El PRODERAI (Procediment de Detecció de la Radicalització Islamista) pretén la institucionalització de la vigilància i el racisme als espais educatius

Marta Minguella

Passa sovint, en els moments en què el cap necessita més serenitat per fer una anàlisi profunda de les coses que ens afecten, tant en l'àmbit personal com en el social, és quan tendim a fer més ús de la víscera i ens deixem emportar per reaccions que no tan sols no ajuden a solucionar el problema, sinó que moltes vegades l'empitjoren.

D'aquesta manera, després dels terribles atemptats de Barcelona i Cambrils, en plena situació de trasbals i estat de xoc i per calmar la nostra angoixa, sentim la necessitat d'alimentar-nos de notícies que asseguren que s'estan aplicant mesures per evitar que els fets es repeteixin, sense aprofundir en les nefastes conseqüències que aquesta aplicació pot tenir a nivell social.

I això és exactament el que està succeint en l'àmbit de l'educació. Tot i no ser noves, l'atac de Barcelona ha accelerat les intencions de la Conselleria d'Ensenyament d'implicar el professorat en la tasca de l'aplicació del PRODERAI (Protocol de prevenció, detecció i intervenció de processos de radicalització islamista). En altres paraules, s'espera que els i les docents i les persones que es dediquen a l'atenció educativa, facin de policia, estigmatitzin, i contribueixin a convertir els espais escolars en espais de vigilància i d'institucionalització del racisme.

Va ser el novembre del 2015, amb els atemptats de París encara recents, quan JordiJané va anunciar per primera vegada la intenció d'aplicar el protocol. D'experiències com aquesta se n'han donat a diversos països europeus, amb resultats molt perversos en molts dels casos. Al Regne Unit, el Prevent, un programa homòleg del que vol estendre el govern de Catalunya, ha rebut una forta oposició social perquè ha demostrat que els paràmetres que s'utilitzen en cap cas eviten la 'radicalització' i en canvi, fomenten un ambient de desconfiança que posa en perill els espais de debat crític als centres, tan necessaris especialment en adolescents, que estan en ple procés de la configuració de la identitat.

Per què cal plantar cara a l'aplicació del PRODERAI?

Segons Ensenyament, l'objectiu del protocol és posar a l'abast dels centres educatius les orientacions i els recursos per prevenir conductes de radicalització i capacitar els centres per detectar-los per així poder fer una intervenció educativa. Una finalitat fàcilment compartible, si no fos perquè els mecanismes que s'utilitzen per intentar assolir-la són dubtosos i fins i tot fan córrer el risc d'aconseguir l'efecte contrari. És evident que la desconfiança provoca alineació, fet que pot anar associada al sentiment d'exclusió tant social com institucional, un context ideal que certs grups podrien aprofitar per la cooptació.

Entre els múltiples motius que ens haurien de portar a organitzar-nos socialment perquè el Departament d'Ensenyament rectifiqui la posada en marxa de les mesures anunciades a cop de titular aquests dies, cal destacar la manera que s'ha forjat l'elaboració d'aquest protocol, que no ha partit de la reflexió col·lectiva dels agents implicats en l'educació i, per al·lusions, tampoc ha contemplat la participació de la comunitat musulmana. En canvi, ha preferit que el procés estigui liderat pel Cos de Mossos d'Esquadra (CME), el Departament d'Interior i el Departament d'Ensenyament.

Ja fa anys que el Departament d'Ensenyament i el CME treballen conjuntament per normalitzar la presència d'aquest cos policial als centres educatius. Dintre les 'tasques de proximitat' dels agents s'inclou la de fer xerrades a escoles i instituts sobre moltes temàtiques (consum de drogues, violència de gènere, etc). Així, es dona veu i presència dels mossos en espais escolars en comptes de prioritzar la veu dels organismes, entitats i persones que tenen una llarga experiència treballant en aquests àmbits. Com podem esperar un impacte positiu d'aquestes pràctiques si qui et parla de les maldats del món és la mateixa persona que et sanciona? Les conseqüències són clares, les aules deixen de ser espais de foment del debat obert i segurs, on s'hi poden expressar totes les opinions, fins i tot les que presenten més controvèrsia.

Un aspecte cabdal per oposar-se a la implementació del programa radica en el contingut del protocol, que estigmatitza l'alumnat musulmà (ho sigui o ho aparenti) convertint-lo en grup objecte de sospita, reduint al no res aquelles experiències de foment de la cohesió social que, de manera imprescindible, han de ser presents a les escoles.

Un altre motiu per aturar aquest protocol és que el discurs que s'utilitza per trobar elements identificadors pot influir en la configuració d'imaginaris dicotòmics molt perillosos, enfrontant categoritzacions de terrorista vs no terrorista, de manifestant violent vs manifestant pacífic, immigrant per motius econòmics vs refugiat polític, etc. Aquest fet té un component de repressió ideològica molt greu especialment quan la interpretació dels termes 'terrorisme' i 'radicalització' queda intencionadament reduïda i esbiaixada, associada a l'islamisme i per tant, identificant tota una comunitat com a culpable. Aquest procés té un nom, i és la institucionalització del racisme i la xenofòbia en espais que l'haurien de prevendre.

A més a més de la discriminació de l'alumnat musulmà, aquest tipus de programes esdevenen l'eina perfecta per criminalitzar qualsevol tipus de dissidència, fixem-nos en l'ús del concepte de 'terrorisme no violent' per identificar indicis de comportaments 'radicalitzats' que serviran per qüestionar qualsevol pràctica que posi en dubte el manteniment del status quo dels poderosos.

Quin tipus de societat esperem construir quan convertim l'escola en espai de vigilància?

La funció del professorat és sobretot la d'establir un clima de confiança que fomenti l'aprenentatge i acompanyi el procés maduratiu de l'alumnat. La pretensió del Departament d'Ensenyament que els docents adoptin el rol de policies i esdevinguin vigilants implica convertir els centres escolars en espais intimidatoris on l'alumnat s'hi pot sentir assetjat, especialment si és musulmà, però no solament.

Els sindicats ens hem d'implicar perquè el PRODERAI no s'acabi imposant als centres educatius, de la mateixa manera que ho fem per la defensa de l'ensenyament públic, per combatre la precarietat laboral, i per derogar qualsevol política que no fomenti la igualtat social. La societat que volem només es pot sostenir establint lligams amb la resta de lluites socials i la lluita contra el racisme és una prioritat.

Ens hi juguem massa per deixar-ho córrer, mentre la ultradreta s'està congratulant del disseny d'aquestes polítiques, nosaltres hem de crear un eix frontal que les combati. Aturem el PRODERAI, si us plau!

** Marta Minguella Rebull és delegada de Deixa de ser una illa-CGT Ensenyament Tarragona*

Diccionari militant

Assassinat i enterrament de Camillo Berneri

I de Francesco Barbieri, Adriano Ferrari, Lorenzo Di Peretti i Marco Pietro a Barcelona, maig de 1937

Agustín Guillamón

(A). Nota al peu de foto (1)

Barricada aixecada al maig de 1937 a la plaça Dostoievski (avui plaça de l'Àngel) en l'inici del carrer Llibreteria. Aquesta foto seria la visió que tindríem de la barricada sortint del portal on vivia Berneri, mirant a la dreta cap al Palau de la Generalitat. Estava situada davant del Sindicat d'Aigua, Llum i Força (electricitat) de la UGT. Aquesta barricada havia estat aixecada per militants del PSUC per protegir qualsevol avanç que volgués fer-se des de via Laietana per atacar la Generalitat.

A. Nota al peu de foto (2):

Visió de la mateixa barricada des del carrer Llibreteria.
Al fons, sota de la bandera, un rètol que diu Sindicat de Treballadors d'Aigua, Llum i Força de la UGT, en un edifici situat a la via Durruti (Laietana). A l'esquerra, entre dues columnes, el portal on vivia Berneri, en plena plaça de l'Àngel (Dostoievski), número 2.

La foto mostra clarament que el portal de l'edifici, on vivia Berneri, es trobava a mercè del foc creuat entre la barricada del PSUC i els balcons del sindicat de la UGT.

A la foto es pot apreciar, a més, que el portal de la casa on vivia Berneri estava envoltat per una barricada que anava des de via Durruti (ara Laietana) fins al centre de la plaça Dostoievski (ara de l'Àngel). Ningú podia entrar o sortir d´aquest portal sense el permís dels amos de la barricada. Al terrat de l'edifici s'havien emplaçat metralladores per disparar cap a la via Durruti i la Casa CNT-FAI, situada a uns dos-cents metres.

Així, doncs, el lloc estava totalment controlat pel PSUC-UGT: la barricada del carrer Llibreteria, la barricada de la plaça i la seu del sindicat ugetista. Era una norma elemental de seguretat que els estalinistes investiguessin i registressin els pisos de l'edifici on vivia Berneri, que estava al centre del sistema defensiu estalinista.

Berneri i Barbieri estaven en el pitjor lloc possible, en el pitjor dels moments.Els anarquistes italians que vivien a l'edifici van ser identificats en una primera visita (dimarts, 4 de maig a les deu del matí). Confiscades les armes (tres fusells) en un segon registre (dimarts 4 a les tres de la tarda) se'ls va donar ordre de no abandonar l'immoble. En la tercera ocasió van tornar amb la "ordre superior" de detenir Berneri i Barbieri (dimecres 5 de maig 1937, a les sis de la tarda).

La nit del 5 al 6 de maig el cadàver de Berneri va aparèixer molt a prop del Palau de la Generalitat, tot just a cinquanta metres de la plaça de l'Àngel. El cadàver de Barbieri va ser trobat a les Rambles.

Només els estalinistes van poder detenir-los, només els estalinistes van poder assassinar-los, només uns pocs noms podien donar l'ordre superior de l'execució: el cònsol soviètic Antonov Ovseenko, el dirigent del PSUC a l'ombra Gerö ("Pedro"), etcétera…

B. L'assassinat

"El dimarts 4 de maig, es van presentar cap a les 10 del matí al pis 1r del número 2 de la Plaça de l'Àngel, dos individus que portaven braçalets vermells. Aquests van ser rebuts pels camarades Berneri (1) i Barbieri (2) als qui van dir que no disparessin, ja que eren amics i no tenien res a témer. Els nostres camarades van contestar que sent antifeixistes que havien vingut a Espanya a defensar la revolució, no hi havia raó per disparar contra treballadors antifeixistes.

Els dos individus van marxar-hi. Per la finestra, van poder veure que entraven en els locals del davant, que són els del Sindicat de la UGT. Sobre les 15 hores del mateix dia, es van presentar una altra vegada al pis uns cinc o sis individus portant, com els del matí, braçalets vermells a més de cascs d'acer i mosquetons, dient que tenien autorització per procedir a un registre. Veient que el registre era minuciós, la camarada Tantini els va lliurar 3 mosquetons declarant que havien estat deixats en custòdia per tres milicians que havien arribat amb permís del front d'Osca. Després d'haver recollit aquestes armes, van marxar els ugetistes i els policies, quedant solament dos d´aquests per acabar el registre.

Es van dur els documents que van trobar a l'habitació del camarada Fantosi i alguns llibres i cartes de l'habitació del camarada Mastrodicasa. Pel que fa a l'habitació del camarada Berneri (3), en vista que el material era voluminós, es van dur només una part dient que tornarien amb un cotxe. En sortir, van advertir als nostres camarades que no sortissin ni s'aproximessin a la finestra, si no volien que els peguessin un tret. A preguntes que els van fer als qui verificaven el registre, van contestar que tenien notícies que hi havia al pis anarquistes italians armats.

Dimecres a la tarda, cap a les 6, es van presentar una dotzena d'individus, entre ells, milicians de la UGT amb braçalets vermells, policies armats i un vestit de paisà, declarant que venien a detenir a Berneri i a Barbieri. Aquest últim va preguntar el motiu de la seva detenció, contestant-li que es tractava d'elements contrarevolucionaris. Barbieri va respondre llavors que durant els seus 20 anys de militant anarquista era la primera vegada que rebia tal insult. El policia li va contestar que precisament com anarquista era un element contrarevolucionari. Irritat Barbieri, va exigir al insultant el seu nom, per quan arribés l´ocasió, reservar-se el dret de demanar-li comptes, i llavors, el policia li va ensenyar la solapa on portava una placa metàl·lica amb el número 1109 (que va ser anotat per la companya de Barbieri que es trobava present en aquell moment).

La camarada Tantini va protestar del fet que, mentre les armes van ser deixades sota la seva custòdia i la deixaven en llibertat, no hi havia dret a detenir Berneri i Barbieri contra els quals no havien trobat res. Aquesta companya, així com la companya de Barbieri, van demanar se les deixés acompanyar els detinguts, cosa a la que van contestar els policies que en cas de necessitat ja tornarien a detenir-les a elles. Cap a les 9,30 del matí de dijous, es van presentar a la porta del pis dos individus amb braçalets vermells dient a les companyes que els dos detinguts havien estat posats en llibertat el dia anterior al migdia, i després se'n van anar.

D'acord amb els registres de l'Hospital Clínic, Barbieri i Berneri van ser portats morts allí la nit de dimecres a dijous, recollits per la Creu Roja, el primer a la Rambla, i l'altre a la plaça de la Universitat [és un error: va ser a la plaça de la República o de Sant Jaume, davant del Palau de la Generalitat] (4).

C. Autòpsia de Camillo Berneri

"L'autòpsia practicada al cadàver del nostre camarada Berneri demostra la facilitat amb que van obrar els assassins per dur a terme la seva gesta. Vegem com.

Presenta el cos una ferida per arma de foc amb orifici d'entrada per darrere de la línia axil·lar dreta i de sortida a la mamil·lar dreta a nivell de la setena costella. El projectil marca una direcció d'esquerra a dreta, DE ENRERE A ENDAVANT I DE DALT A BAIX.

Així mateix apareix una altra ferida per arma de foc a la regió templa-occipital dreta AMB DIRECCIÓ DE DALT A BAIX I D'ENRERE A ENDAVANT.

A jutjar per la situació de les vores de les ferides, aquestes han estat produïdes a curta distància i a una mida mínima de 0,75 metres. Les ferides van ser causades estant situat l'agressor darrere o lateralment respecte a l'agredit, de manera que fa referència a la ferida abdominal i en un pla de superioritat pel que fa a la del cap" (5).

És a dir, que se li va fer un primer tret que li va travessar el pit des de l'aixella dreta fins a la mamella dreta i posteriorment, caigut a terra, se li va donar el tret de gràcia a la templa dreta, amb sortida de la bala pel clatell.

"I tal ha estat la mort del camarada Berneri, juntament amb Barbieri. Aquests són els procediments que s'han posat en pràctica avui, com a mitjans d'abril es van posar en joc altres anàlegs per fer desaparèixer a Mark Rein, el fill del menxevic Abramovich, redactor en cap del diari Democratic Kraten. La policia va practicar llavors gestions per trobar al desaparegut. No va tenir èxit. Exactament igual com ocorrerà en aquest cas, quan es llanci a unes pintoresques investigacions sobre la mort d'aquests camarades" (6).

D. L'enterrament de Berneri i Barbieri

11 de maig de 1937, dimarts.

Els Comitès Regionals de la CNT, de la FAI i de les Joventuts Llibertàries van distribuir un manifest conjunt (7), en el que feien balanç de les Jornades de Maig. Es tractava d'una provocació, centrada en l'assalt a l'edifici de Telefónica per Rodríguez Salas i Artemi Aguadé, "de la qual no tenia coneixement el Consell de la Generalitat". La culpa es personalitzava, doncs, en aquestes dues persones, exculpant al govern de la Generalitat (8). La resposta a aquesta provocació va ser "espontània", sense entrar en majors profunditats.

Els Fets de Maig es reduïen a "tres dies de lluita fratricida a Barcelona. Tres dies de caça a l'home, sistemàtica i terrible ". Es relacionaven els assassinats de dotze militants de la CNT a Sant Andreu "portats en una ambulància al cementiri de Cerdanyola", els cinc homes del escamot d'Eroles, els quinze militants assassinats a les rodalies de Tarragona, el cadàver de l'italià Berneri, per acabar lamentant "totes les víctimes d'un i altre costat".

Es destacava el perill d'intervenció estrangera, amb la presència al port de Barcelona "de sis vaixells francesos i anglesos", durant "el dimecres i dijous de la setmana passada".

La CNT i la FAI "van ser portades al moviment per una maniobra monstruosa en què van intervenir molts i diversos sectors i homes el nom dels quals pronunciarem, acusant amb proves, quan el cas arribi".

No s'extreia una altra lliçó que la denúncia de provocadors i provocacions futures, advertint d'això a la força pública i a la UGT, amb una crida a la unitat obrera "contra l'enemic comú, el de dins i el de fora, el de l'avantguarda i el de la rereguarda".

Aquest mateix dia van ser enterrats discretament Domingo Ascaso, al matí, i Camillo Berneri, a la tarda. Les autoritats d'Ordre Públic, secundades per les recomanacions a la concòrdia dels comitès superiors de la CNT, havien prohibit els seguicis fúnebres per no inflamar els ànims. Desafiant aquesta prohibició, els cadàvers dels militants anarquistes italians Camillo Berneri, Francesco Barbieri, Adriano Ferrari, Lorenzo Di Peretti i Marco Pietro (9) van ser acompanyats, des de l'Hospital Clínic fins al cementiri de Sants, per una desfilada de diversos milers de companys i amics presidida per la bandera negra del Grup alemany DAS (10).

Els redactors de Guerra di classe van assenyalar la presència, des de l'inici, de la companya de Barbieri i la incorporació al seguici, al mig del carrer, de la filla de Berneri, arribada en cotxe des de la frontera de Port-Bou. "No hi va haver cap discurs", ni més homenatge que el de la bandera negra inclinada sobre els cinc fèretres (11), que l'endemà van ser inhumats en els diferents nínxols assignats, dels quals era titular la secció italiana de la CNT.

El 30 de desembre de 1940 les restes mortals de Marco Pietro (12) i Francesco Barbieri van ser traslladades a la fossa comuna del cementiri de Sants. El 7 de novembre de 1941 va succeir el mateix amb les restes d'Adriano Ferrari i Lorenzo Di Peretti (13). Finalment la despulla de Camillo Berneri va ser traslladada a la fossa comuna d'aquest cementiri el 16 de novembre de 1951.

E: Fitxes del dipòsit de cadàvers del Hospital Clínic

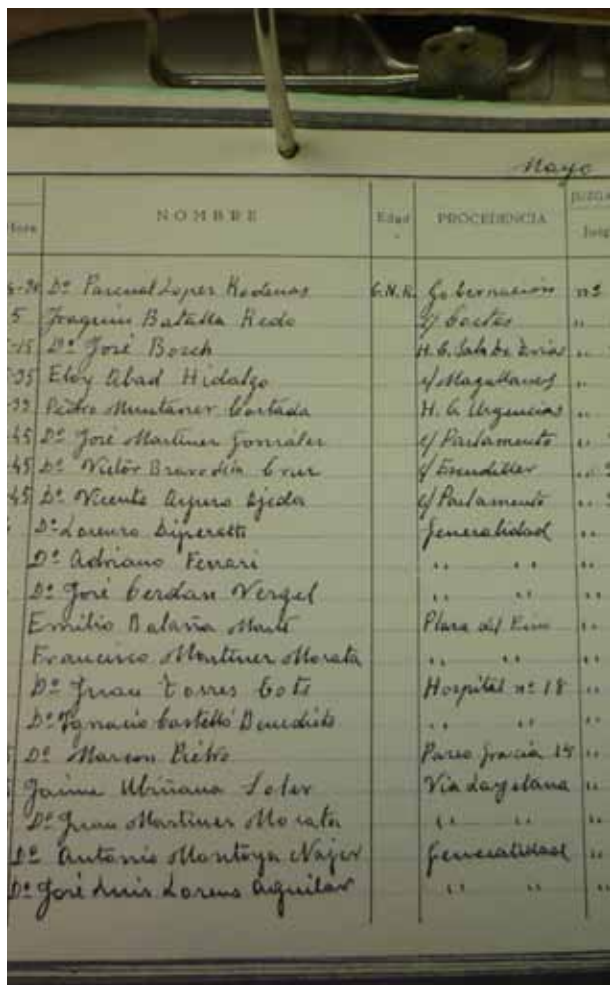

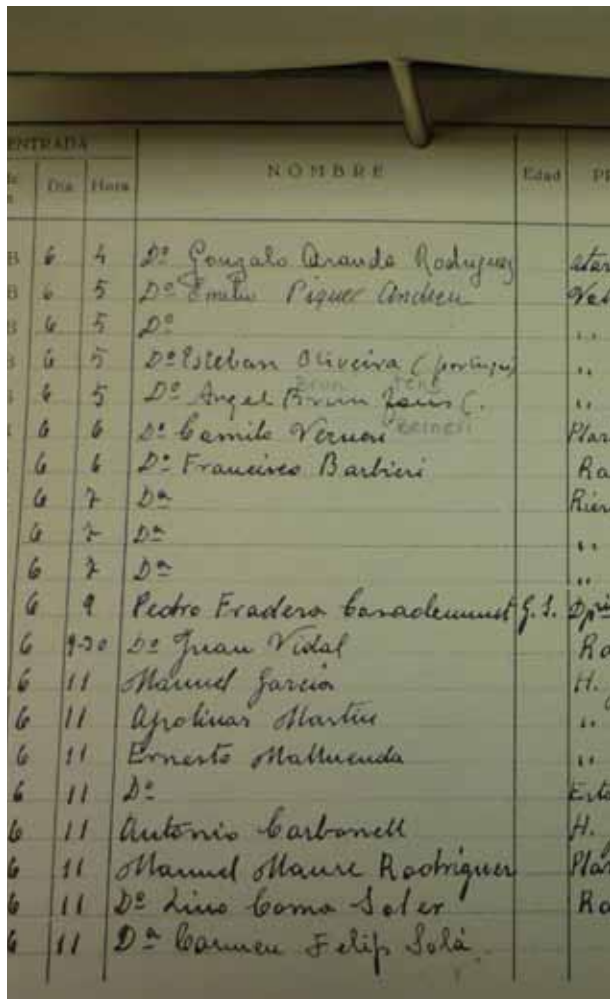

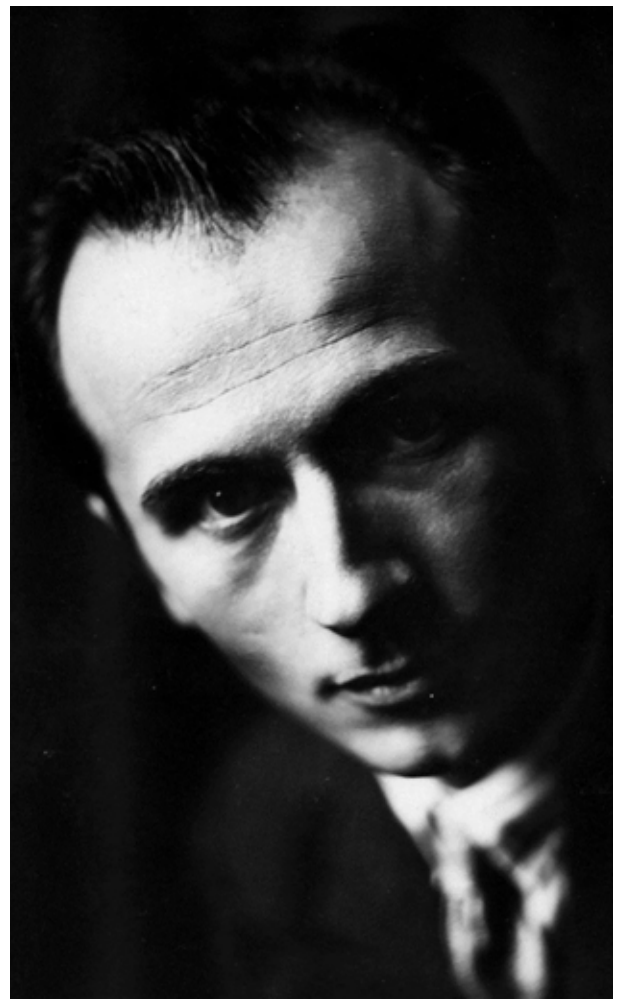

Notes:

1. Una biografia de Camillo Berneri a MADRID SANTOS, Francisco: Camillo Berneri, un anarchico italià (1897-1937). Rivoluzione i controrivoluzione in Europa (1917-1937). Archivio Famiglia Berneri, Pistoia, 1985

2. Una biografia de Francesco Barbieri a ORLANDO, Antonio i PAGLIARO, Angelo: Noi il professore. Zero in Condotta / La Fiaccola, Milano / Ragusa, 2013

3. Un recull d'escrits escollits en BERNERI , Camillo: Pietrogrado 1917 Barcelona 1937. Reprint. La Fiaccola, Ragusa, 1990. Selecció a càrrec de Carlo Masini i Alberto Sorti. Apèndix sobre el cas Berneri

4. "Informe sobre el asesinato de los compañeros Camilo Berneri y Francisco Barbieri" [IISG-CNT-005F- 9]. Fragment de l'informe extret de l'article de Virgili Gozzoli en Guerra di classe (19 de maig de 1937).

5. Solidaridad Obrera, dimarts 11 de maig de 1937, pàgina 2

6. Ídem

7. CNT-FAI-FIJL-AIT: "Las organizaciones regionales de Cataluña afectas a la CNT, FAI y FIJL a la opinión pública". Manifest / Full volant. [Ateneu Enciclopèdic Popular - C 606]

8. Ha quedat prou provat documentalment que l'ordre d'ocupar l'edifici de Telefónica procedia del President de la Generalitat, tot i que no havia estat aprovada pel Consell, en el qual existia participació cenetista.

9. Carta a l'autor de Cementiris de Barcelona (9 octubre 2013), que rectifica el nom erroni publicat en Guerra di classe: "Pietro Macon".

10. Nelles, Piotrowski, Linse i García: Antifascistas alemanes en Barcelona (1933-1939). Sintra, Barcelona, 2010, pàgina 353, nota 12. També en Guerra di classe (25 de maig 1937).

11. Guerra di classe (25 de maig 1937), portada

12. Segons Aldo Aguzzi, a Barcelona, mayo 1937, editat per Alikornio, p.159: "El matí de dimecres [5 de maig] es va intentar una nova i perillosa sortida. Van partir de la caserna Spartacus 6 carros blindats. Van trigar tres hores a arribar, lluitant pam a pam, a la seu de patrulles de control al carrer Corts [Gran Via]. [...] Els italians que participaven en la defensa de l'edifici, entre ells, Cafiero, Marcon [Marco Pietro], Zamboni, etc., van lluitar heroicament. El segon va morir i l'últim dels nomenats va caure greument ferit". Segons testimoni de Severino Campos, en l'intent de sortida de l'assetjada seu de patrulles de control, va caure també Domingo Ascaso.

13. Segons Aldo Aguzzi, op. cit., p.158: "[Ferrari i De Peretti] arribats a la Plaça de L'Àngel van ser detinguts per membres del PSUC i afusellats".

Guanyavents, l'anarquista que va escriure "Els Segadors"

Jordi Martí Font

Que les catalanes i els catalans som estranys sense cap mena de dubte és una afirmació que té més que raó. Rars, evidentment, en relació a la resta de gent d'altres indrets del món que es donen nom a si mateixos o en reben d'altres per dibuixar-se en el mapa. Tan rars com que una de les tres organitzacions més grans que hem tingut mai sigui un sindicat anarquista. Tan rars com que haguem tingut independència total durant mesos al segle XX i pocs dels que la demanen ara en tinguin notícia. Tan rars com que lloem la immersió lingüística com a referent de país i no sabem que el primer cop que va existir la va aplicar un senyor mudat que era de la FAI. I tan rars com que l'autor de la lletra actual de l'himne nacional fos d'un poeta del segle XIX que va esdevenir absolutament popular entre la classe obrera anarquista precisament perquè ell era un d'ells.

Emili Guanyavents i Jané, que també signava en els seus primers anys com a Guanyabens, va ser un dels poetes anarquistes més populars del darrer terç del segle XIX a Catalunya. Recitava els seus poemes en festes literàries populars, vetllades lliurepensadores, en celebracions de centres obres anarquistes i en inauguracions d'escoles racionalistes. I va ser, també, l'autor de la cançó més cantada aquests dies de revolta al carrer junt amb "L'estaca". Estic parlant, és clar, d'"Els Segadors" en la versió que coneixem, en la versió oficial actual, en la versió que tanta gent aquests dies ha utilitzat com a punt d'unió qui ha omplert de vida places i carrers. Més enllà de ser himne oficial de Catalunya, "Els Segadors", per la seva força del text sobretot, és una cançó de lluita col·lectiva, i com a tal ha sortit dels pits i les goles en totes i cada una de les mobilitzacions populars en defensa del dret a decidir, del referèndum i de la independència, però també en moltes altres.

Emili Guanyavents no va ser, però, només un poeta. La seva entrada en el món de l'anarquisme es donà a partir de la seva feina com a tipògraf, una professió en què els republicans federalistes, anarquistes i catalanistes eren majoria en el darrer terç del segle XIX als Països Catalans. Va ser la seva feina i la defensa dels seus drets, amb un ampli convenciment que els principis de la Internacional (AIT) eren els que servirien per emancipar la seva classe del jou del capitalisme, allò que el portà a la militància a la Societat Tipogràfica de Barcelona, a través de la qual participà el 1881 en el congrés fundacional de la Federació de Treballadors de la Regió Espanyola (FTRE) al Teatre Circ de Barcelona.

El 1882 va ser un dels tipògrafs que contribuí a tirar endavant l'escissió de la Societat Tipogràfica que amb el nom de La Solidària es va posar com a objectiu mantenir els principis anarcocol·lectivistes, és a dir bakuninistes. Fou en aquest societat obrera on mantingué contactes i una intensa relació personal i militant amb el pom de dalt de l'anarquisme català del moment, amb Rafael Farga Pellicer, Josep Llunas i Pujals, Cels Gomis i Mestres, Eudald Canibell, Josep Lluís Pellicer o Anselmo Lorenzo. En la mateixa època, però, i com a conseqüència de les seves aficions literàries i espiritistes, mantingué un cercle ampli d'amistats en què es trobava Serafí Pitarra, Joaquim Bartrina, Josep Maria Codolosa, Lluís Millet o Antoni Gaudí, entre d'altres. Amb molts d'ells s'hi relacionava tant a l'Ateneu Obrer de Barcelona o a les tertúlies del Cafè Pelayo.

Alhora que poeta, Guanyavents va ser periodista i mantingué una participació constant en publicacions que anaven del catalanisme a l'anarquisme, l'espiritisme o, ja a la dècada dels 90 del segle XIX, pròpiament culturals i literàries. Així, el 1881 era col·laborador actiu del Diari Català de Valentí Almirall; de La Luz, publicació lliurepensadora dirigida pel maçó Rossend Arús; a partir de 1886, del setmanari anarquista La Tramontana de Josep Llunas, de la redacció del qual en formà part quan Llunas fou empresonat; de La Veu del Centre Català, el 1888; col·laborà amb el grup de L'Avenç sobretot de 1892 a 1893; i a les publicacions Catalònia, Joventut i Germanor.

Guanyavents va participar tant del moviment anarquista com del catalanista, demostrant la concomitància que en molts espais es donava amb persones com ell mateix. Així, el 1880 havia participat ja en el Congrés Catalanista i el 1885 fou un dels poetes destacats que prengueren part en el Primer Certamen Socialista celebrat a Reus i organitzat pel Centre d'Amics de Reus, una festa literària que volia ser alternativa als Jocs Florals, que segons l'opinió dels organitzadors miraven massa cap al passat i massa poc cap al futur.

A partir dels anys 90, però sobretot a partir de 1892, Guanyavents es distancià de l'anarquisme i mantingué, en canvi, les seves relacions amb el catalanisme i amb el vessant més literari i lingüístic d'aquest, sobretot a partir de la seva feina com a corrector de l'Institut d'Estudis Catalans, a partir de la qual va editar i normativitzar les obres completes d'autors com Narcís Oller i Ignasi Iglésias.

Com a poeta, sobretot a partir dels anys 90 té clares influències del simbolisme que Joan Maragall convertí en omniscient en la poesia catalana del moment. Als 80, en canvi, la seva poesia era clarament militant i de combat. El 1888, guanyà la Flor Natural als Jocs Florals i publicà dos reculls de poemes propis amb els noms d'Alades (1897) i Voliaines (1903). El 1910, publicà el recull Trasplantades, en què va recollir versions pròpies de poemes d'autors simbolistes i parnassians francesos, de Baudelaire a Mallarmé, Maeterlinck o Verlaine, un autor amb qui se'l comparà sovint.

Els Segadors

El 10 de juny de 1899, la Unió Catalanista va convocar, a través de les pàgines de la revistes La Nació Catalana, un concurs per premiar «la millor composició en vers que, simbolitzant en valentes estrofes les aspiracions nacionalistes de Catalunya, s'adapti bé a la melodia popular coneguda amb el nom d'Els Segadors», transmetent «els desitjos que sent Catalunya de reconquerir sa personalitat perduda i que amb son esforç la deslliurin del jou que avui sofreix».

Emili Guanyavents hi participà i la seva versió, la que coneixem actualment, en va ser la guanyadora. Aquest fet desencadenà una apassionada polèmica pública ja que els convocants pensaven que la lletra guanyadora era massa revolucionària. Els sectors més conservadors del catalanisme no volien de cap de les maneres que la lletra de l'himne nacional fos una cançó que perfectament podia confondre's o utilitzar-se com a himne revolucionari i menys encara que l'autor en fos Guanyavents, qui havia recorregut no feia massa anys tots els centres obrers i anarquistes del país recitant les seves composicions.

Finalment, a més de guanyar el concurs, l'ús públic que se'n va fer va acabar situant la lletra de Guanyavents no només com a lletra guanyadora sinó assumida primer pel catalanisme i després per tota la societat. La lletra va ser musicada per Francesc Alió tot i que les harmonitzacions que tingueren més èxit foren les de Lluís Millet per a l'Orfeó Català i Enric Morera per a la coral Catalunya Nova.

Els Segadors

Catalunya triomfant,
tornarà a ser rica i plena.
Endarrere aquesta gent
tan ufana i tan superba.

Bon cop de falç!
Bon cop de falç, Defensors de la terra!
Bon cop de falç!

Ara és hora, segadors.
Ara és hora d'estar alerta.
Per quan vingui un altre juny
esmolem ben bé les eines.

Bon cop de falç!
Bon cop de falç, Defensors de la terra!
Bon cop de falç!

Que tremoli l'enemic
en veient la nostra ensenya.
Com fem caure espigues d'or,
quan convé seguem cadenes.

Bon cop de falç!
Bon cop de falç, Defensors de la terra!
Bon cop de falç!

La informació ha estat extreta de:
-Jaume Ayats: Els Segadors. De cançó eròtica a himne nacional. Editorial L'Avenç. Barcelona, 2011.
-Pere Anguera: Els Segadors. Com es crea un himne. Rafael Dalmau Editors. Lleida, 2010.
-Teresa Abelló: dins M. Teresa Martínez i Pelai Pagès (coord), Diccionari del moviment obrer als Països Catalans. Editorial Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona.
-Salvador Palomar: https://lateiera.wordpress.com/2011/11/23/los-segadors-tal-com-shaurian-de-cantar-avuy/
-Ferran Aisa: https://vaixellblanc.blogspot.com.es/2012/01/acrates-i-poetes-e-guanyavents.html

El far

Marianet, Secretari General de la CNT (1)

Ferran Aisa

La figura del militant anarcosindicalista Mariano Rodríguez Vázquez "Marianet", (Barcelona, 1909-La Ferte-sous-Jouarre, 1939), no ha estat gaire estudiada entre els mitjans llibertaris. En canvi al meu parer n'és un dels "dirigents" cenetistes més carismàtics i més compromesos amb l'organització confederal dels anys de la Revolució de la Guerra Civil. Durant aquets anys va ocupar el càrrec de Secretari General del CR de Catalunya a l'inici de la Revolució, i a partir de novembre de 1936 substituí a Horacio Martínez Prieto en front del Comitè Nacional, càrrec que ja no va deixar fins que va acabar la guerra. Aleshores en una reunió celebrada a París el febrer de 1939 va ser elegit Secretari del Consell General del Moviment Llibertari Espanyol. Aquest nou organisme s'havia constituït amb la intenció de coordinar esforços entre les organitzacions CNT, FAI i FIJL, per tal de coordinar la resistència al franquisme i ajudar als milers de militants llibertaris que es trobaven tancats en els camps de concentració del sud de França.

El CG del MLE era format per onze membres: Marià R. Vázquez "Marianet", Germinal de Souza, Germinal Esgleas, Francesc Isgleas, Joan Garcia Oliver, Roberto Alfonso, Pere Herrera, Horacio M. Prieto, Valeri Mas, Lorenzo Iñigo i Serafín Aliaga. Les primeres decisions del MLE foren elegir "Marianet" pel càrrec de secretari general i nomenar Juan Manuel Molina "Juanel", delegat dels Camps de concentració i enllaç amb l'organització clandestina a la Península; Joan Peiró com a delegat de la CNT a la JARE i Frederica Montseny com a delegada al SERE.

El primer manifest d'aquest organisme, amb data de 25 de febrer, feia una crida a la solidaritat a favor dels companys tancats en els camps de refugiats. El MLE també féu gestió política per mantenir la unitat republicana, sobretot després de la dimissió d'Azaña com president de la República. Els delegats del MLE es reuniren amb Martínez Barrios, Companys i altres personalitats de la República. La CNT recolzà Diego Martínez Barrios com nou president de la República. Però un dels primers entrebancs del MLE a l'exili fou la mort tràgica, ofegat al riu Marne, el 18 de juny de 1939, del secretari general del CN de la CNT Marià Rodríguez Vázquez. Però qui era Marianet?

El popular militant anarcosindicalista havia nascut a Barcelona el 1909, l'any de la Setmana Tràgica, per tant només tenia 30 anys quan el va sorprendre la mort mentre nedava. Procedia d'una família senzilla d'ètnia gitana, la seva mare va morir quan era molt petit i el seu pare es va tornar a casar i va abandonar el nen a l'Asil Duran, per això firmava com Mariano R. Vázquez, però tothom el coneixia com Marianet. La seva primera escola doncs va ser l'internat de l'Asil Duran, gairebé una presó infantil on gairebé s'aprenia el just per saber llegir i escriure el nom i poca cosa més. L'Asil Duran era un centre benèfic que acollia a nois entre 5 i 15 anys la majoria d'ells orfes, abandonats, captaires, rebels, etc., i funcionava com un centre correccional en què el internats eren adoctrinats amb la moral i el catecisme catòlic, tot just un ensenyament primari, i a més aprenien un ofici a través de tallers de paleta, de fusteria, d'impremta, cuina, etc. Quan tenien l'edat de treballar "teòricament" els ajudaven a trobar feina. Marianet va ser un noi que es revoltava contra les injustícies i per aquest motiu va passar molt temps a les cel·les de càstig de l'internat.

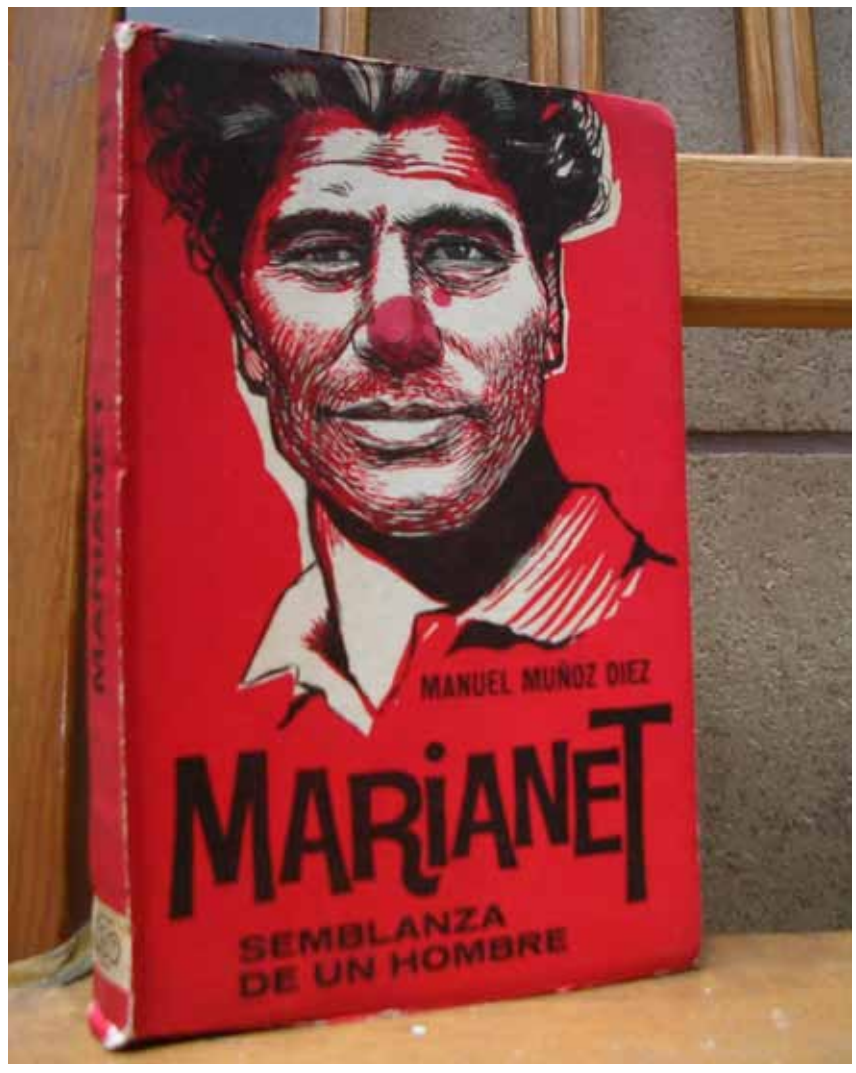

Marianet als 15 anys va sortir de l'Asil Naval per anar a buscar-se la vida treballant de mil oficis, era l'any 1924 quan s'incorporava al món laboral en una època en què el país estava sota la bota d'un dictador, el general Miguel Primo de Rivera. El món del treball no era precisament un món de roses, el jove rebel -es deia que l'Asil Duran era una fàbrica de rebels- aviat va ser doblement rebel, doncs la situació social en què el país vivia no li agradava gens.

A finals de la dècada dels vint va trobar feina de peó de la construcció, fou aleshores quan es va afiliar al Sindicat de la Construcció de la CNT, un ram dels més combatius de la ciutat, del qual més endavant seria elegit secretari, i d'aquí passaria a ésser el secretari del CR de Catalunya i, en plena guerra, ho fou del CN, convertint-se en un dels homes claus de la Confederació. Manuel Muñoz Díez, a la biografia que va escriure sobre el secretari de la CNT, digué: "Pudo Marianet haber sido ministro sin esfuerzo alguno, pero él no sentía otra ambición que servir a la Organización, donde ésta lo necesitaba y él sabía que donde hacía más falta era en el Comité Nacional; por eso supo renunciar a lo que para otros muchos hubiera sido tal vez irresistible tentación, siendo en él un rasgo natural del que seguramente no volvió a acordarse."

Marianet havia entrat al Sindicat de la Construcció de Barcelona, el més important d'Espanya i pedrera de bons militants de la Confederació. En aquest sindicat havien destacat molt militants i entre els més coneguts hi hagué Salvador Seguí "El Noi del Sucre", assassinat pels pistolers de la patronal l'any 1923. El Sindicat de la Construcció fou la veritable escola del jove Marianet, el qual semblava mut doncs mai no parlava, però si que prestava la seva oïda per escoltar els bregats militants anarcosindicalistes quan xerraven de temes sindicals o politicosocials.

Marianet, no solament era una esponja alhora d'escoltar els debats a les assemblees, sinó que va començar també a llegir els llibres que el Sindicat tenia a la seva biblioteca com El hombre y la tierra d'Eliseu Reclus. Marianet, sobre aquesta època, li comenta a Muñoz Díez: "Un día por azar, entre en el local del Sindicato de la Construcción, viendo ante mí un mundo nuevo, el mundo que sin saberlo buscava desde que tengo uso de razón. Te aseguro que, antes de esa fecha, algunes veces pensé quitarme la vida al verme solo e impotente en un mundo donde solo triunfa la maldad, no la del más fuerte, sinó del más hàbil, del que con ruindades y cinismo sabe rodearse de gentes sin personalidad ni dignidad, son autómatas en fin, sin escrúpulos para consumar fechorías... La Sociedad actual es eso: maldad, engaño, hipocresia.

L'any 1931, amb la proclamació de la Segona República espanyola, el jove militant destacava per la seva solidaritat amb els companys i per la seva lluita directa al carrer en defensa dels treballadors. Marianet, aquell mateix any de 1931, va ser un actiu militant cenetista en la vaga de la construcció. La policia va ocupar al local social del carrer de Mercaders i se´n va endur detingut a Marianet conjuntament amb altres 93 militants del Sindicat de Construcció. La repressió era molt dura en aquells anys republicans i els obrers que lluitaven per canviar les coses eren criminalitzats. Marianet i els seus companys foren tancats al Vapor Antonio López, que estava ancorat al port de Barcelona, En el seu captiveri va aprofitar per seguir amb les seves lectures i amb

l'estudi. Del vaixell va passar a la presó de Mataró, on el van destinar a la cuina com cuiner, doncs a l'Asil Duran havia fet de "pinche".

Uns mesos després ingressava a la Model de Barcelona, i fou en aquesta presó on va conèixer a qui seria el seu "mestre" Manuel Muñoz Díez, també militant del Sindicat de la Construcció. La presó Model va ser la segona escola de Marianet, el qual li comentà al seu "mestre" Manuel Muñoz Díez: "Aquí vivo entre Hombres sanos de espíritu, entre idealista que para mi son "dioses" si les comparo con mis compañeros del asilo." Quan va ser posat en llibertat va reemprendre la seva tasca sindical i aviat ocupà càrrecs de responsabilitat a la Junta del Sindicat que va presidir el seu amic Manuel Muñoz Díez. Al costat del seu "mestre" i d'altres vells militants cenetistes el jove s'havia anat foguejant, aleshores ja intervenia directament a les Assemblees i fins i tot el cridava la Federació Local de Sindicats de Barcelona per intervenir en mítings.

No va tardar gaire a ésser elegit President del Sindicat de la Construcció i la seva generositat en la lluita social el va portar de nou a la presó. Aquesta vegada va ser tancat a les bodegues del Vapor Manuel Arnús. Davant les injustícies arbitràries del govern de torn, Marianet i els seus companys de presidi es van declarar en vaga de fam. Al carrer el periòdic Solidaridad Obrera clamava per la llibertat dels presos i la lluita dels obrers al carrer aconseguiren un doble propòsit la llibertat dels presos i l'obtenció d'unes Bases de Treball favorables als treballadors de la construcció.

Marianet ja s'havia convertit en un militant conegut per la resta del proletariat català, doncs a més de participar en mítings al costat dels grans noms de la Confederació, també escrivia a la Soli. Marianet, l'any 1933, va ser nomenat director de La Voz Confederal, portaveu de la Federació Local de Sindicats. Aquest periòdic cobria les necessitats d'informació confederal en els moments que el diari Solidaridad Obrera era tancat per ordre governativa de la Generalitat de Catalunya. La persecució dels Dencàs i Badia contra la CNT era una constant en aquells dies republicans. Novament Marianet va ser detingut i tancat a la presó i el periòdic que dirigia clausurat. Els següents mesos de la seva vida els va passar al Penal de San Miguel de València. Allà va trobar la solidaritat dels companys valencians que cada dia els hi portaven fruita de l'horta valenciana.

A finals de 1933 tornava a estar a Barcelona on a més de continuar militant en el seu sindicat va entrar al cos de redacció de Solidaridad Obrera. El seu nom ja era en boca de tots els militants confederals de Catalunya, així no és gens estrany que en el Ple de Regionals de la primavera de 1936 fos elegit Secretari General de la Confederació Regional del Treball de Catalunya. I fou amb aquest càrrec que el va agafar l'aixecament militar feixista del 19 de juliol.

Marianet va estar a l'alçada de les circumstàncies del moment històric en què visqué el proletariat barceloní. Marianet va participar a la lluita al carrer contra el militars feixistes i va ser-hi amb els seus companys del Sindicat a les barricades. Acabada la lluita amb la victòria popular va presidir el Ple Regional urgent que s'inicià al local del carrer Mercaders i va continuar a la sala d'actes de Foment de la Via Laietana. A partir d'aleshores l'edifici fou rebatejat amb el nom de Casa CNT-FAI. Mentre Durruti, García Oliver i altres membres confederals estaven reunits amb el president Lluís Companys; el Ple Regional acordava per majoria la col·laboració de la CNT-FAI amb la Generalitat de Catalunya i aprovava la creació del Comitè Central de les Milícies Antifeixistes de Catalunya.

Marianet va viure amb passió aquesta etapa revolucionària i fou un defensor de la línia orgànica de la Confederació. El novembre de 1936, alhora que la CNT entrava al govern de la República, Marianet era elegit Secretari General del Comitè Nacional de la CNT. Aquest càrrec l'ocupà fins la seva mort accidental el 18 de juny de 1939 mentre es banyava al riu Marne. El paper que va jugar Marianet durant la Revolució i la Guerra Civil mereix un capítol a part que desenvoluparé en un pròxim article.

La independència com a oportunitat anarquista de qüestionar-s'ho tot

Reivindicació d'un anarquisme social que busqui confluències amb altres moviments i tingui capacitat d'incidència en la quotidianitat de la societat

Manel Aisa

No tinc ni idea de com acabarà aquest conflicte sobre la independència de Catalunya, i no vull creure en la raó, perquè la raó és sempre pel més fort o pel qui s'amaga de les realitats; però en dóna la mosca a l'orella que aquest conflicte, en el moment en què es troba, cada vegada pot ser més transversal i interessant si els ara intermediadors que es reclamen, almenys per la banda de la Generalitat, de l'Església i altres, no tenen l'efecte esperat, com és de preveure en el cas de l'Espanya eterna que sembla que continuï al segle XIX. Per aquest motiu, caldrà molta imaginació per contrarestar la violència que són capaços de legitimar aquests governs.

Però parlant de l'anarquisme i el seu comportament avui, hem vist com diferents sindicats i col·lectius han estat a l'altura i han convocat vagues generals i una sèrie de lluites molt interessants, com a mínim per conservar la dignitat de les persones, que avui dia no és poca cosa. Ara bé, tot i observar que el moviment que en aquests dies hi ha als carrers de Catalunya representa una diversitat inaudita i de vegades inimaginable, caldrà tindre molt en compte la singularitat del present i sobretot les humilitats que es fan necessàries i que ens han de permetre continuar endavant amb molt d'enginy.

Deixant de costat els moviments polítics per la banda alta, sabem que el debat actualment està totalment desvirtuat i escapçat, és a dir, res és racional; però crec que pels anarquistes no hauria de ser un problema d'independentisme sí o no, sinó més aviat reprendre el debat del 78 a on els anarquistes vilipendiats es varen quedar pràcticament sols davant el pacte i repartiment del pastís entre franquistes, convergents, socialistes i comunistes. Ara, per fi, tenim l'oportunitat de no estar sols contra aquella constitució per la qual, com anarquistes, vàrem lluitar i votar en contra. Si trobeu massa lluny el debat del 78, res millor aquests dies que qüestionar l'Estat espanyol actual, que és l'únic existent. De l'hipotètic català ja en parlarem, per què tot està per fer i quan tot està per fer poden passar moltes coses i, si de cas, tal com està l'ambient igual podem posar-hi cullerada.

Crec que l'anarquisme del segle XXI ha de tornar a ser molt més social i buscar les confluències més directes amb el que representen els moviments socials de cada moment. És a dir, l'anarquisme va arrelar quant va estar al costat del poble amb els seus mateixos anhels i tenim referències, per exemple, en aquella capçalera de la Solidaridad Obrera de 1931, que deia que els treballadors van assaltar la CNT, senzillament, per què van entendre que era l'única organització que els representava. Per això és necessari aparcar els purismes que impossibiliten la participació d'una part important d'aquest anarquisme en la vida quotidiana de la societat i que el fa inviable i elitista.

En definitiva, veient els moviments d'aquest nou segle que reneix, amb els reptes globals que truquen urgentment a la porta, crec que és necessari una mirada a les postures del decreixement que pel moment solament tenen opcions localistes i federalistes, per això tenim moltes coses a aprendre i posar-hi molta imaginació, cosa que li falta a la vella política i inclús a l'anarquisme heterodoxa ancorat en les seves postures tradicionals del segle XX.

** Manel Aisa és llibreter, escriptor i documentalista expert en moviment obrer llibertari.*
Article publicat a la Directa.

AIXÒ NO M'HO POTS ESTAR DIENT! (HUMOR SOCIAL)

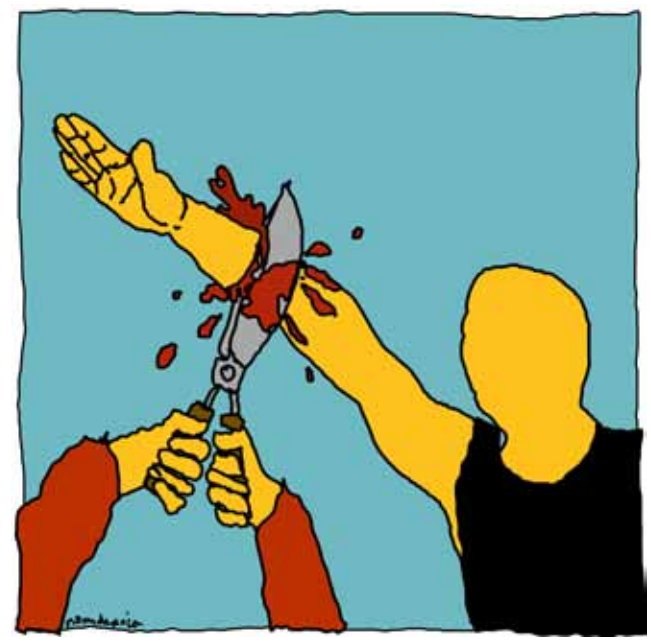

Ursula K. Le Guin i l'anarquisme

Capi Vidal

Ursula K. Le Guin, nascuda en 1929, és sens dubte una gran escriptora, no solament amb prestigi i èxit al món literari, també en els àmbits polític, social i científic; pels que ho desconeguin, la seva obra és d'una evident i gairebé insultant influència en la literatura i el cinema contemporanis, normalment amb obres molt més lleugeres i rebaixades de to polític i científic.

L'obra de Le Guin està composta, tant de ciència-ficció, com és el cas de l'anomenat cicle de Ekumen (a la qual pertany la novel·la 'Els desposseïts', de les quals ens ocuparem més tard), com de gènere fantàstic, valgui com a exemple la seva saga de les 'Històries de Terramar'. És precisament l'Associació d'escriptors de ciència ficció i fantasia, Estats Units, la que l'ha reconeguda com una gran mestra. Són conegudes les simpaties de Le Guin sobre les idees anarquistes, a les quals ha definit com les més humanes, complexes i interessants de totes les teories polítiques. Per exemple, la novel·la 'El dia abans de la revolució', que pertany al mateix univers que 'Els desposseïts', està dedicada a l'imprescindible intel·lectual i anarquista nord-americà Paul Goodman. De la mateixa manera, és òbvia la influència que Murray Bookchin i el seu ecologisme radical ha exercit sobre l'escriptora. En gran part de la seva voluminosa obra, Le Guin ha plasmat les seves idees llibertàries d'igualtat, cooperació, suport mutu i rebuig dels abusos de poder. Es tracta d'una evident renovació de la literatura utòpica, dins de l'especulació social i política, per part d'una influent autora amb grans coneixements en antropologia, no per casualitat el seu pare era el prestigiós antropòleg Alfred Kroeber.

En 'Els desposseïts', escrita en els anys 70, l'escriptora ens ofereix la utopia anarquista convertida en realitat al planeta Anarres, situat a diversos anys llum de la Terra, on es van exiliar els anomenats 'odonians' després d'una revolució fallida per construir un sistema sense autoritat i amb la solidaritat com a norma bàsica de conducta. Amb aquesta obra, se'ns demostra un gran coneixement de les idees llibertàries, d'una manera gens simplista ni maniquea, ja que el món de Anarres no està per res exempt de conflictes humans, impossibles d'eradicar en cap societat. Els habitants de Anarres procedeixen de Urras, del qual es van desvincular cent seixanta anys enrere, un món on s'han reproduït els mals de la Terra que coneixem, ja que es troba organitzat en Estats i amb una diferència abismal entre rics i pobres. Shevek, gran científic que treballa en una equació que marcarà la diferència per a les següents generacions, serà el primer habitant de Anarres a visitar Urras i descobrir una realitat per a ell desconeguda. 'Els desposseïts' de Urras tindran en Shevek un símbol d'una societat millor, sense govern ni explotació econòmica, per la qual cosa no resulta estrany que els poderosos s'esforcin a amagar-ho. Shevek representa una idea perillosa per als interessos de dirigents i privilegiats, la idea de l'anarquisme convertida en realitat i esperança per tots els oprimits, al mateix temps que s'erigeix en l'individu que pot transcendir les fronteres de desconfiança entre els diferents mons.

L'estructura narrativa de l'obra, magistral, es realitza en paral·lel, de tal manera que se'ns explica la vida de Shevek a Anarres i el seu viatge a Urras. La profunditat del narrat per Le Guin està plagada d'elements valuosos: la complexitat de les relacions humanes, l'experiències revolucionàries amb els seus èxits i els seus fracassos, el paper de la dona en la societat, la influència de les ideologies… Pot considerar-se 'Els desposseïts', fins i tot, com una obra, teòrica i especulativa, sobre les idees anarquistes, ja que realitza una impagable reflexió sobre com podrien ser l'organització i els valors en el si d'una societat llibertària. De forma paradoxal, Le Guin ens mostra com la tensió permanent entre una societat suposadament lliure i el desig de canvi inherent a les persones porta a certa lentitud en alguns àmbits humans. L'escriptora reprendrà les idees anarquistes, concretades en l'anomenat odonianismeo, en 'El dia abans de la revolució' (1974), més centrada aquesta vegada en la figura de Laia Odo, ja en etapa final de la seva vida recordant com van començar els seus ideals molt lligats a les seves relacions afectives. Paradoxalment, Odo arriba a conèixer la societat llibertària que anhelava, però en molts aspectes ella és filla del passat i s'evidencia l'abisme generacional amb persones que creixen ja en una societat lliure. Com hem dit, la profunditat i sensibilitat de Le Guin estan lluny de tot dubte i simplesa.

L'obra de Ursula K. Le Guin, autora d'indubtable talent literari i d'enorme coneixement en diversos àmbits científics, i amb diversos premis a la qual mai es reconeixerà prou, és molt voluminosa incloent novel·les, relats curts, assajos, poesia i fins i tot literatura per a nens, per la qual cosa no podem associar-la exclusivament a l'especulació científica. Entre les evidents influències que la seva obra exerceix sobre èxits recents, estan les semblances de 'Planeta d'exili' (1966) amb la saga creada per George R.R. Martin en el seu 'Joc de trons'. D'altra banda, 'El nom del món és bosc' (1976), on molts van veure al seu moment una al·legoria sobre la guerra de Vietnam, una història sobre uns perversos humans que envaeixen un planeta pacífic d'éssers que habiten en boscos, que resultarà familiar als admiradors d'Avatar, de James Cameron. No permetem que l'entreteniment estigui exempt de reflexió i profunditat, per la qual cosa acostem-nos a l'obra de Ursula K. Le Guin.

** Article publicat al portal llibertari Oaca*

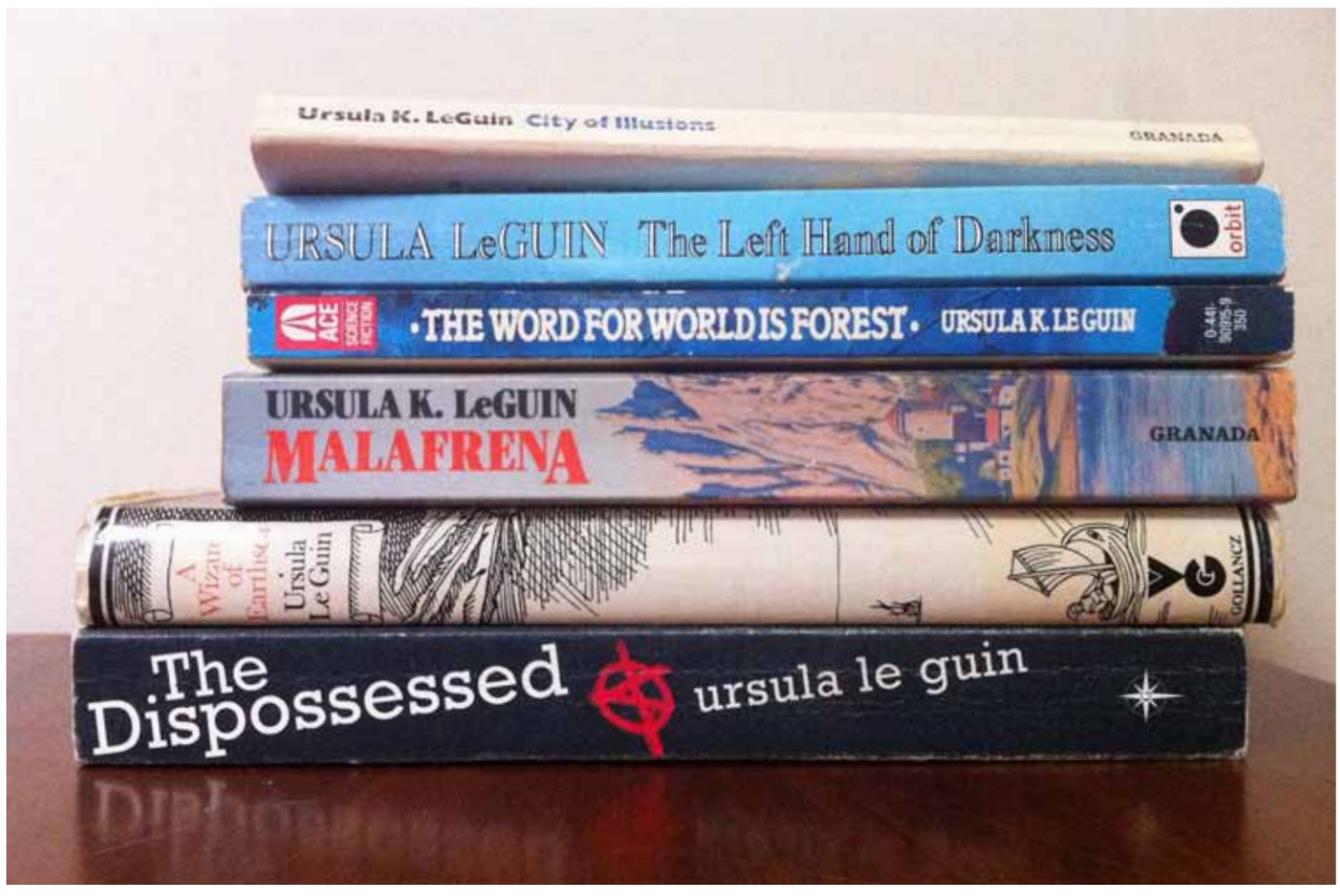

Llibres

La fibra assassina. L'amiant

Sílvia Atienza
Col·lectiu Ronda, 2008, 187 pàg.

Aquest llibre narra amb traç fort, la història de més de 30 anys de lluita per aconseguir la reparació del dany inflingit a les persones afectades per l'amiant, treballadors en la seva gran majoria. Però també als seus familiars i als veïns de les fàbriques productores d'aquests materials. En paral·lel explica la intervenció del Col·lectiu Ronda des de l'inici d'aquesta lluita. Una lluita que encara està oberta i que, després de molts anys, comença a presentar aspectes mes esperançadors.

Sílvia Atienza és una periodista que té un profund coneixementdels patiments i les victòries aconseguides per afectats per l'amiant.

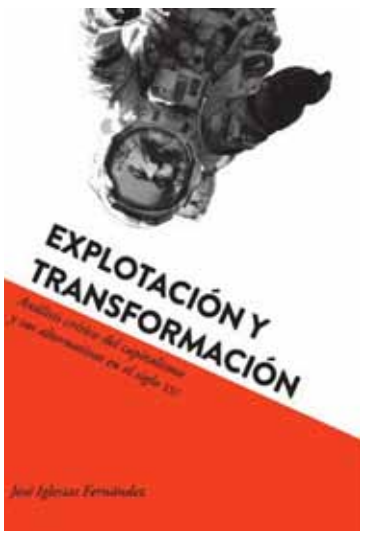

Explotación y Transformación

Análisis critico del capitalismo y sus alternativas en el s.XXI
José Iglesias Fernández
Baladre/Zambra, 2017, 179 pàg.

En la seva permanent transmutació, el capitalisme desenvolupa noves formes d'apropiar-se dels recursos i de les riqueses que es produeixen amb elles. Això comporta la necessitat de repensar i ampliar el concepte clàssic de l'explotació. Segons l'autor, haurien de considerar-se i integrar-se sistèmicament quatre formes d'explotació: 1) l'explotació de la mà d'obra (masculina i femenina) explicada per la teoria del valor treball; 2) l'explotació de la dona explicada per la teoria de la reproducció de la força de treball; 3) l'explotació de la naturalesa explicada des de l'entropia (o segon principi de la termodinàmica); i 4) l'explotació per desposesió de recursos naturals i drets de tot tipus que pertanyen individual o col·lectivament a tots els éssers humans que habitem el planeta.

Al seu torn, aquesta barbàrie del capitalisme va interpel·lant a col·lectius socials de molt diversa índole que, com a resposta, fan propostes de canvi de model de societat. Proliferen últimament moltes propostes, alhora que estan en marxa moltes experiències actives, que s'anuncien sota el nom d'alternatives a seques, sense més explicacions, i que es diferencien només en l'adjectiu afegit: capitalisme inclusiu, economia corporativa, responsabilitat social corporativa, economia col·laborativa, economia circular, economia del bé comú, economia social o solidària, cooperativisme, economia del troc, economia del do, bancs del temps, economia per a l'ocupació garantida, economia per a la vida, sobirania alimentària, malbaratament alimentari i bancs d'aliments, permacultura, comerç just, banca ètica, microcrèdits, monedes locals, taxa Tobin i fiscalitat justa, rendes mínimes d'inserció i renda bàsica, comunalisme i municipalisme, etc.

No obstant això, moltes d'elles, postulades o en fase d'experimentació, somtmeses a les exigències d'una taxonomia, en aquest cas d'un instrument com la brúixola/matriu ampliada (BMa), poden resultar més aviat subjectes de canvi, processos o instruments, però molt poques vegades alternatives al sistema, per no contenir suficients elements conceptuals en contra del capitalisme.

Grietas y luces

Experiencias contra la marginación social
Pablo Cortés González (Coordinador)
Baladre/Zambra, 2014, 227 pàg.

La marginació és un fenomen que de manera esbiaixada ha envaït (i segueix envaint), reiterats passatges de la nostra història. Una història narrada des dels grans discursos, des de postures hegemòniques... que oculten les vivències de tantes persones que sofreixen sistemàticament situacions de forta desigualtat social. Les experiències que aquí es representen tenen en comú un treball de lluita per un món més just i solidari. Aquesta obra intenta recuperar nous argumentaris que ens serveixin d'alè per a la resistència i la lluita amb l'objectiu de generar noves estratègies davant les implacables estructures de poder desangelat.

En aquest sentit, aquest llibre és fruit de la trobada que des de fa diversos anys porten tenint persones de diferents àmbits de l'acció social: professorat i alumnat universitari, col·lectius socials i altres treballadors/es amb l'afany de fer visibles pràctiques contra-hegemòniques des de l'educació, el treball social, la justícia, l'arquitectura, la sociologia... La trobada i el compartir experiències, idees i espais de manera solidària, és un acte de reacció social en si mateix.

Documental '12 d'octubre. Cultura de l'Odi i Legítima Autodefensa'

Metromuster
http://metromuster.cat

En el seu últim documental Metromuster reflexionem sobre el 12 d'octubre, l'espanyolisme, la cultura de l'odi i el racisme, els estats nació i l'acumulació originària.

La possibilitat d'independència de Catalunya ha remogut el panorama polític estatal. Així, l'espanyolisme aprofita la celebració de la diada del 12 d'octubre per visibilitzar-se als carrers i infundar por entre les que considera les seves enemigues. Metromuster vol aprofitar l'avinentesa per reflexionar sobre la diada del 12 d'octubre, l'espanyolisme, la cultura de l'odi i el racisme, els estats nació i l'acumulació originària a partir del cas de sis antifeixistes que seran jutjades aquest novembre acusades de danys i lesions a un grup de neonazis durant el 12 d'octubre del 2013 al barri de la Bordeta de Barcelona.

El 12 d'octubre es celebra la Diada Nacional de l'Estat espanyol. Aquest dia es commemora la descoberta i colonització del continent americà que va significar el genocidi dels pobles originaris. En aquesta diada és fa més evident que cap altre dia que l'espanyolisme és una ideologia que empara el racisme i la cultura de l'odi. Les celebracions espanyolistes, ja siguin partits de la selecció estatal o diades com la del 12 d'octubre, serveixen perquè racistes, nostàlgics del franquisme i ultradretans de tot tipus surtin al carrer a propugnar el seu discurs de l'odi i la violència.

El documental '12 d'octubre. Cultura de l'Odi i Legítima Autodefensa' entoma el repte de reflexionar sobre la legitimitat de l'acció directa per fer front al feixisme. Quatre anys després dels fets, les sis encausades s'afronten a 17 anys de presó tot i la nul·la gravetat de les lesions denunciades. La fiscalia de delictes d'odi aplica a les antifeixistes l'agreujant de delicte d'odi, pensat per protegir col·lectius vulnerables, convertint un grup de feixistes violents en un col·lectiu mereixedor de protecció.

Revistes

AJOBLANCO

Revista de pensament, cultura i reflexió des d'un punt llibertari,
https://www.ajoblanco.org/

LIBRE PENSAMIENTO

Revista trimestral de reflexió i debat de la CGT,
http://librepensamiento.org/

CGT JOAN XXIII

Butlletí de la Secció Sindical de CGT a l'Hospital Joan XXIII de Tarragona,
https://twitter.com/cgtjoanxxiii

BUTLLETI COOP57

Butlletí informatius de Coop57, serveis financers ètics i solidaris,
https://www.coop57.coop/

Iru Moner, membre d'Heura Negra, Assemblea Llibertària de Vallcarca

"A Vallcarca tenim un problema persistent d'habitatge"

Si volem propiciar un canvi hem de treballar en espais transversals i populars lluny dels espais de confort

Redacció

Parlem amb Iru Moner, membre d'Heura Negra, Assemblea llibertària del barri de Vallcarca de Barcelona. Malgrat que també seria molt interessant tenir una conversa amb ell sobre el moment sociopolític català que es viu aquests mesos, ens agradaria centrar el focus en el 'micro' i deixar el 'macro' només com a un cert context.

- Iru, podries pintar una mica com seria la realitat social, entorn, dificultats, del barri de Vallcarca per a algú que no el conegui?

La realitat social del barri no deixa de ser la típica d'un barri treballador de Barcelona. Els problemes son la temporalitat, inseguretat i sous baixos dels treballadors, aguditzant-se en les dones i/o gent jove. També podem afegir que tot i ser un barri amb mala fama, patim un problema estructural d'habitatge. Degut a la pressió immobiliària dels barris del centre i Gràcia està fent que molta gent busqui pis a Vallcarca i els preus han patit una pujada considerable.

Per altra banda està el caos urbanístic que es el regalet que ens va deixar la bombolla immobiliària a l'esclatar el 2008. Potser, el símbol de Vallcarca dels darrers 10 anys son els solars.

- Has mencionat un problema estructural de vivenda. Podries aprofundir una mica en quins cognoms i quins interessos ho van permetre?

Explicat ràpid i sense avorrir, el que va passar és que la constructora Nuñez y Navarro, aprofitant un pla urbanístic que afectava gran part del barri, amb connivència de l'administració, va anar comprant sol a un preu molt baix, amb dos propòsits: un aconseguir doblar la inversió ràpidament a través de expropiacions i dos un cop acabat el pla construir edificis per les classes mitges altes i forrar-se tot gentrificant el barri. El problema va venir amb la «crisi» que el 2009 va aturar tota la jugada.

Tot i així tenim un problema persistent d'habitatge. Tot dit de memòria però el salari mitjà al barri està al voltant dels 1000€ i aquest darrer trimestre la mitjana del lloguer ja estava pels 830 i pico, si li sumem el cost dels subministraments, ens trobem que un treballador ha de gastar quasi el 100% del sou en mantenir un sostre digne. La despossessió de les classes populars està servida, i aquí tenim dues batalles assegurades, o pugem els sous i aturem la inseguretat laboral o fem que els lloguers baixin i els contractes s'allarguin.

- En quins projectes concrets d'intervenció veïnal està participant l'Assemblea llibertària de Vallcarca? Heu pogut establir lligams amb, diguem-ne, sectors del barri no tan polititzats?

La gent que formem o hem format part d'heura estem a diferents projectes com la comissió d'habitatge, l'espai comunitari la Fusteria, la AAVV, però sobretot estem treballant a l'Assemblea de Vallcarca. Una assemblea nascuda al caliu del 15M però que ara te més vocació de AAVV a l'estil dels 80. Allà estem intentant que el nou pla urbanístic de Vallcarca, a part de ser molt maco, ecològic i sostenible, sigui popular, sigui assequible per a «mileuristes» i precàries. Tot plegat ho hem fet dibuixant i proposant un pla popular, que podríem dir que el que vol aconseguir és un barri amb forts lligams comunitaris on l'obrer pugui viure dignament. En aquest camí ens hem trobat amb tot tipus de gent. Gent gran, espais culturals, les AMPES de les escoles, classes mitges-altes que volen un barri museu i ecològic... En aquest sentit fa uns mesos vam poder reunir gent molt diversa del barri per a tirar un mur de 10m a terra i construir-ne un de nou un metre al cantó per tal de fer efectiva una reivindicació veïnal d'eixamplar una vorera. Urbanisme d'acció directa.

- Com va ser aquest apropament entre espais amb dinàmiques de funcionament, i seguram ent codis, diferents?

És profundament més enriquidor que trobarse amb els de sempre. Et fa tocar de peus a terra, et fa baixar del mon de les idees i et fa veure la política social amb una perspectiva molt més profunda i complerta. Si volem propiciar un canvi hem de treballar en espais transversals i populars lluny dels espais de confort activistes. Amb el Poble, amb la gent.

- Heura Negra forma part d'un microcosmos del món llibertari que, no sé si és la paraula adequada, va apostar per 'sortir' d'espais autoreferencials per a esdevenir un model d'anarquisme amb voluntat d'actor social de primer ordre a Catalunya. Això implica obrirse i mullar-se, i la primera conseqüència inevitable és l'enfrontament amb contradiccions. Com veieu aquesta aposta a data d'avui?

No crec que siguem de primer ordre ni molt menys. Però després de les traumàtiques experiències de coordinadores varies i el "bajon" post crisi-vagues-15M vam apostar per treballar únicament al barri, traient les idees llibertàries de la marginalitat i adequant-les al context i necessitats del moment. Contradiccions n'hem tingut moltes, sobretot en la negociació amb l'administració, i caure varies vegades en els seus enganys, però a dia d'avui crec que la gent d'esquerres del barri ens respecta i compten amb nosaltres com actor polític.

- Al final acabem parlant del macro, oi? D'altra banda, també està havent una certa efervescència en l'activitat (més vagues, intervenció més activa, provar coses noves) i moviments entorn diferents organitzacions anarcosindicalistes, no sé si de forma anàloga com passa en altres moviments socials. Tens aquesta percepció? Com es podria seguir millorant en la intersecció de l'activisme social i el sindical?

El que estem analitzant últimament, és que com a grup de 10-20 persones, podem incidir en la realitat d'un barri de Barcelona, però per a incidir en l'agenda política d'un país com Catalunya, o per a doblegar una empresa gran com Telefònica o un sector com el turístic, és necessita una organització a escala més gran, que et doni capacitat operativa i comunicativa a nivells més grans. I per això necessitem crear un moviment popular ampli i fort, que englobi des dels sindicats revolucionaris al moviment veïnal, passant pels estudiants i els jubilats, que enxarxi des del moviment per l'habitatge a la defensa del territori i els serveis públics, tot sota paràmetres de lluita de classes però sense sectarismes. Potser així podrem fer-nos respectar.

- Doncs moltes gràcies, si vols dir algunes darreres paraules a l'afiliació de la CGT de Catalunya, endavant.

Que li diria a l'afiliació de CGT? A la CGT i al conjunt del poble... Doncs li diria que aquest món funciona gràcies a nosaltres, als nostres caps, mans i espatlles. Si nosaltres parem tot s'ensorra. No ho oblidem mai. Salut i gràcies a vosaltres.